

Casa **Amèrica Catalunya**

MEMÒRIA D'ACTIVITATS 2018

GENER

Divendres 12 de gener



LATcinema: 'Una noche sin luna' (Uruguai)

Projecció de la pel·lícula *Una noche sin luna* (Uruguai, 2014, 78'), una comèdia dirigida per Germán Tejeira. Durant la nit de Cap d'Any, tres personatges solitaris arriben a un petit poble perdut del camp uruguaià, on tindran una oportunitat per canviar el seu destí en l'any que comença. 2014: Festival de Sant Sebastià: Secció oficial (Nous Realitzadors)

"Tejeira evita caure en el miserabilisme, no jutja ni tortura les seves criatures esmarrides, i domina el mitjà amb un to amable i eficaç. Una pel·lícula petita, entranyable i atractiva." Diego Batlle: Diari *La Nación*

"Una noche sin luna retrata amb delicadesa i tendre enginy una nit en la vida de tres ànimes solitàries i desarrelades". Jonathan Holland. *The Hollywood Reporter*

"El director esquiva tant el desdeny i la crueltat cap als seus personatges com la gratuïtat del cop d'efecte dramàtic: així aconsegueix una amable entramat coral, amb línies millor resoltes que altres, però amb un pols ferm per al costumisme." Diego Brodersen: Diari *Página 12*

Projecció amb el suport del **Consolat General de l'Uruguai a Barcelona**.

Dijous 18 de gener

Presentació de la Bolivianita, Gemma Emblemàtica de l'Estat Plurinacional de Bolívia

La *bolivianita* és una gemma de Bolívia única en el món. Per iniciativa del consolat general de Bolívia a Barcelona, l'activitat de presentació inclou l'exposició de diversos exemplars d'aquesta pedra preciosa.

La ***bolivianita*** –un tipus peculiar de quars bicolor (violeta i groc) de contractura d'ametista i citrina fusionats de manera natural– prové d'una regió selvàtica propera amb la frontera amb el Brasil i va ser descoberta l'any 1983 per Rodolfo Meyer: després de quasi tres mesos d'exploració per l'amazonia cruceña va coincidir amb un indígena que duia la gemma esmentada, desconeguda aleshores.

Admesa internacionalment com a gemma l'any 1985, en el mes de gener de 2009 es va promulgar la llei que la declara *Gemma Emblemàtica* de la identitat boliviana en el món. Qualificada d'interès nacional, només es pot exportar com a gemma tallada. Aquesta mesura implica que centenars de persones han rebut a Bolívia la formació necessària per tallar la pedra i que s'han creat nombrosos llocs de treball per atendre totes les necessitats que es deriven dels processos de producció.

Amb les intervencions de **Marcelo David Poma Gutiérrez**, cònsol general de Bolívia a Barcelona; **Gustavo Meyer**, director comercial de *Meyer Gems Bolivia*; **Luís Moscoso**, representant de *Meyer Gems Bolivia* a Espanya; i el Dr. **Joaquim Nogués**, director de l'Escola de Gemmologia de la Universitat de Barcelona.

Divendres 19 de gener

LATcinema: 'El soñador' (Perú)

Projecció de la pel·lícula *El soñador* (Perú, 2016, 80'), dirigida per Adrián Saba i que va tenir la seva estrena mundial a la *Berlinale* (Festival Internacional de Cinema de Berlín). Presentació de la pel·lícula a càrrec de John Prskalo, crític del bloc *Cine Latino*.

Sinopsi: El segon llargmetratge d'Adrián Saba presenta Sebastián, més conegut com a *Chaplin*, un jove expert en obrir panys i que forma part d'una colla que acostuma a irrompre en dipòsits industrials per robar-ne objectes de valor. *Chaplin* recorre als seus móns imaginaris per escapar de la seva trista realitat i per protegir *l'amor de la seva vida* dels perills del món real.

Casa Amèrica Catalunya col·labora en aquesta sessió amb el nou **Festival Audiovisual Jove de Barcelona, Reteena**, que se celebra del 15 al 20 de gener a l'espai Fabra i Coats i als Cinemes Texas.

Dimarts 23 de gener

Presentació de llibre: 'Mírame', d'Antonio Ungar (Colòmbia)

L'escriptor colombià Antonio Ungar, Premi Herralde de Novel·la 2010, presenta el seu darrer llibre *Mírame*, una història absorbent, inquietant i perturbadora sobre algú que mira i és observat. L'acompanya en la presentació l'escriptor Sergio Álvarez.

"*Al otro lado de los patios, en el quinto piso del número 21 de la Rue C, hay ahora una familia. Llegaron el lunes. Son oscuros. Hindúes, o árabes, o gitanos. Han traído a una hija*". Aquesta és la primera anotació del protagonista de la novel·la, un personatge solitari, obsessiu, que s'automedica, viu enganxat al record de la seva germana morta, té un veí escriptor al que veu de manera fugaç i habita en un barri colonitzat pels emigrants. Un personatge que tot ho apunta, de forma minuciosa, al seu diari.

Antonio Ungar ha escrit una novel·la absorbent, inquietant i perturbadora sobre algú

que mira i és observat. Un portentós retrat d'un personatge arrossegat per una obsessió malaltissa que, en un imparable crescendo, desemboca en terrenys propis del *thriller* més ombrívol.

Antonio Ungar (Bogotà, 1974) escriu contes, cròniques i novel·les. Els seus relats estan reunits en el volum *Trece circos y otros cuentos comunes*. És autor de les novel·les *Zanahorias voladoras*, *Las orejas del lobo* i *Tres ataúdes blancos*, el seu últim llibre, que va guanyar el premi Herralde de Novel·la al 2010, va ser finalista del Premi Rómulo Gallegos al 2011, ha estat traduït a set idiomes i està en procés de ser adaptat al cinema.

«El seu èxit, conjugar la matèria parodiada amb la indescriptible tristesa que també genera el seu relat» (J. Ernesto Ayala-Dip, El País); «Un brillant estil, mordaçment irònic, que va transformant-se en una vertiginosa narració de violents esdeveniments que es precipiten» (Arturo García Ramos, ABC); «Sàtira política, humor negre i ritme sostingut són els atractius d'aquesta novel·la» (Clarín); «Barreja ficció política, novel·la policíaca, farsa picaresca i història d'amor» (Nils C. Ahl, El Món); «Un mordaç *thriller* polític» (Brendan Riley, Review of Contemporary Fiction).

Divendres 26 de gener

LATcinema: 'Chile, una galaxia de problemas' i 'Memoria obstinada', de 'Pato' Guzmán

En el marc del cicle dedicat al cineasta xilè Patricio Guzmán (del 25 al 30 de gener), projecció dels documentals *Chile, una galaxia de problemas* (Xile, 2010, 32') i *Memoria obstinada* (França/Canadà, 1997, 58'). Debat posterior amb el director d'aquests films, Patricio Guzmán.

Al documental ***Chile, una galaxia de problemas*, Guzmán** retorna un cop més al passat més recent del seu país, i ho fa analitzant l'amnèsia d'una part dels seus conciutadans en relació al cop d'estat d'Augusto Pinochet, l'11 de setembre del 1973. Periodistes, historiadors, advocats, psicòlegs i un comandant que va participar en el cop d'estat aborden aquest oblit i les seves conseqüències.

A ***Memoria obstinada*, Guzmán** retorna al seu país natal 20 anys després de filmar el llegendari documental *La batalla de Chile*, per tal de retrobar-ne els protagonistes. Apareixeran algunes ombres del passat i les descriurà amb gran intensitat poètica gràcies a una forma gens habitual d'abordar el tema. La pel·lícula explora la importància i la fragilitat de la memòria a través d'una dolorosa sèrie d'imatges del govern d'Unitat Popular de Salvador Allende i la seva mort durant el cop d'Estat.

Dimarts 30 de gener



Documentals d'Art: 'Remedios Varo, misterio y revelación' (Mèxic)

Primera sessió de *Documentals d'Art*, cicle de pel·lícules sobre les millors obres pictòriques i plàstiques llatinoamericanes i els seus autors que impulsa Casa Amèrica Catalunya. Projectió de *Remedios Varo, misterio y revelación* (Mèxic/França, 2013, 67'), de Tufic Makhoulouf Akl, homenatge a la pintora mexicana d'origen català Remedios Varo, una de les artistes més destacades del moviment surrealista.

Classificada per André Breton com a *surrealista nata*, **Remedios Varo** (1908-1963) trascendeix tota etiqueta i es projecta com una teixidora de móns màgics, els que omplen les seves meravelloses pintures. Creadora d'una mitologia singular, convoca personatges que comparteixen els seus quadres en singular harmonia.

Nascuda a Anglès (Girona) el 1908, la seva vida va estar marcada per la guerra civil espanyola i la II Guerra Mundial, el seu exili mexicà i els últims anys de maduresa artística, el traç virtuós i somnis inabastables. Persona lliure en molts sentits, Remedios no va tenir límits en les seves apassionades relacions, com la que va compartir amb el poeta Benjamin Péret, que la va considerar la seva musa.

Presentació a càrrec de la representant d'**Emblecat**, revista de l'Associació Catalana d'Estudis d'Emblemàtica, Art i Societat, i historiadora d'Art mexicana, **Alma Reza**.

FEBRER

Divendres 2 de febrer

BCNegra: 'Cuba, capital La Manxa', amb Leonardo Padura i Julián Ibáñez

Casa Amèrica Catalunya es vincula a una nova edició de *Barcelona Negra* que aquest 2018 compta amb dos grans noms de la literatura llatinoamericana: l'escriptora argentina Claudia Piñeiro i l'autor cubà Leonardo Padura, que intervé en aquesta sessió al costat de l'escriptor espanyol Julián Ibáñez.

La vida literària de molts escriptors de novel·la negra està lligada als seus personatges. Li ha passat a **Julián Ibáñez**, escriptor de culte, que és un dels mestres del *hard-boiled* espanyol. El seu detectiu franquícia és Bellón, un galtes de bon cor, les aventures del qual han estat recopilades a *Todo Bellón*.

En un registre diferent escriu el cubà **Leonardo Padura**, un dels millors autors de

gènere en llengua espanyola creador del personatge de Mario Conde. Beneït per l'èxit, combina les trames negres amb el retrat crític del país.

Tots dos, **Ibáñez** i **Padura**, estan influenciats pels clàssics del *noir* nord-americà: Chandler, Thompson i Hammett.

Amb la participació de:

Leonardo Padura, conegut per la sèrie de novel·les de Mario Conde, ha guanyat el Premi Nacional de Literatura de Cuba i el Premi Princesa de Asturias de las Letras. La seva nova novel·la es titula *La transparencia del tiempo*.

Julián Ibáñez, un dels pares de la novel·la negra en castellà, és un dels grans del *hard-boiled* en aquesta llengua. Ha obtingut el Premi *L'H Confidencial* i el *Novelpol*.

Moderador: **Juan Carlos Galindo**, periodista del diari *El País*, coordina el blog *Elemental*, dedicat a la literatura negra.

Divendres 2 de febrer

Festival BarnaSants: Concert de Lucio Mantel (Argentina)

Concert de Lucio Mantel, un dels més destacats artistes de l'escena musical contemporània a Buenos Aires amb una proposta que rescata amb una veu lleugera la força del rock, la profunditat poètica del folklore argentí i la frescor llatinoamericana del segle XXI. Concert del *Festival BarnaSants 2018* que aquest any té l'Argentina com a país convidat.

Aquest concert de **Lucio Mantel** s'emmarca en la gira de presentació del seu quart àlbum, titulat *Confín* i en el qual han participat convidats de luxe com Fito Páez, Gillespi, Sebastián Schachtel i Axel Krigyer.

La *Gira Confín* ha recorregut gran part de l'Argentina, Mèxic, Uruguai, Perú, Puerto Rico i grans escenaris de Buenos Aires. Amb quatre discos d'estudi publicats, **Mantel** ha compartit escenaris i enregistraments amb artistes com Fito Páez, Liliana Herrero, Loli Molina, Fernando Cabrera, Palo Pandolfo, Ana Prada, Mariana Baraj, Onda Vaga, Axel Krygier, entre d'altres.

"**Mantel** crea melodies que poden vèncer el temps i que reconeixem a l'instant com si fossin nostres. No es copia a si mateix i, alhora, segueix desenvolupant aquest continuum estètic -una obra i un estil interpretatiu que sorprèn com la primera vegada... La veu de Lucio, amb aquest timbre fràgil i sostingut en el registre de tenor, pot obrir una ferida i alhora curar-la". Gabriel Plaza – La Nación

Dissabte 3 de febrer

BCNegra: 'Qualitat i precisió', amb Claudia Piñeiro (Argentina) i Louise Penny (Canadà)

Casa Amèrica Catalunya es vincula a una nova edició de *Barcelona Negra*, que enguany compta amb dos grans noms de la literatura llatinoamericana: l'escriptora argentina Claudia Piñeiro i l'autor cubà Leonardo Padura. Avui torn per la Claudia Piñeiro amb la sessió *Qualitat i precisió* al costat de la canadencsa Louise Penny.

Amb la participació de:

Louise Penny, creadora de les novel·les negres protagonitzades per l'inspector Armand Gamache, com ara *Una revelación brutal* o *Enterrad a los muertos*. S'ha endut diverses vegades el *Premi Agatha* i, el 2014, el *Premi Edgar*.

Claudia Piñeiro, una de les escriptores argentines de més èxit, ha guanyat diversos premis, com ara *La Sonrisa Vertical* i *Sor Juana Inés de la Cruz*. Aquest 2017 va publicar *Las maldiciones*.

Moderadora: **Berna González Harbour**, periodista i escriptora, és autora de les novel·les protagonitzades per la comissària María Ruiz.

Dissabte 3 de febrer

LATcinema + BCNegra: 'Betibú' (Argentina)

Projecció de *Betibú* (Argentina, 2014, 99'), pel·lícula basada en una de les novel·les més destacades de l'escriptora argentina Claudia Piñeiro, que visita Barcelona en el marc de la mostra *BCNegra* del 29 de gener al 4 de febrer.

Després que ja fos portada al cinema l'exitosa novel·la de **Claudia Piñeiro** *Las viudas de los jueves*, l'any 2014 el cineasta Miguel Cohan va traslladar a la gran pantalla **Betibú**, un *thriller* sobre un empresari sospitós d'haver assassinat la seva dona a la seva luxosa finca. Nurit Iscar, escriptora que passa per un mal moment econòmic, accepta cobrir la informació per a un diari, i per poder fer-ho, s'instal·la a la mateixa finca que ha estat escenari del crim. Premis Sur 2014: Millor guió adaptat i Millor actriu revelació

Diumenge 4 de febrer

Festival BarnaSants: Concert de 'MadreTierra' (Argentina)

Concert del duet argentí *MadreTierra*, format per Silvina Tabbush (veu i percussió) i Manuel Lavandera (guitarra i direcció musical), que beu fidelment del folklore llatinoamericà. Aquest concert forma part del *Festival BarnaSants*, que en la seva edició d'enguany té l'Argentina com a país convidat.

Violeta Parra, Chabuca Granda, Víctor Jara, Mercedes Sosa... L'Amèrica que canta, juntament amb la recerca de noves sonoritats i continguts, és la base musical de **MadreTierra**. Evocació del folklore amb renovada expressió poeticomusical plasmada en discos com el darrer, *Cantoras eternas* (Rock CD Records, 2017).

Divendres 9 de febrer

LATcinema: 'Bienvenido León de Francia..!' (Argentina)

Projecció de *Bienvenido León de Francia...!* (Argentina, 2014, 99'), pel·lícula dirigida pel cineasta i director de teatre Néstor Zapata, basada en l'èxit teatral del mateix autor de l'any 1978. Amb música original de Jorge Cánepa, la història ens condueix a l'any 1955, quan la dictadura argentina va començar a intervenir les ràdios i desactivar les companyies de teatre.

El *radioteatro* a l'Argentina (a Espanya era conegut com a ràdionovel·la) consistia en escoltar la novel·la, tots el dies, a la mateixa hora i al mateix dial. La televisió encara no havia entrat a les cases, de manera que la ràdio era el gran motor de la imaginació.

Bienvenido León de Francia és el primer llargmetratge del director de teatre rosari Néstor Zapata. Es tracta d'una versió que va realitzar amb el seu grup Arteón, el 1978, del radioteatre argentí León de Francia. El casting participant és rosari i compta amb les participacions especials de Darío Grandinetti i Luis Machín.

Film interpretat per **Raul Calandra, Maru De Rosa, Griselda di Lorenzi, Luis Machin, Dario Grandinetti, Sara Lindberg, Matías Martínez, Matías Tamburri i Naum Krass**. Projecció en col·laboració amb el **Centro Argentino de Catalunya (CAC)**.

Diumenge 11 de febrer

Festival BarnaSants: Tango amb Sandra Rehder (Argentina)

La cantant argentina Sandra Rehder celebra els seus quinze anys a Barcelona amb l'estrena del seu setè àlbum, *Canción Maleva* (Icaria, 2017). Concert del *Festival BarnaSants 2018*, que enguany té l'Argentina com a país convidat.

Per a la presentació del flamant disc de tango, Sandra Rehder s'ha acompanyat de músics de reconeguda trajectòria: Gustavo Battaglia (guitarra) i Marcelo Mercadante (bandoneó), tots dos responsables dels arranjaments i la direcció musical, i ha completat amb el gran contrabaixista Horacio Fumero.

Dimecres 14 de febrer

Taula rodona: 'Zama'. De la novel·la al cinema

Amb motiu de l'estrena a Espanya de la pel·lícula *Zama*, basada en l'obra mestra de l'escriptor argentí Antonio Di Benedetto, taula rodona sobre una novel·la indiscutible de la literatura llatinoamericana i sobre la seva adaptació al cinema per la reconeguda directora Lucrecia Martel. Amb les intervencions de Nora Catelli, crítica literària, Edgardo Dobry, escriptor, i Violeta Kovacsics, crítica cinematogràfica.

Publicada a Buenos Aires al 1956 però ambientada a l'Amèrica colonial, **Zama**, de l'escriptor argentí **Antonio Di Benedetto**, està considerada una de les novel·les indiscutibles de la literatura llatinoamericana.

Aquesta gran obra sobre l'espera relata l'expectativa del funcionari de la corona espanyola Don Diego de Zama per una destinació millor que el porti al centre del virregnat: Buenos Aires. Lluny de la seva família, enquistat en un limb previ als moviments independentistes, Don Diego de Zama revisa amb nostàlgia els seus somnis truncats mentre espera una carta del virrey que mai arriba. En ella, confia, trobarà el passaport a la seva realització professional, materialitzat en un trasllat a l'epicentre d'aquesta colònia, a Buenos Aires.

Lucrecia Martel, un dels majors talents del cinema llatinoamericà actual, ha adaptat l'obra mestra de Di Benedetto, un creador en els marges, considerat un dels autors de l'anomenat *antiboom* de la literatura llatinoamericana.

La pel·lícula, coproduïda per l'Argentina, el Brasil, Espanya, França, els Estats Units i Holanda, compta amb grans elogis de la crítica. Seleccionada per representar a l'Argentina als Premis Óscar en la categoria Millor Pel·lícula de parla no anglesa, també ha estat nominada als Premis Goya com a millor pel·lícula iberoamericana.

Nora Catelli. Escriptora, crítica literària i assagista; va ser professora de Teoria de la literatura a la Universitat de Barcelona. Va publicar *El espacio autobiográfico*, *Testimonios tangibles* (Premio Anagrama d'assaig, 2001), *En la era de la intimidación* i *Juan Benet, guerra y literatura*. Col·labora amb el suplement Babelia del diari El País.

Edgardo Dobry. És traductor i professor de la Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona. Ha publicat els llibres de poesia *El lago de los botes*, *Cosas*, *Pizza Margarita* i *Contratiempo*. També és autor dels assajos *Orfeo en el quiosco de diarios: ensayos sobre poesía*, *Una profecía del pasado: Lugones y la invención del "linaje de Hércules"* e *Historia universal de Don Juan: creación y vigencia de un mito moderno*.

Violeta Kovacsics. Col·labora habitualment com a crítica cinematogràfica en revistes com el suplement Time Out Barcelona, Diari de Tarragona i Caimán-Cuadernos de cine. Ha participat en diversos llibres col·lectius i coordinat el títol *Very Funny Things. Nueva comedia americana*. És professora d'Història del cinema clàssic a l'ESCAC i de Evolució dels llenguatges visuals a la Universitat Pompeu Fabra. És responsable del catàleg i del

diari del Sitges-Festival Internacional de Cinema Fantàstic de Catalunya i presidenta de la ACCEC (Associació Catalana de Crítics i Escriptors Cinematogràfics).

Activitat organitzada per **Casa Amèrica Catalunya** i **Biblioteques de Barcelona**.

Dijous 15 de febrer

Monòleg teatral: 'Trans_X' (Brasil)

En el marc d'*Escena*, la programació teatral de Casa Amèrica Catalunya, i com a primera sessió del cicle *El cos com a territori polític*, monòleg *Trans_X*. Una escenificació que arriba des del Brasil i és un manifest per la llibertat que parla de gènere, desig, sexualitat, igualtat i tolerància.

Veus com la del matemàtic Alan Turing (protagonista d'un dels primers casos d'intent de curació gai documentats malgrat la seva essencial aportació a la victòria aliada en la Segona Guerra Mundial en desxifrar els missatges secrets dels nazis) i llenguatges com els del musical, la dansa, l'*striptease*, la narració d'històries, la missa i el *rock and roll* són la base del monòleg *Trans_X*.

Obra dels actors i directors brasilers **Daniela Amorim** i **Joelson Gusson**, *Trans_X* és una escenificació imperativa sobre la llibertat de gènere, la llibertat sexual, la llibertat familiar, la llibertat mundial.

Pensat com un acte d'auto-exposició, auto-inquisició, i auto-ridiculització catàrtica, *Trans_X* és un monòleg afilat i punyent que il·lumina i exposa el risc que es corre a l'Amèrica Llatina arran la pèrdua de llibertats i el retorn a cert conservadorisme.

L'obra, amb una gran dosi de bon humor i música, recull vides i veus que es van aixecar contra la hipocresia i el prejudici i planteja un tema urgent al Brasil d'avui, un dels països més violents contra persones trans i homosexuals.

La creació de la dramaturgia va tenir com a referències obres que van des del *Manifiesto Contrasexual*, de Paul Beatriz Preciado, fins als *Soliloquis de San Agustín*, passant per autors com Caio Fernando Abreu i la *transmulher* (transexual) Jo Clifford. "É urgente e imprescindível no século XXI uma rebelião de corpos". Paul Beatriz Preciado

Activitat organitzada amb l' **Ambaixada del Brasil a Espanya** i la col·laboració de **Casa Elizalde**.

Divendres 16 de febrer



LATcinema: 'Mujeres al frente, la ley de las más nobles' (Colòmbia)

Projecció del documental *Mujeres al frente, la ley de las más nobles* (Colòmbia, 50'), dirigit per Lula Gómez, i presentació del llibre homònim, que entrevista a set dones colombianes víctimes de la guerra i de la llei del més fort, que van decidir reinventar el seu món per fer-lo més solidari, just i pacífic. Acte organitzat en col·laboració amb *Intermón Oxfam*.

Aquest documental dóna veu a set dones valentes, que parlen d'una pau possible i de reinserció, que critiquen el patriarcat que les silencia i denuncien l'espiral de violència.

El documental entrevista a **Patricia Guerrero**, advocada i fundadora de *Ciudad de las Mujeres*; **Luz Marina Becerra**, lideressa d'*Afrocolombianos desplazados* i experta de gènere; **Vera Grabe**, excomandant de l'M-19 i directora de l'*Observatori de Pau*; **Luz Marina Bernal**, líder de les *Madres de Soacha*; **Nelly Velandia**, líder de l'*Asociación Nacional de Mujeres Campesinas, Indígenas y Negras de Colombia*; **Mayerlis Angarita**, fundadora de *Narrar para vivir*, i **Beatriz Montoya**, fundadora d'*Amor (Asociación Mujeres Oriente Antioqueño)*.

Després de la pel·lícula, debat amb la participació de l'activista colombiana i defensora dels drets humans Silvia Berrocal i la directora de la pel·lícula, Lula Gómez. Modera: Marcela Ospina, directora de comunicació d'Oxfam Intermon.

Amb el documental, es presenta el llibre *Mujeres al frente*, publicat per l'editorial www.libros.com. El volum recull els testimonis íntegres de les set protagonistes, així com el pròleg i l'epíleg firmat pel jutge espanyol Baltasar Garzón i la poetessa colombiana Piedad Bonnett.

Dijous 22 de febrer

Festival BarnaSants: Concert de Juan Pedro Dolce (Argentina)

Concert del solista argentí Juan Pedro Dolce, que presenta el seu imminent àlbum *Peces de Tinta*. Aquest destacat cantautor, que acaba de protagonitzar sengles gires pel Brasil i els Estats Units, s'ha presentat a Barcelona en el seu format minimalista: guitarra acústica i veu. Concert del *Festival BarnaSants 2018*, amb l'Argentina com a país convidat.

Juan Pedro Dolce ha presentat a Barcelona el seu àlbum com a solista *Peces de Tinta*, conseqüència natural d'anys de treballar la cançó amb el grup del *Castañas de Cajú* i *Bichofeo Trío*. Amb aquests projectes ha tocat en els principals escenaris d'Argentina i d'altres llocs del món com és el cas de les seves recents gires pel Brasil i els Estats Units.

En aquest concert de Barcelona, **Juan Pedro Dolce** es presenta en el seu format minimalista: guitarra acústica i veu. Les seves cançons proposen paisatges molt diversos, en un joc dialèctic constant entre l'urbà i el natural, entre la simplicitat i la complexitat.

En les seves músiques s'aprecien clares influències de la música folklòrica llatinoamericana i el fort vincle a la seva arrel africana. Les seves s'inspiren en els grans, i compromesos, autors de cançons i poesies de Llatinoamèrica. El seu concert convida a la cançó a alliberar-se i comprometre's, a explorar i jugar.

Divendres 23 de febrer

LATcinema. Cicle Federico Luppi: 'Un lugar en el mundo'

Amb motiu de la recent mort d'un dels més destacats actors de la història del cinema argentí, Federico Luppi, i en el dia del seu naixement (23 febrer 1936), iniciem un cicle d'homenatge amb la projecció de tres pel·lícules dirigides pel cineasta Adolfo Aristarain. Obre el cicle la multipremiada pel·lícula *Un lugar en el mundo*.

Un lugar en el mundo és un drama rural interpretat per Federico Luppi, Cecilia Roth, José Sacristán, Leonor Benedetto, Gastón Batyi, Lito Cruz, Mariano Ortega, Rodolfo Ranni, Lorena del Río, Hugo Arana y Mario Alarcón.

Sinopsi: Ernesto fa un viatge a un remot poble de la província argentina de San Luís per recordar la seva infantesa i les circumstàncies que van determinar la seva vida: els seus pares s'havien exiliat voluntàriament de Buenos Aires per viure en una comunitat camperola. L'arribada d'un geòleg espanyol, contractat per un cacic local per buscar petroli, representa una amenaça per a la forma de vida dels camperols.

Premis:

1992: Nominada a l'Oscar: Millor pel·lícula de parla no anglesa

1992: Goya: Millor pel·lícula estrangera de parla hispana

1992: Festival de Sant Sebastià: 2 premis, Conxa d'Or, Premi OCIC

1992: Associació de Crítics d'Argentina: 8 Premis inclòs Millor pel·lícula. 8 Nominacions

"Una de les més belles, emocionants i intenses pel·lícules hispanes de les últimes dècades. L'arribada a l'Argentina d'un geòleg espanyol que torba l'ànima d'una família lluitadora, serveix a Aristarain per parlar, amb una franquesa que desarma i una senzillesa esfereïdora, de la justícia, el compromís, la nostàlgia i el desig.

Commoedora, sincera i realista. Els actors, tots, absolutament magistral ". Daniel Andreas: FILMAFFINITY

Diumenge 25 de febrer

Festival BarnaSants: Concert de Jeaninne Martín (Argentina)

Jeaninne Martin és una cantautora de la Patagònia de visita a Barcelona per presentar el seu treball *Primer Acto* en un format íntim, amb guitarra, veu i *loops*. Concert del *Festival BarnaSants 2018* de cançó d'autor que enguany té l'Argentina com a país convidat.

En la música de la **Jeaninne Martín** sona una dualitat de paisatges on s'hi troben l'escena urbana contemporània i cert aire de muntanya que remet a les seves arrels. Quan toca en directe, connecta amb el silenci, parlen les cançons i el cant interpel·la en intimitat i profunditat.

Apassionada per la cançó en projectes multidisciplinars, **Jeaninne Martin** és cantant i compositora del grup *Ay Juanita*, amb el qual va enregistrar dos discos i va realitzar diverses gires per l'Argentina, l'Uruguai i el Brasil.

Dimarts 27 de febrer

LATcinema: Festival de Cinema Independent de Mar del Plata (Argentina)

Casa Amèrica Catalunya acull en aquesta sessió una selecció de pel·lícules del MARFICI 2017 (Festival de Cinema Independent de Mar del Plata). Tres films argentins que dibuixen la memòria del país i de l'Amèrica Llatina, de l'íntim i familiar, fins al llegat històric de la regió. Projectió de:

La Internacional (2016, 13'), de Tatiana Mazú.

"Filmo a la meva germana discutint amb la meva mare mentre preparen el sopar de Nadal. La grabo en una trobada obrera, en un piquet, cantant. Descobreixo en un VHS que la he estat filmant desde que erem ben petites. Sembla, segons uns versos de *La Internacional*, que el socialisme seria un paradís ple de germans".

Don Díaz. 94 años de lucha (2016, 13'), d'Ana Daneri.

Francisco Rafael Díaz té 94 anys i dos fills desapareguts. Des que van començar els judicis pels delictes de lesa humanitat a Tucumán, ha ocupat el mateix seient a l'aula del Tribunal Oral Federal. No s'ha perdut una sola audiència. Aquest curt és un homenatge a la seva lluita. Avui, la seva fortalesa ens inspira per seguir endavant exigint memòria, veritat i justícia.

Salvadora (2017, 61), de Daiana Rosenfeld.

El documental rescata, a través de diaris autobiogràfics, poemes i documents

personals, la vida de Salvadora Medina Onrubia, una dona de difícil encaix en els estereotips del segle XX: mare soltera, anarquista, dramaturga i poetessa amb només 15 anys. La seva quotidianitat oscilava entre el moviment polític i l'univers milionari del seu marit Natalio Botana, propietari del diari *Crítica*.

Sessió organitzada en col·laboració amb Blogs&Docs.

MARÇ

Dijous 1 de març

Festival BarnaSants: Concert d'Ana Archetti (Argentina)

La cantautora argentina Ana Archetti visita Barcelona per presentar un testet del seu disc *Verdes nuevos* al costat de dos referents locals del folk i del jazz: Aleix Tobías a la percussió i Martín Laportilla al baix. Concert del Festival BarnaSants de cançó d'autor que enguany té l'Argentina com a país convidat.

Ana Archetti presenta un repertori alimentat per viatges i experiències que no podria estar lliure de cançons que reconeixen aires de *chacarera*, *huayno*, *canciones litoraleñas* i *candombes*, i també arranjaments a compositors com Victor Jara i recopilacions de Leda Valladares.

La música d'**Ana Archetti** és un testimoni íntim d'un camp musical molt més ampli i és reflex d'una recerca artística de molts anys. **Archetti** ha format part d'infinitat de col·lectius de músics i espais de docència i gestió en diversos racons de Amèrica Llatina.

Ana Archetti integra diversos projectes com *Trio Família*, *Hierbacana*, *Duo Archetti-Macchi*, *Pleyades* o *Banda Hermètica*. Al costat dels músics argentins Hernán Jacinto, Juan Pablo di Leone, Sebastián Macchi, Alan Plachta i Fernando Silva forma part de *Pájaros Ensemble*, iniciativa que proposa experiències d'intercanvi amb músics de l'Uruguai, Xile i el Brasil. Va formar part del grup de Santiago Vázquez per a la presentació del disc *Mbira i Pampa* i va integrar el grup de Silvia Iriondo presentant el disc *Mujeres Argentinas*.

Ha compartit escenari al costat de músics com Hugo Fattorusso, Carlos Aguirre, Nora Sarmoria, André Marques, Nico Ibarburu, Veronica Condomí, Ernesto Snajer, Guillermo Klein, Yusa, Eliseo Parra entre d'altres.

Diumenge 4 de març



Festival BarnaSants: Concert de Rodrigo Carazo (Argentina)

Músic, cantautor i productor musical de la ciutat argentina de Córdoba, Rodrigo Carazo presenta a Barcelona el concert *Canciones y Viajecitos musicales* després d'una extensa gira per l'Uruguai, Xile, el Brasil, Costa Rica, El Salvador i Colòmbia. Concert del Festival BarnaSants 2018 que enguany té l'Argentina com a país convidat.

Rodrigo Carazo compta amb dos discos a l'esquena: *Ríe Río* (2013) i *Oír e ir* (2016). Ha recorregut bona part de l'Amèrica Llatina presentant unes cançons que evocuen melodies i lletres que ens fan viatjar pels diferents paisatges que Carazo dibuixa de manera magistral.

Rodrigo Carazo visita Barcelona per interpretar les cançons del disc *Oír e ir* que ell mateix defineix com "un manifest. Reflexions i experiències dels darrers anys. Retrat universal i singular del que és propi".

Dilluns 5 de març

Contra els fills. El cos com a territori polític', trobada amb l'escriptora Lina Meruane

En el marc del cicle *El cos com a territori polític*, trobada amb Lina Meruane, escriptora xilena i Premi Sor Juana Inés de la Cruz, entorn del seu temerari assaig *Contra los hijos*. L'acompanyen en aquest acte les acadèmiques Dunia Gras i Meri Torras.

L'escriptora xilena **Lina Meruane** conversa amb les acadèmiques **Dunia Gras** i **Meri Torras** sobre el seu llibre *Contra los hijos*, assaig temerari que qüestiona els discursos culturals que promouen la preeminència del fill i on adverteix del retorn d'un model conservador que pretén tornar a tancar les dones a casa.

Segona sessió del cicle *El cos com a territori polític* que reflexiona sobre com ens aboquem a una època en què el cos torna a ser lloc de batalles polítiques i religioses i territori de debat públic. Les perspectives d'apertura que dècades abans van evidenciar-se en àmbits socials, polítics i culturals semblen haver entrat avui, en ple segle XXI, en un clar retrocés. Una onada d'involució o d'estancament pot haver irromput per quedar-se a diversos països d'Amèrica.

Activitat organitzada per **Casa Amèrica Catalunya** i la **Universitat de Barcelona** amb la col·laboració de la **Fundación Chile España** i **Penguin Random House**.

Dimarts 6 de març



Documentals d'Art: 'Un retrato de Diego: la revolución de la mirada' (Mèxic)

Projecció de *Un retrato de Diego: la revolución de la mirada* (Mèxic, 2007, 80'), dirigit per Gabriel Figueroa i Diego López, un dels documentals que aborda de forma més completa l'obra del gran muralista mexicà Diego Rivera, a 60 anys de la seva mort. Projecció en col·laboració amb IMCINE (Instituto Mexicano de Cinematografía).

Retrat de la vida del mestre mexicà, el vincle entre la seva obra i la realitat, la influència del nacionalisme en l'art i la seva vinculació amb l'estètica i el context polític, així com les reflexions d'artistes i intel·lectuals de l'època actual.

Presentació a càrrec de la historiadora d'art mexicana **Alma Reza**.

El cicle **Documentals d'Art** de **LATcinema**, la programació de cinema de Casa Amèrica Catalunya, pretén donar a conèixer el millor de la història de l'art llatinoamericà. Aquest cicle va tenir la primera cita amb l'artista plàstica d'origen gironí **Remedios Varo**, per seguir amb **Diego Rivera**, **Leonora Carrington** i **Roberto Matta**.

Dijous 8 de març

Festival BarnaSants: Concert de Paula Neder (Argentina)

La jove cantautora de la ciutat argentina de Mendoza, Paula Neder, proposa una confluència del pop amb la cançó d'arrel folklòrica. A veu i guitarra avança el seu nou disc. Concert de *Festival BarnaSants 2018* de música d'autor que enguany té l'Argentina com a país convidat.

Fruit de la nova fornada d'artistes llatinoamericans sorgeixen les creacions de **Paula Neder**, qui va debutar fa quatre anys amb el seu aplaudit àlbum *Caleidoscopio* al qual va seguir el titulat *IIIa*. Una mescla genuïna de fusió i sons actuals que bressola les cançons amb la mirada de la dona actual.

Dijous 15 de març

Lectura dramatitzada: 'El trato' (Colòmbia)

Segona sessió d'E299scena amb l'obra *El trato*, del dramaturg colombià Carlos Molano. La peça parla de les promeses, de les pròpies i de les que fem amb els altres. Obra amb la direcció d'Eva Hibernia i les actuacions de Carolina Torres, Viviani Godoy, Martín Brassesco i William Arunategui.

Sinopsi: Marco proposa un tracte. No està en condicions de negociar i la seva millor opció és l'amor que per ell senten la seva parella, la seva mare i la seva germana. Però és aquest amor, precisament, el major obstacle perquè acceptin complir el tracte. Una peça que parla de les promeses, de les pròpies i de les que fem amb els altres. Un text que aborda temes polèmics com l'eutanàsia i planteja el poder transformador de la mort com a motor de canvi de l'univers i el respecte a una vida i mort digna.

Carlos Molano. Llicenciat en Arts Escèniques amb èmfasis en teatre de la Universitat de Caldas, Colòmbia. Magister en Educació. Candidat a Doctor en Pensament Complex. Docent de les àrees d'actuació, direcció escènica, veu i escriptura. Premi Nacional de Dramatúrgia, per l'obra *Con la espalda siempre recta* al 2012. Entre les seves obres amb reconeixements i publicacions es troben *Iré vestida de carmín*, *El trato*, *Calle cuarta norte*, *Amazona's city* i *Solo la sangre me quita el olor a cloro de las manos*.

Coordinador del Taller Permanent de Dramatúrgia de la Universitat de Caldas (Colòmbia). Investigador del Centre d'Estudis Sobre conflicte, Violència i Convivència Social CEDAT i del Centre d'Estudis Avançats en Infantesa i Joventut CINDE en temes d'Art, Reconciliació i Pau.

Dijous 15 de març

Festival BarnaSants: Concert de Sebastián Garay (Argentina)

Sebastián Garay, cantautor de la ciutat argentina de Mendoza, convida en aquesta activitat a un viatge enriquidor i transatlàntic amb poc equipatge –veu, guitarra i programacions— com un cant a la quotidianitat. Concert del *Festival BarnaSants 2018* de canço d'autor que enguany té a l'Argentina com a país convidat.

Referent musical de l'escena argentina, **Sebastián Garay** porta més d'una dècada investigant i capbussant-se en les arrels llatines, recerca insaciable que posa en relleu en el seu repertori costumista i lluminós.

Com a connexió catalana, el 2015 va cantar com a convidat al concert de **Joan Manuel Serrat** a la seva ciutat de Mendoza.

Divendres 16 de març

LATcinema + Cicle Federico Luppi: 'Martín (Hache)' (Argentina)

Nova sessió del cicle que Casa Amèrica Catalunya dedica al recentment desaparegut actor argentí Federico Luppi amb projecció del film *Martín (Hache)* (Argentina, 1997, 134'), dirigit per Adolfo Aristarain.

Sinopsi: Martín Echenique (Federico Luppi) és un director de cinema argentí que porta més de vint anys vivint a Madrid. Detesta el seu país i es nega a recrear-se en la nostàlgia. Seguint la tradició familiar, el seu fill també es diu Martín, però tots li diuen Hache (Juan Diego Botto); té 19 anys i viu a Buenos Aires amb la seva mare. Ni estudia ni treballa; passeja pels carrers i toca la seva guitarra elèctrica. Després de cinc anys sense veure's, tornen a trobar-se a Buenos Aires quan Hache pateix un greu accident.

L'exdona de Martín, que té una nova família en la qual sembla que no hi ha cabuda per Hache, proposa que el noi visqui amb el seu pare. A Madrid els esperen dues persones: Alícia (Cecilia Roth), l'amant de Martín, una dona molt més jove que ell i bastant farta d'estar amb un home que és incapaç d'assumir cap compromís; i Dante (Eusebio Poncela), un actor que és el millor i gairebé únic amic de Martín, que té com a major plaer viure a la corda fluixa. Martín comparteix la seva vida amb gent apassionada, però ell no es permet el luxe de sentir.

En aquest cicle dedicat a Federico Luppi també projectem *Un lugar en el mundo* i *Lugares comunes*, dues altres grans pel·lícules protagonitzades pel malhaurat actor argentí i dirigides per Adolfo Aristarain.

Diumenge 18 de març

Ruta 'Barcelona americana'

Casa Amèrica Catalunya inaugura aquest dia la ruta *Barcelona americana*. Un recorregut per la ciutat que ens revelarà detalls sobre els estrets vincles que la capital catalana guarda amb Amèrica, des d'Alaska fins a la Terra del Foc. La ruta, dissenyada i conduïda per l'escriptor i periodista Hèctor Oliva, proposa mirar a Barcelona amb ulls *americans*.

Aquesta nova ruta convida a trobar-se amb una Barcelona desconeguda. El recorregut ens desvetlla edificis masònics, una rèplica exacta de l'Estàtua de la Llibertat, l'origen guatemalenc de **La Pedrera**, les veritats i les mentides que s'hi amaguen darrere el **Monument a Colom** i la petjada que certs personatges llatinoamericans van deixar al seu pas per la ciutat. Una relació fructífera que va fer possible construccions i espais carismàtics i famosos, avui símbols de la ciutat, però la història dels quals no és tan coneguda.

Es tracta de mirar la ciutat amb altres ulls. Acostar-se a edificis com el **Palau de la Virreina**, el **Palau Güell**, els **Porxos d'en Xifré**... i conèixer la seva profunda relació

històrica amb el continent americà. Davant nostre hi apareixerà una ciutat nova, secreta, desconeguda i apassionant.

La ruta arrenca a l'**Edifici de Correus**, al final de la **Via Laietana**, i després d'uns 3 km de recorregut finalitza a la **Cocteleria Boadas**.

Dilluns 19 de març

Parra 103': Homenatge a 'l'antipoeta' xilè Nicanor Parra

Homenatge a l'*antipoeta* xilè, mort el passat 23 de gener a l'edat de 103 anys. Nicanor Parra, l'home que va obligar a repensar la poesia, que va introduir l'absurd, la paradoxa, l'humor, la cultura popular i la poetització de tot allò *lleig*. Hi intervenen l'escriptor Rafael Gumucio, l'editor Ignacio Echevarría, el poeta Unai Velasco i el videoartista Txalo Toloza.

Assenyalat com el creador de l'*antipoesia*, germà gran d'una família de genis, com la cantautora Violeta Parra, **Nicanor Parra** ha estat un dels millors poetes d'Occident. Amb el seu esperit crític, qüestionador i irreverent va revolucionar el món de la literatura, va desafiar el cànon poètic imperant a Xile i va practicar el que molts anomenen la *democratització* de la poesia.

L'antologia *El último apaga la luz. Obra selecta*, publicada per l'editorial Lumen al 2017, ofereix una magnífica panoràmica de les creacions de **Nicanor Parra**.

Amb les intervencions de **Rafael Gumucio**, escriptor xilè autor de diversos llibres sobre Nicanor Parra que visita Barcelona en motiu de la publicació de la seva darrera obra *El galán imperfecto*, i de **Ignacio Echevarría**, crític literari i editor del poeta a Espanya. Tots dos formen part de la constel·lació de relacions que va envoltar a l'antipoeta en els seus últims anys.

Complementa l'homenatge un *memorial* poètic coordinat per l'autor **Unai Velasco** en el qual hi participa un nodrid grup de poetes, cadascun amb un text de Parra sota el braç, i una peça de l'artista visual **Txalo Toloza** inspirada en els *artefactos parrianos*.

Activitat organitzada per **Casa Amèrica Catalunya** amb la col·laboració de **Penguin Random House** i **Biblioteques de Barcelona**.

Dimarts 20 de març

Presentació de llibre: 'Memòries de l'exili mexicà 1943 – 1956', d'Artur Bladé Desumvila

Presentació del primer volum de *Memòries de l'exili mexicà* (Cossetània Edicions, 2017) d'Artur Bladé Desumvila (1907–1995), escriptor, memorialista, cronista de l'exili i biògraf, Creu de Sant Jordi - 1984.

L'obra, escrita en forma de dietari, completa, junt amb el llibre *De l'exili a Mèxic* (1993), l'experiència dels 19 anys d'exili mexicà de l'escriptor i de la seva família. El dietari descriu la mescla de sentiments, esperances i decepcions que va emergir en aquell llarg període. I no solament per a ell i la seva família sinó també pels exiliats catalans que Bladé va freqüentar de manera assídua.

El llibre recull moments difícils com ara el de guanyar-se la vida decentment que tant l'autor com molts exiliats van haver d'afrontar.

Per l'obra hi desfilen innumerables personatges de tots els àmbits que Bladé va tractar i no s'estalvia res de les diferències, disputes i problemes que hi va haver entre els exiliats. Les memòries reflecteixen amb realisme l'exili mexicà dels nombrosos catalans que van poder aprofitar la generosa acollida promoguda pel president mexicà Lázaro Cárdenas.

Curiosament, en general, no hi ha massa testimonis de l'exili republicà a Mèxic concretat en dietaris i, per això, aquestes memòries tenen un valor addicional, tant literari com històric, pel que fa a aquella experiència, molt diferent de la que va ser l'exili a França.

Amb les intervencions de **Josep Maria Figueres**, professor del departament de Periodisme i de Ciències de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona; **Francesc Foguet**, professor de literatura catalana de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat Autònoma de Barcelona; **Xavier Garcia**, periodista, assagista i biògraf; **Artur Bladé Font**, doctor en Química, va ser sotsdirector general de Recerca de la Generalitat, fill d'Artur Bladé Desumvila.

Dijous 22 de març

Presentació de llibre: 'Los sueños de la serpiente', d'Alberto Ruy Sánchez (Mèxic)

El reconegut escriptor i editor mexicà Alberto Ruy Sánchez, Premi Nacional d'Arts i Literatura de Mèxic 2017 i Premi Mazatlán 2018, presenta la seva última novel·la, *Los sueños de la serpiente*. És la fascinant crònica d'un segle, reconstruïda des de la memòria d'un dels seus protagonistes que repassa anys de guerra, holocaust i extermini. Un període que és, també, temps de creació i descobriments.

Basilio Baltasar, director de l'Àrea de Cultura de la Fundación Santillana, presenta l'acte i dialoga amb l'autor.

Sinopsi : Per tal de recuperar la memòria, un home centenari, tancat en un psiquiàtric, escriu i dibuixa sobre els murs de la seva cel·la els records que va recuperant. Això el du a una aventura per les grans il·lusions i desil·lusions del seu segle, i a descobrir les múltiples vides que l'habiten. Ha d'inventar als seus ancestres i deixar que destil·li una veritat més profunda. Ha d'inventar-se a si mateix a partir d'uns quants esquinçalls de records o deliris.

Alberto Ruy Sánchez. (Mèxic, 1951), és un escriptor de llarg alè, àmpliament elogiat per autors com Octavio Paz, Juan Goytisolo o Alberto Manguel. Reconegut amb més de vint premis nacionals i internacionals, entre ells el Premi Nacional d'Arts i Literatura, màxima distinció atorgada pel govern mexicà, concedit l'any 2017. La seva obra ha estat traduïda a una dotzena de llengües. Director de la revista *Artes de México*, la publicació d'art i cultura capdavantera a l'Amèrica Llatina. Com a narrador és un autor de culte els llibres del qual no deixen de reeditar-se i com a assagista és un respectat i influent crític cultural.

Activitat organitzada per **Casa Amèrica Catalunya** i **Penguin Random House** i la col·laboració del **Reial Cercle Artístic de Barcelona** i el **Consolat General de Mèxic a Barcelona**.

Divendres 23 de març

Concert de Gustavo Pazos (Uruguai)

Concert del músic uruguaià Gustavo Pazos, destacat intèrpret de les tradicions musicals del Riu de la Plata amb un estil on hi conflueixen l'elegància, el silenci i la malenconia.

A la guitarra de **Gustavo Pazos** hi convergeixen algunes de les formes tradicionals gautxesques com la milonga, l'*estilo*, l'empremta amb la sonoritat de la seva formació acadèmica. El seu treball musical no pretén ser un fidel reflex de les tradicions musicals del Riu de la Plata, sinó de la seva pròpia interpretació d'aquesta rica font musical. Segons una crítica musical: "En la seva música hi ha un gran espai on conflueixen l'elegància, el silenci i la malenconia".

Nascut a Montevideo el 1960, **Gustavo Pazos** es forma amb un vell professor del barri El Cordón, aquest el fa transitar entre la guitarra clàssica i la guitarra gautxa tradicional de la milonga, la vidalita i l'*estilo*. Aquesta última guitarra s'afirma en el seu ésser musical gràcies a les seves vivències de nen i adolescent en els camps de Tacuarembó, al cor de l'Uruguai.

Anys més tard rep una formació més acadèmica però la seva veritable formació es dona a l'escenari ja que a partir dels 19 anys comença a tocar com a solista o acompanyant cantants. D'aquesta època sorgeixen les seves primeres composicions.

Resideix a Holanda des de fa molts anys i aquí és on edita els seus discos *Papas Calientes* (per a dues guitarres, 1999) i després els solistes *Caraguatá* (2012) i *Estación Edén* (2016).

Dimarts 27 de març

'Xamans i Esperits', per Virgina Novoa, comissària del Museu del Jade de Costa Rica

Amb motiu de la inauguració de l'exposició *Xamans i Esperits. Tresors del Museo del Jade de Costa Rica*, conferència a càrrec de la comissària Virgina Novoa, del Museu del Jade i de la Cultura precolombina del Instituto Nacional de Seguros de Costa Rica.

La conferència ens du a conèixer de manera general l'ocupació humana que es va donar al territori del que avui és Costa Rica durant l'època precolombina. Un escenari situat a l'Amèrica Central, on grups humans es van desenvolupar en àrees geogràfiques amb diversitat d'ecosistemes tropicals.

L'exposició *Xamans i Esperits* transcendeix temàtiques socials com l'origen de les persones, els animals o els xamans que intervenien entre el poble i el món espiritual que els envoltava. La mostra, recolzada en 188 objectes arqueològics, busca reafirmar la presència de pobles dinàmics amb líders polítics, espirituals i artesans especialistes que van establir relacions locals i interregionals amb altres cultures d'Amèrica a partir d'una cosmovisió animista.

La memòria ancestral aborda el tema de com la transmissió dels coneixements i creences de les societats del passat han mantingut la seva permanència en les comunitats indígenes actuals amb 5 peces etnogràfiques i es tanca l'exposició amb el rostre humà de l'actual Costa Rica, un país multicultural i multiètnic resultat de la fusió entre les cultures indígenes, espanyola i africana, entre d'altres pobles del món.

L'exposició *Xamans i Esperits* està organitzada pel **Museu d'Arqueologia de Catalunya** i el **Museu del Jade i de la Cultura precolombina del Instituto Nacional de Seguros de Costa Rica** amb la col·laboració de **Casa Amèrica Catalunya** i el **Museu Etnològic de Barcelona**.

Dimecres 28 de març

Inauguració exposició 'Xamans i Esperits. Tresors del Museu del Jade de Costa Rica'

Inauguració al Museu d'Arqueologia de Catalunya de *Xamans i Esperits. Tresors del Museo del Jade de Costa Rica*, una exposició excepcional conformada expresament per a l'ocasió que reuneix una mostra de les col·leccions arqueològiques del Museu del Jade i de la Cultura Precolombina de Costa Rica.

A través de precioses peces de jade, joies, ceràmiques i objectes de pedra, creats en un marc d'una cosmovisió animista, l'exposició *Xamans i Esperits* permet descobrir els

processos històrics, la tecnologia i les creences vinculades tant al món quotidià com al cerimonial dels pobles antics americans.

Xamans i Esperits. Tresors del Museu del Jade de Costa Rica es pot visitar fins el diumenge 1 de juliol. L'exposició *Xamans i Esperits* està organitzada pel **Museu d'Arqueologia de Catalunya** i el **Museu del Jade i de la Cultura precolombina del Instituto Nacional de Seguros de Costa Rica** amb la col·laboració de **Casa Amèrica Catalunya** i el **Museu Etnològic de Barcelona**.

ABRIL

Dimarts 3 d'abril



Documentals d'Art: 'Leonora Carrington y el juego surrealista'

Leonora Carrington y el juego surrealista (Espanya, 2012, 80'), de Javier Martín-Domínguez, pren el relleu dels documentals sobre les figures de Remedios Varo i Diego Rivera en aquesta tercera sessió del cicle *Documentals d'Art* dins de *LATcinema*, la programació de cinema de Casa Amèrica Catalunya. Presentació a càrrec de la historiadora d'art mexicana Alma Reza i del director del documental, Javier Martín-Domínguez.

Sinopsi: El 2011 va morir **Leonora Carrington**, l'última surrealista. Aquest documental recull la història d'aquesta pintora i escriptora anglesa nacionalitzada mexicana: la d'una dona ansiosa de llibertat, que va fugir de l'estricta Londres a París, amb l'artista Max Ernst. Va ser el primer gran salt d'una biografia accidentada, atzarosa i apassionant, que salta de continent en continent i travessa esdeveniments històrics i moviments artístics. Tot plegat es reflecteix, sota un mantell oníric, en una obra artística que passa per la pintura, la literatura (l'impactant text *Memorias de abajo*, inspirat per la seva estada en un psiquiàtric de Santander) o el cinema, on va treballar com a directora d'art.

La pel·lícula és un retrat sense narrador esquitxat per escenes oníriques representades per la performer **La Ribot** i fotografiades per **Javier Aguirresarobe**. El mateix fill de Carrington, **Carlos Monsiváis** i **Elena Poniatowska** -autora de la biografia novel·lada *Leonora* (Seix Barral)- són alguns dels encarregats de completar el perfil d'una figura que omple la pantalla quant apareix: fràgil, arrugada i elegantíssima amb la seva rebeca de colors, fumant sense parar, barrejant l'anglès i el castellà, somrient en francès: "Coneix el joc *Si jo fos una flor...?* Els surrealistes jugaven molt". Al documental hi intervenen **Leonora Carrington**, **Gabriel Weisz**, **Elena Poniatowska**, **Alan Glass**, **Carlos Monsiváis**, **Luis Carlos Emereich** i les **Germanes Pecanins**.

Dijous 5 d'abril

Lectura dramatitzada: 'La reunió' (Xile)

En la tercera sessió d'*E299scena*, la programació de teatre de Casa Amèrica Catalunya, lectura dramatitzada de l'obra *La reunió*, de l'actriu, dramaturga i directora xilena Trinidad González. Un text que parla de misèries, egoismes i ànsies de poder. Escenificació amb direcció de Marcela Terra i interpretacions a càrrec de Padi Padilla, Òscar Intente i Joana Sugranyes.

Sinopsi: Cristòfol Colom, acusat d'abús de poder a les Índies, compareix davant la Reina Isabel per donar compte dels seus actes. En la conversa la Reina intenta expiar les seves culpes i acusa Colom de tirà. Colom, per la seva banda, la pressiona perquè reconegui que sempre van ser còmplices i que li retorni el govern. Tots dos intenten treure's del damunt el sentiment de culpa i carregar tota responsabilitat en les espatlles de l'altre. Alguna cosa més enllà d'ells mateixos posarà fi a la reunió.

La dramaturga xilena **Trinidad González** recupera un fet històric per parlar sobre l'abús i l'infern del poder. La reunió parla de tirania, violència, fanatisme, fanatisme religiós, corrupció, classisme, racisme, arrogància, i crueltat.

Trinidad González. Actriu, dramaturga, directora i docent xilena. Va estudiar actuació a l'escola *Teatro Imagen* i comèdia de l'art a Itàlia amb el mestre Antonio Fava. Com a actriu va treballar al Teatre Nacional Xilè, Teatre Universitat Catòlica i altres sales de Santiago de Xile. Premi Altazor per millor actriu al 2007, és una de les fundadores de Teatro en el Blanco, companyia que va crear, al costat de Guillermo Calderón, les prestigioses obres *Neva* i *Diciembre*. A més del seu treball com a actriu de teatre i la seva tasca com a directora, és autora dels textos teatrals *La Reunión* (2012), *Pájaro* (2015) i *Madre* (2018). Com a actriu també ha treballat en mini sèries de televisió i en cinema va participar en les pel·lícules *Los 33*, *Bonsái* i *Una mujer fantàstica*, film guanyador de l'Óscar a la millor pel·lícula de parla no anglesa 2018.

Divendres 6 d'abril

Festival BarnaSants: Concert de Mato Ruiz (Argentina)

El músic, arranador i compositor argentí Mato Ruiz presenta el seu darrer disc *Alimento* amb el qual dona impuls al seu projecte personal després d'una trajectòria iniciada fa 25 anys com a saxofonista de rock al capdavant de la banda funk *Muutandia*. Concert del *Festival BarnaSants 2018* que té a l'Argentina com a país convidat.

Mato Ruiz és un músic complex que ha recomençat diverses vegades el seu propi caminar musical. Després d'una formació clàssica, s'inicia com a saxofonista de rock i lidera la banda de funk *Muutandia*, amb la qual edita dos discos: *Muutandia* (2004) i *Pidiendo pista* (2011). Després desenvolupa una tasca destacada com a arranador per

a cordes i vents, que rep els elogis de Jorge Drexler.

En els últims anys decideix que és hora d'encarar un nou projecte solista amb guitarra i veu. És així que Mato Ruiz ve a Barcelona a presentar el seu disc *Alimento* (2015). Entre el 2017 i el 2018 també està presentant les *Mato Sesiones*, 8 capítols audiovisuals de diferents cançons.

Diumenge 8 d'abril

Festival BarnaSants: Concert de Clara Cantore (Argentina)

La multi-instrumentista, cantant i compositora argentina Clara Cantore tanca amb aquest concert la gira de presentació de *Calma*, el seu últim treball, alhora que anticipa el material del seu nou disc titulat *Mundo Invisible*. Concert del *Festival BarnaSants 2018* de cançó d'autor que té a l'Argentina com a país convidat.

L'obra de **Clara Cantore** s'obre pas des d'un interior musical inquiet i sempre propositiu. Aquesta jove multi-instrumentista, cantant i compositora amb només 28 anys aplega al seu sarró experiències i camins diversos. Comença jugant amb el violí tradicional en la seva Córdoba natal i després dirigeix els seus passos a Alemanya, a la música clàssica i contemporània. Anys més tard, Clara redescobreix la riquesa musical dels seus orígens i les aborda amb cançons pròpies acompanyada de guitarra, baix elèctric i xarango, cantant lletres de manera directa sobre la vida i els seus contrastos.

Després d'haver-ne presentat el seu últim material discogràfic *Calma* a Europa, EUA, Uruguai, Xile, Colòmbia i Argentina, la jove música torna per tancar la gira i anticipar material del seu nou disc *Mundo Invisible*. El seu primer disc, *Mentiras Criollas*, (2011) està fet en format duo, guitarra i violoncel; en el seu segon disc, *Ser Tiempo*, (2013) hi participen Raly Barrionuevo i Juan Iñaki. A *Calma*, el seu tercer disc, coproduït per Raly Barrionuevo, compta amb la participació també dels xilens Nano Stern i Magdalena Matthey.

Dijous 12 d'abril

'Costa Rica: medi ambient i història antiga del territori'

Meritxell Tous, doctora en Història d'Amèrica (UB), experta en Etnohistòria i en Patrimoni arquitectònic, històric i artístic de l'Amèrica Central, pronuncia la conferència *Costa Rica: medi ambient i història antiga del territori* en el marc de l'exposició *Xamans i Esperits. Tresors del Museo del Jade de Costa Rica*. Aquesta mostra es pot visitar al Museu Arqueològic de Catalunya fins l'1 de juliol.

Costa Rica es caracteritza per una diversitat ambiental que es tradueix en una heterogeneïtat cultural que s'inicià cap el 10.000 AC. i es va veure seriosament alterada amb l'arribada dels europeus cap el 1550. En aquesta conferència s'analitzen les tres regions culturals que formen el país i les cultures que en elles s'hi van

desenvolupar.

L'exposició **Xamans i Esperits** transcendeix temàtiques socials com l'origen de les persones, els animals o els xamans que intervenien entre el poble i el món espiritual que els envoltava. La mostra, recolzada en 188 objectes arqueològics, busca reafirmar la presència de pobles dinàmics amb líders polítics, espirituals i artesans especialistes que van establir relacions locals i interregionals amb altres cultures d'Amèrica a partir d'una cosmovisió animista.

L'exposició **Xamans i Esperits** està organitzada pel **Museu d'Arqueologia de Catalunya** i el **Museu del Jade i de la Cultura precolombina del Instituto Nacional de Seguros de Costa Rica** amb la col·laboració de **Casa Amèrica Catalunya** i el **Museu Etnològic de Barcelona**.

Divendres 13 d'abril

Festival BarnaSants: Concert de 'Gabo & Colectivo Marcapiel' (Argentina/Catalunya)

Gabo & Colectivo Marcapiel són els encarregats de tancar la nodrida presència de cantautors i grups argentins en el *Festival BarnaSants 2018* de cançó d'autor, esdeveniment que justament ha tingut a l'Argentina com a país convidat.

Gabo & Colectivo Marcapiel va néixer a Barcelona amb l'impuls de més de 25 músics d'homenatjar Luis Alberto Spinetta, referent argentí del rock, al **Festival BarnaSants 2016**. D'aquesta experiència va sorgir un nucli musical al voltant de **Gabo Urdiales** que es manté actiu i segueix un camí propi entorn de la cançó i la música com a eina de canvi i expressió. Des d'una actitud vital, aquesta agrupació s'alimenta del pop anglosaxó dels vuitanta i dels grans grups de rock argentins del segle XX.

Divendres 13 d'abril

LATcinema + Cicle Federico Luppi: 'Lugares comunes'

En el marc del cicle que Casa Amèrica Catalunya dedica al recentment desaparegut actor argentí Federico Luppi, projectem *Lugares comunes* (Argentina, 2002, 108'), dirigida pel gran cineasta Adolfo Aristarain.

Sinopsi: Fernando Robles (Federico Luppi) és porteny, ja ha complert els seixanta i és professor de literatura a la universitat. Ensenya a ensenyar. Porta tota la vida casat amb Liliana Rovira (Mercè Sampietro), espanyola, filla de catalans, que treballa com a assistent social a barris marginals de Buenos Aires.

S'estimen, es respecten, són lleials. Mai s'avorreixen estant junts, els agrada estar sols. Es coneixen profundament, s'accepten, es barallen sense odi, es diverteixen. Són amants, socis, amics, còmplices. Cap d'ells concep la vida sense l'altre. Tenen un fill,

Pedro (Carlos Santamaría), casat i amb dos fills, que té una bona feina a Madrid, on viu en una urbanització de classe mitjana benestant.

Tots dos suporten amb esforç i resignació les absències, les privacions, la incertesa del futur, la manca de projectes, la desesperança. Però el món plàcid i reflexiu de Fernando es veu profundament alterat quan rep sense previ avís la comunicació oficial en què l'informen de la seva jubilació forçosa, un fet que li canviarà la vida...

Dijous 19 d'abril

'Arqueoastronomia: Del cel a la terra', per Natàlia Moragas

L'arqueòloga i investigadora de la Universitat de Barcelona Natàlia Moragas imparteix *Arqueoastronomia: Del cel a la terra*, sessió que constarà d'una conferència i projeccions audiovisuals. La intervenció versa sobre l'arqueoastronomia, disciplina que vincula el coneixement astronòmic de les poblacions prehistòriques amb la seva cosmovisió i plasmació en l'arquitectura, urbanisme i art.

L'observació del cel és una de les característiques de les societats americanes antigues. Cada cultura va fer interpretacions diferents i va desenvolupar tècniques diverses per mesurar el pas del temps. En aquesta conferència coneixerem aquests fenòmens des d'una perspectiva científica i veurem els resultats de diferents projectes de recerca en l'àmbit de Mesoamèrica: des de Teotihuacan a Xochicalco, de Monte Alban a Chichen Itzà, així com d'altres centres emblemàtics.

Natàlia Moragas és professora Agregada Serra Hunter del Departament d'Història i Arqueologia de la Universitat de Barcelona. Des del 1992 fins l'actualitat ha dirigit diversos projectes de recerca arqueològica a Teotihuacan (Mèxic), on manté la seva línia de recerca principal. També ha participat en projectes de recerca al Brasil i a Guam, on codirigeix un projecte de recerca arqueològica a la població de Umatac.

Un dels seus àmbits d'interès és el canvi cultural i el seu registre en la cultura material, tant en les societats prehistòriques com en el moment del contacte (segle XVI). Un dels seus llibres aborda les coves astronòmiques a Teotihuacan.

Divendres 20 d'abril

LATcinema + Documentalistes contemporànies: 'Cuatrerros' (Argentina)

En col·laboració amb la Mostra Internacional de Films de Dones de Barcelona, primera sessió del cicle *Documentalistes Contemporànies* amb la projecció de *Cuatrerros* (Argentina, 2016, 83'), dirigit per Albertina Carri. Presentació a càrrec de la professora M^a Soliña Barreiro i connexió amb Skype amb la directora Albertina Carri.

Sinopsi: "Segueixo les passes d'Isidro Velázquez, el darrer gaucho de l'Argentina i, davant la cerca erràtica del temps perdut em demano si, realment, vaig darrere les passes d'aquest fugitiu de la justícia burgesa o si són les meves passes, les de la meva herència, les que busco. Viatjo a Chaco, a Cuba, busco una pel·lícula desapareguda, busco en arxius fílmics imatges de cossos en moviment que em retornin una cosa desapareguda fa temps. Què cerco? Cerco films, també una família, una de vius, una de morts; cerco una revolució, els seus cossos, una mica de justícia; cerco la meva mare i el meu pare desapareguts, les seves restes, els seus noms, el que van deixar per mi. Faig un western de la meva pròpia vida." **Albertina Carri**, 2017.

Cicle *Documentalistes contemporànies*

Després de tres edicions i deu films dedicats a rescatar les pioneres del documental llatinoamericà, amb films de Margot Benecerraf, Sara Gómez, Marta Rodríguez, Rosa Martha Fernández, Valeria Sarmiento, Carmen Guarini, Ana Montes i Carmen Castillo, programem 3 films representatius de les tendències actuals del documental llatinoamericà.

Aquesta nova edició dedicada a les documentalistes llatinoamericanes centra el seu interès en tres films que reflecteixen la preocupació pels relats documentals focalitzats en la història recent de tres països: Xile, Paraguai i Argentina.

Albertina Carri amb ***Cuaterros*** (2016), Paz Encina amb ***Ejercicios de memoria*** (2016) i Lissette Orozco amb ***El pacto de Adriana*** (2017), són tres exemples de com les històries oficials oculten realitats personals que no tindrien lloc ni veurien la llum. Si no fos que, afortunadament, des dels indrets de l'experiència familiar, personal i/o professional, també es produeixen persistents exercicis d'interrogació.

Són tres films que, des del format documental, treballen propostes arriscades en les quals el llenguatge fílmic cohabita amb la necessitat d'explicar i representar de nou, de forma diferent, el que es pretén de dir.

Interrogar les imatges que han suplantat, per saturació, els relats de les experiències personals; qüestionar la seva condició de certificat (***Cuaterros***); crear-ne de noves allà on els seu rastre s'ha perdut (***Ejercicios de memoria***) i mirar directament a càmera sense cap pudor per aconseguir desvetllar allò negat (***El Pacto de Adriana***). Tres modalitats de treball amb la imatge i la història que ens parlen de la vivacitat d'aquestes cineastes, i de la seva disconformitat amb els modes documentals clàssics. Així com de la seva necessitat de donar sortida a altres veritats que, per a ser explicades, requereixen noves composicions.

Dimarts 24 d'abril

El dret a la Pau a Colòmbia i la veritat històrica per construir-la

Alfredo Molano, sociòleg, escriptor i periodista colombià, doctor honoris causa de la Universitat Nacional de Bogotà i membre de la *Comissió per a l'Esclarament de la*

Veritat, la Convivència i la No repetició, reflexiona sobre els reptes que cal superar per assolir una pau duradora a Colòmbia. Durant la sessió, **Molano** conversa amb **Diana Celis**, politòloga de la Universitat de los Andes, diplomada de postgrau en Cultura de Pau per la Universitat Autònoma de Barcelona, experta en mitjans de comunicació i excònsol general de Colòmbia a Barcelona (2015 – 2018).

Alfredo Molano és un dels onze membres de l'esmentada *Comissió de la Veritat*, peça clau en el procés negociador per acabar amb el conflicte que sorgeix dels acords entre el govern colombià i les FARC. Durant tres anys, la Comissió haurà de reconstruir la memòria històrica dels 50 anys de guerra en base als eixos següents: orígens del conflicte, impactes en la societat i causes de la prolongació. Es tracta d'enaltir el dret a saber i el dret a recordar, dignificar les víctimes i construir un relat territorial de la tragèdia.

Coordinat pel sacerdot jesuïta Francisco de Roux, aquest organisme és de caràcter extrajudicial i, per tant, les persones que hi compareguin no podran ser jutjades pel contingut de les seves declaracions.

Activitat organitzada per l'**Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona (ICAB)**, **Col·legi d'Advocats Penal Internacional (CAPI)** i **Casa Amèrica Catalunya**.

Dimecres 25 d'abril



LATcinema: 'Sin miedo' (Guatemala)

Projecció de *Sin miedo* (Mèxic/Espanya/França, 2017, 75'), documental de Claudio Zulian que aborda el valor de la memòria a través de la lluita actual d'un grup de familiars de desapareguts durant la dictadura militar guatemalenc. Debat posterior amb el director Claudio Zulian i Daniel Vilaró, responsable de Comunicació d'Amnistia Internacional Catalunya.

Sin miedo neix d'una extraordinària intuïció. L'any 2012 la Cort Interamericana de Drets Humans va condemnar per primer cop l'Estat de Guatemala per unes desaparicions forçades -n'hi van haver més de 45.000 durant els anys de la guerra civil, del 1960 al 1996-. El grup de familiars de persones segrestades i desaparegudes per l'exèrcit guatemalenc que va interposar la demanda va demanar i va aconseguir que, entre altres mesures de reparació, hi figurés la producció d'un documental a càrrec de l'Estat.

Fins ara l'Estat de Guatemala s'ha negat a acatar la sentència -i a produir la pel·lícula- però els familiars no han volgut esperar més: ***Sin miedo*** és el seu documental. A partir de la intuïció que l'essencial de la cultura, la història i la memòria també es juga ara en

el camp de l'audiovisual, es van involucrar a fons en la producció d'aquesta pel·lícula.

Juntament amb el director **Claudio Zulian** van explorar els llenguatges del cinema, la televisió, el dibuix i la *performance* per il·luminar de manera nova els aspectes polítics i humans d'aquesta llarga lluita per la justícia i memòria. Una producció d'**Acteon**, **Monstro Films** i **CDP**, en coproducció amb **ART France**, **Alebrije cinema i vídeo** i **Òxid**, i en col·laboració amb el **Programa Ibermedia**.

Col·labora en aquesta sessió **Amnistia Internacional Catalunya**.

Dijous 26 d'abril

'Animals mítics de l'Amèrica'

Victòria Solanilla, doctora en Història Antiga per la Universitat de Barcelona (UB) i professora titular a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), experta en temes relacionats amb el món precolombí, pronuncia la conferència *Animals mítics d'Amèrica* en el marc de l'exposició *Xamans i Esperits. Tresors del Museo del Jade de Costa Rica* que es pot visitar al Museu Arqueològic de Catalunya fins l'1 de juliol.

Quan s'estudien les creences de l'antiga Amèrica (Amèrica) es troba tota una sèrie d'animals considerats mítics. Són els que representen els tres nivells de les seves cosmogonies: cel, terra i inframón. Per tant, en la conferència es parla dels atributs, característiques i particularitats de l'ocell rapinyaire, el jaguar i la serp, principalment.

L'exposició *Xamans i Esperits* transcendeix temàtiques socials com l'origen de les persones, els animals o els xamans que intervenien entre el poble i el món espiritual que els envoltava. La mostra, recolzada en 188 objectes arqueològics, busca reafirmar la presència de pobles dinàmics amb líders polítics, espirituals i artesans especialistes que van establir relacions locals i interregionals amb altres cultures d'Amèrica a partir d'una cosmovisió animista.

Xamans i Esperits. Tresors del Museo del Jade de Costa Rica es pot visitar fins el diumenge 1 de juliol. L'exposició *Xamans i Esperits* està organitzada pel **Museu d'Arqueologia de Catalunya** i el **Museu del Jade i de la Cultura precolombina del Instituto Nacional de Seguros de Costa Rica** amb la col·laboració de **Casa Amèrica Catalunya** i el **Museu Etnològic de Barcelona**.

Divendres 27 d'abril

LATcinema + Documentalistes contemporànies: 'Ejercicios de memoria' (Paraguai)

En col·laboració amb la *Mostra Internacional de Films de Dones*, segona sessió del cicle *Documentalistes contemporànies* amb la projecció d'*Ejercicios de memoria* (Paraguai),

2016, 70'), dirigit per Paz Encina (directora de *La Hamaca paraguaya*). Presentació a càrrec de Carolina Astudillo i connexió a través de Skype amb Paz Encina.

Sinopsi: Els records dels fills d'Agustín Goiburú, un important opositor al règim dictatorial d'Alfredo Stroessner, relaten històries d'exili i de terror tot il·lustrant, a partir del seu cas particular, la història gairebé oblidada de milers de famílies i de persones desaparegudes al Paraguai. Un exercici cinematogràfic que busca generar imatges poètiques i evocadores d'un episodi cruent i mancat de documentació gràfica de la història de Paraguai.

Després de tres edicions i deu films dedicats a rescatar les pioneres del documental llatinoamericà, amb films de Margot Benecerraf, Sara Gómez, Marta Rodríguez, Rosa Martha Fernández, Valeria Sarmiento, Carmen Guarini, Ana Montes i Carmen Castillo, programem 3 films representatius de les tendències actuals del documental llatinoamericà.

Aquesta nova edició dedicada a les documentalistes llatinoamericanes centra el seu interès en tres films que reflecteixen la preocupació pels relats documentals focalitzats en la història recent de tres països: Xile, Paraguai i Argentina.

Albertina Carri amb *Cuaterros* (2016), Paz Encina amb *Ejercicios de memoria* (2016) i Lissette Orozco amb *El pacto de Adriana* (2017), són tres exemples de com les històries oficials oculten realitats personals que no tindrien lloc ni veurien la llum. Si no fos que, afortunadament, des dels indrets de l'experiència familiar, personal i/o professional, també es produeixen persistents exercicis d'interrogació.

Són tres films que, des del format documental, treballen propostes arriscades en les quals el llenguatge fílmic cohabita amb la necessitat d'explicar i representar de nou, de forma diferent, el que es pretén de dir.

Interrogar les imatges que han suplantat, per saturació, els relats de les experiències personals; qüestionar la seva condició de certificat (*Cuaterros*); crear-ne de noves allà on els seu rastre s'ha perdut (*Ejercicios de memoria*) i mirar directament a càmera sense cap pudor per aconseguir desvetllar allò negat (*El Pacto de Adriana*). Tres modalitats de treball amb la imatge i la història que ens parlen de la vivacitat d'aquestes cineastes, i de la seva disconformitat amb els modes documentals clàssics. Així com de la seva necessitat de donar sortida a altres veritats que, per a ser explicades, requereixen noves composicions.

MAIG

Dijous 3 de maig

Escena: 'Estás igual' (Argentina)

Quarta sessió d'E299scena, la programació de teatre de Casa Amèrica Catalunya, amb escenificació de l'obra *Estàs igual*, de la dramaturga argentina Gabriela Izcovich. Una comèdia dramàtica al voltant del vincle amorós. Posada en escena amb direcció de Joaquín Daniel i interpretacions de Laura Muñoz i Nicolás Rivero.

Sinopsi: Silvia es troba després de 10 anys amb Camilo, el seu company sentimental durant molt de temps. La trobada desencadena un efecte dominò en la vida d'ella on tot el que precàriament havia construït és qüestionat: la seva actual parella, el seu terapeuta, les decisions preses i la seva manera de funcionar en la vida.

Estàs igual -frase amb la qual s'intenta afalagar aquells que passen la barrera dels 50- explora precisament les especificitats de la crisi que aquesta edat comporta en el cos i ànima d'una dona que de sobte es troba tancada en les mateixes conjuntures i auto-engany, més enllà del temps i de les circumstàncies.

Gabriela Izcovich narra la història de Silvia i els seus *homes* com un mosaic de moments quotidians, petites postals en la vida d'aquesta dona que en el seu conjunt ens convida amb un humor punyent a reflexionar sobre l'inexorable pas del temps.

Gabriela Izcovich. Directora, actriu i dramaturga argentina. És autora de les obres *Todos Hablan, Por favor sentate, Sin voz, Cosas que pasan, Bocas de Registro, Alma teatral, Estás igual* i *Siempre es bueno irse alguna vez de alguna parte*. Destaca també la seva labor de adaptadora teatral d'importants novel·les com *Intimidación*, de Hanif Kureishi, *El último encuentro*, de Sándor Márai, *Terapia*, de David Lodge, *La venda*, de Siri Hustvedt, *Nocturno hindú*, de Antonio Tabucchi, i *La Música del Azar*, de Paul Auster.

Recentment va guanyar el Premi Florencio Sánchez per la seva unipersonal *Alma teatral* i el Premi Arce a la Producció de Teatre Independent per la seva obra *Siempre es bueno irse alguna vez de alguna parte*. Va dirigir amb Javier Daulte i també va interpretar les peces d'aquest autor *Faros de Color* i *Fuera de Cuadro*.

Dins dels seus treballs com a actriu destaca la seva participació en les pel·lícules *Tiempo de Valientes*, de Damián Szifrón, i *Cómo ganar enemigos*, de Gabriel Lichman. És pedagoga i fundadora de l'escola de teatre *Konstantín*, on dicta els seus cursos.

Divendres 4 de maig

LATcinema + Documentalistes contemporànies: 'El pacto de Adriana' (Xile)

En col·laboració amb la *Mostra Internacional de Films de Dones*, tercera sessió del cicle *Documentalistes contemporànies* amb la projecció d'*El pacto de Adriana* (Xile, 2017, 96'), dirigit per Lisette Orozco. Presentació a càrrec de la cineasta Virginia García del Pino.

Sinopsi: A *El pacto de Adriana*, la directora **Lisette Orozco** destapa el conflicte transgeneracional generat per l'estora de silenci que, després de la dictadura a Xile, va instal·lar-se a les cases de moltes famílies, inclosa la seva. Quan la tieta que tant idealitzava de petita és detinguda el 2007, aflora la seva col·laboració amb la policia secreta d'Augusto Pinochet i comença un relat íntim i dolorós d'enfrontaments, confessions, fugues i escarni públic. En definitiva, un relat per la restauració de la memòria històrica del país.

Després de tres edicions i deu films dedicats a rescatar les pioneres del documental llatinoamericà, amb films de Margot Benecerraf, Sara Gómez, Marta Rodríguez, Rosa Martha Fernández, Valeria Sarmiento, Carmen Guarini, Ana Montes i Carmen Castillo, programem 3 films representatius de les tendències actuals del documental llatinoamericà.

Aquesta nova edició dedicada a les documentalistes llatinoamericanes centra el seu interès en tres films que reflecteixen la preocupació pels relats documentals focalitzats en la història recent de tres països: Xile, Paraguai i Argentina.

Albertina Carri amb *Cuaterros* (2016), Paz Encina amb *Ejercicios de memoria* (2016) i Lisette Orozco amb *El pacto de Adriana* (2017), són tres exemples de com les històries oficials oculten realitats personals que no tindrien lloc ni veurien la llum. Si no fos que, afortunadament, des dels indrets de l'experiència familiar, personal i/o professional, també es produeixen persistents exercicis d'interrogació.

Són tres films que, des del format documental, treballen propostes arriscades en les quals el llenguatge filmic cohabita amb la necessitat d'explicar i representar de nou, de forma diferent, el que es pretén de dir.

Interrogar les imatges que han suplantat, per saturació, els relats de les experiències personals; qüestionar la seva condició de certificat (*Cuaterros*); crear-ne de noves allà on els seu rastre s'ha perdut (*Ejercicios de memoria*) i mirar directament a càmera sense cap pudor per aconseguir desvetllar allò negat (*El Pacto de Adriana*). Tres modalitats de treball amb la imatge i la història que ens parlen de la vivacitat d'aquestes cineastes, i de la seva disconformitat amb els modes documentals clàssics. Així com de la seva necessitat de donar sortida a altres veritats que, per a ser explicades, requereixen noves composicions.

Dilluns 7 de maig



Presentació de llibre: 'Los Divinos', de Laura Restrepo (Colòmbia)

Laura Restrepo, una de les escriptores contemporànies més destacades de Colòmbia, presenta la seva última novel·la, *Los Divinos*, una història esfereïdora basada en fets reals que va commocionar a tot un país. Acompanyen a l'autora la periodista Pepa Fernández i l'editora Pilar Reyes.

“Si sembla un actor de Hollywood, ¿per a què va voler endur-se'n a la nostra nena?”, es pregunta en aquestes pàgines la família de la víctima, una nena de set anys. Quan va esclatar la notícia, la societat colombiana no va saber respondre a aquest ni a molts altres interrogants. Un jove d'una família adinerada, influent i amb poder, va segrestar, va violar i va assassinar a una petita habitant dels barris més pobres de Bogotà. Una criatura anònima. Invisible. El botxí va pensar que el seu nom i els seus diners el salvarien de ser descobert. Però no va anar així.

Aquesta és la història en la qual es va inspirar l'escriptora **Laura Restrepo** per construir la seva novel·la més recent, *Los Divinos* (Alfaguara, 2018), un retrat de les contradiccions i esquerdes que es generen a les societats marcades per la desigualtat i la pobresa, aquestes formes de violència que hi desemboquen sempre en una de major. *Los Divinos* és una reconstrucció en forma de novel·la d'aquell succés ocorregut a la vida real. Es tracta d'un llibre esfereïdor, un retaule moral que la **Laura Restrepo** executa amb acritud i certesa.

Laura Restrepo (Bogotà, 1950) és una de les escriptores contemporànies més destacades de Colòmbia. Graduada en Filosofia i Lletres i periodista, Restrepo va ser membre de la comissió negociadora de pau entre el Govern colombià i la guerrilla de l'M-19. La seva obra sorgeix de la conjunció de lectures, militància política i periodisme, i reflecteix la problemàtica situació per la qual travessa el seu país. Al 2004 va guanyar el Premi Alfaguara de Novel·la amb *Delirio*.

És també autora de *Historia de un entusiasmo* (1986), *La isla de la pasión* (1989), *Leopardo al sol* (1993), *Dulce compañía* (1995), *La novia oscura* (1999), *La multitud errante* (2001), *Olor a Rosas Invisibles*, (2002), *Demasiados héroes* (2009), *Hot sur* (2012) i *Pecado* (2016).

Activitat organitzada amb **Alfaguara** i **Biblioteques de Barcelona**.

Dimarts 8 de maig



Documentals d'Art: 'Intimatta' (Xile)

Projecció de *Intimatta* (Xile, 2011, 122'), documental dirigit per Ramuntcho Matta, fill del protagonista del film, l'arquitecte, humanista, pintor i poeta Roberto Matta, considerat l'últim representant del surrealisme a Xile. Presentació a càrrec de

Ramuntcho Matta i debat posterior amb la historiadora Alma Reza, en el marc del cicle Documentals d'Art que dediquem als artistes més destacats de la història recent de l'Amèrica Llatina.

El treball de **Matta** va aportar noves dimensions a la pintura contemporània malgrat la seva ruptura amb el moviment surrealista de 1947 i la seva readmissió el 1959. Amb el cop d'Estat a Xile l'any 1973, **Matta** es distancia definitivament del seu país, i el mural *El primer gol del pueblo chileno* (1971) va ser cobert per diverses capes de pintura per ordre del règim.

El cicle **Documentals d'Art**, que va començar el dimarts 30 gener a Cinemes Boliche, pretén donar a conèixer el millor de la història de l'art llatinoamericà, començant per l'artista plàstica d'origen gironí **Remedios Varo**, i seguint amb **Diego Rivera**, **Leonora Carrington** i **Roberto Matta**.

Totes les sessions compten amb un debat posterior a càrrec de la historiadora mexicana **Alma Reza**, vicepresidenta d'*Emblecat*. La projecció del documental sobre Leonora Carrington va comptar també amb la participació del director **Javier Martín Domínguez**, mentre que en la projecció d'*Intimatta* participa també el director del documental, **Ramuntcho Matta**, que viu i treballa a París.

Dimecres 9 de maig

Trobada amb l'escriptor argentí Pedro Mairal

L'escriptor argentí Pedro Mairal, autor, entre d'altres, de les celebrades novel·les *Una noche con Sabrina Love* i *La uruguaya*, dialoga sobre la seva obra amb l'autor mexicà Juan Pablo Villalobos. Les creacions de Mairal s'han convertit en fenòmens editorials que capturen a milers de lectors i obtenen les millors crítiques.

Pedro Mairal (Buenos Aires, 1970) va fer el seu debut literari amb la novel·la *Una noche con Sabrina Love*, que va rebre el Premi Clarín al 1998 i va ser portada al cinema. Després van arribar *El año del desierto*, *Salvatierra* i el volum autobiogràfic *Maniobras de evasión*, a més de llibres de poesia, contes i cròniques. Però amb la seva última novel·la, *La uruguaya* (Libros del Asteroide), guanyadora del Premi Tigre Juan 2017, **Mairal** s'ha consolidat com un dels més destacats autors argentins de la seva generació.

Juan Pablo Villalobos dialoga amb l'autor argentí sobre la seva trajectòria i interessos i sobre el fenomen editorial de la novel·la *La uruguaya*. **Mairal** continua seduint els lectors, aquest cop amb una obra ja catalogada com una de les més rellevants dels darrers temps.

Activitat organitzada amb **Libros del Asteroide** i **Biblioteques de Barcelona**.

Dijous 10 de maig

'El prestigi de la dansa a Amèrica', amb Julio Bocca, Carlos Bonilla i Héctor Figueredo

En el context de la VIII edició del *Certamen Internacional de Dansa Ciutat de Barcelona* que se celebra del 10 al 13 de maig, taula rodona per debatre sobre el passat, present i futur de la dansa a Amèrica, on és una de les disciplines artístiques amb més seguiment.

Escoles de Cuba, Brasil, Argentina i Estats Units, per exemple, esdevenen centres de referència equiparables als de Rússia.

El prestigi de les escoles de dansa al continent americà es fonamenta en la formació que imparteixen tant en la vessant clàssica com en la contemporània, així com en la categoria dels ballarins i coreògrafs que instrueixen. Noms com ara els de **Martha Graham** (EUA), **Alicia Alonso** (Cuba), **Merce Cunningham** (EUA), **Alvin Ailey** (EUA) o **Julio Bocca** (Argentina) –un dels participants d'aquesta taula rodona– gaudeixen d'un reconeixement mundial.

Amèrica és, a més, bressol de nous concursos de dansa i acull les competicions internacionals més importants de cada any.

A banda de l'esmentat **Julio Bocca**, hi intervenen el coreògraf i ballarí salvadoreny **Carlos Bonilla**, i el coreògraf i director cubà **Héctor Figueredo**. Modera **Marta Nin**, sotsdirectora de **Casa Amèrica Catalunya**, i presenta **Albert Torras**, adjunt a la direcció del **Certamen Internacional de Dansa Ciutat de Barcelona**.

Després de la taula rodona, s'entreguen els **Premis de la dansa a Catalunya**, en la 2a edició, que volen reconèixer la trajectòria de persones i institucions del nostre país.

Dilluns 14 de maig



Barcelona Poesia. 'Raúl Zurita: No només'

El reconegut poeta xilè Raúl Zurita, Premi Nacional de Literatura, és un dels grans protagonistes de la vint-i-uena edició de la *Setmana de la Poesia de Barcelona*, una de les cites literàries imprescindibles de la ciutat. Recitals, trobades, concerts i conferències permeten retrobar el millor de la creació poètica del país i de l'escena internacional.

Raúl Zurita no és només un dels poetes contemporanis més interessants, també és el poeta xilè del segle XXI (Premi Nacional de Literatura l'any 2000). Ara bé, és molt més

que això. **Zurita** també és artista. Entre les seves propostes més recents en aquest àmbit, destaca la creació de l'obra més aplaudida de la darrera Biennial Kochi-Muziris, l'esdeveniment més important d'art contemporani de l'Índia: *El mar del dolor* és una instal·lació poètica colpidora i brutal sobre els refugiats sirians i el ferotge anonimament al qual els sotmeten les cròniques periodístiques. I és que Zurita és veritat, denúncia, dolor i compromís. És tot això, i molt més.

Abans del recital, el periodista **David Guzmán** dialoga amb el poeta al voltant de la seva trajectòria, les seves creacions i inquietuds. Un diàleg que sens dubte confirmarà perquè és difícil pensar la poesia contemporània sense tornar a **Raúl Zurita**.

En aquest acte també hi participarà **Ferran Besalduch** amb el seu saxo baix.

Activitat organitzada en el marc de la **Setmana de la Poesia de Barcelona** i amb la col·laboració de la **Fundación Chile España**.

Dimecres 16 de maig

Pornoerotisme i literatura llatinoamericana. Diàleg entre Mónica Ojeda i Diego Falconí

L'equatoriana Mònica Ojeda, escriptora emergent de la nova narrativa en llengua espanyola i autora de la pertorbadora novel·la *Nefando*, dialoga amb l'acadèmic Diego Falconí sobre *Pornoerotisme a la literatura llatinoamericana*. On rau la diferència entre erotisme i pornografia? Es pot parlar d'art pornogràfic? Com la literatura llatinoamericana ha conjugat el pornoerotisme amb la política i la literatura?

A la xerrada *Pornoerotisme en la literatura llatinoamericana*, **Mònica Ojeda** i **Diego Falconí** parlen sobre les escriptures d'allò prohibit, de l'abjecte i l'interdicte durant les dictadures militars del con sud, i de quina manera aquestes escriptures del cos i del desig van servir per canviar el nom del lloc de l'obscè i dels cossos feminitzats.

Mònica Ojeda (Guayaquil, Equador, 1988), experta en literatura pornogràfica llatinoamericana, és autora de *Nefando* (Candaya, 2016), la novel·la que la va catapultar com una de les millors narradores joves de la literatura hispanoamericana. Una obra qualificada per la crítica d'incòmoda, valenta i lluminosa on la jove escriptora parla d'abús sexual, pornografia infantil, incest, violència física i virtual.

Ojeda és també autora de *Mandíbula* (Candaya, 2018), novel·la recentment publicada i amb la qual l'escriptora segueix conquerint el públic i la crítica de la mà d'una narrativa enigmàtica i poètica.

Diego Falconí (Quito, Equador, 1979) advocat amb enfocament en drets humans i doctor en Teoria de la Literatura. Professor associat a la Universitat Autònoma de Barcelona i director del grup de recerca *Intertextos entre el dret i la literatura* de la Universitat San Francisco de Quito. Les seves línies de recerca giren al voltant del

gènere, el comparatisme i anàlisi literària, el dret i la literatura, els estudis de la dissidència sexual i *queer*, les teories pos/decoloniales i els estudis andins. És *Premi Casa de les Américas 2016* en categoria d'assaig.

Activitat organitzada amb el **Departament de Filologia Espanyola de la UAB** en el marc del cicle *Literatura i cultura llatinoamericanes contemporànies* i la col·laboració del **Consolat General de l'Equador a Barcelona**, la **Libreria Nollegiu** i l'editorial **Candaya**.

Dijous 17 de maig

El cinema com a objecte antropològic

Projecció de la pel·lícula *Viaje* (Costa Rica, 2015) dirigida per Paz Fábrega i posterior debat conduït per Jordi Solà, fotògraf i escriptor, bon coneixedor d'aquest país centreamericà, on hi ha treballat com a guia etnogràfic al *Parque Nacional Rincón de la Vieja*. L'activitat s'inscriu en el marc de l'exposició *Xamans i Esperits. Tresors del Museo del Jade de Costa Rica* que es pot visitar al Museu Arqueològic de Catalunya.

El cinema com a objecte antropològic. Viatge i antropologia en el descobriment de l'altre permet endinsar-se en el món del cinema des d'una perspectiva diferent. La pel·lícula *Viaje*, a més d'aprofundir en un viatge iniciàtic per la geografia de Costa Rica, és una oportunitat per abordar –des de la perspectiva de l'antropologia visual– el film com a objecte antropològic. Una manera diferent de descobrir aquest país tan especial d'Amèrica Central i la seva particular contribució al llenguatge cinematogràfic a partir d'una proposta que té com a rerefons el *Parque Nacional Rincón de la Vieja*.

L'exposició *Xamans i Esperits* està organitzada pel **Museu d'Arqueologia de Catalunya** i el **Museu del Jade i de la Cultura precolombina del Instituto Nacional de Seguros de Costa Rica** amb la col·laboració de **Casa Amèrica Catalunya** i el **Museu Etnològic de Barcelona**.

Dissabte 19 de maig

Acte d'homenatge a Max Berrú, fundador de 'Inti Illimani'

Homenatge a Max Berrú, músic d'origen equatorià i fundador del llegendari grup xilè *Inti Illimani*, mort el passat 1 de maig. Es projecta un documental sobre la seva trajectòria i estreta relació amb el govern de Salvador Allende i hi intervenen artistes i músics xilens, argentins i catalans.

Després de la projecció del documental sobre Max Berrú i *Inti Illimani*, els artistes xilens **Teresa Rojas, Ignacio Flores, Mario Farías, Esteban de Aguilera, Tamara i Nina Salinas** oferiran una actuació amb música, cant i poesia.

Tot seguit, l'argentí **Juan Ramón Roldán** i el conjunt català **Alturas** (el nom del qual s'inspira en una de les obres més reconegudes del cant de l'altiplà inca d'*Inti Illimani*)

posen punt i final al recital-homenatge.

Activitat organitzada pel **Centro Salvador Allende de Barcelona** amb la col·laboració de **Casa Amèrica Catalunya**.

Dimarts 22 de maig

Presentació de llibre: 'Rebeliones y revelaciones', de Gioconda Belli

La poeta, novel·lista i activista nicaragüenca Gioconda Belli presenta *Rebeliones y revelaciones*, llibre entre l'autobiografia, l'assaig i l'antologia de la dona que es va enfrontar a totes les opressions. Belli dialoga sobre la seva trajectòria amb Laura Pérez, regidora de Relacions Internacionals i de Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona.

L'obra literària de **Gioconda Belli** es caracteritza pel seu compromís polític i per rescatar i aprofundir en l'univers femení, tot reivindicant el paper de les dones en la societat i en la construcció de la cultura.

"La dona que es rebel·la, es revela" va proclamar José Coronel Urtecho de **Gioconda Belli** en el seu primer poemari. En aquesta nova obra, a cavall entre l'autobiografia, l'assaig i l'antologia, **Belli** li dóna la raó i se'ns revela com la dona que es va enfrontar a totes les opressions: es va unir a la lluita del Front Sandinista d'Alliberament Nacional (FSLN) contra la dictadura de Somoza a Nicaragua i es va revelar davant del masclisme com a dona, des del seu cos i la seva sensualitat, a través de la poesia.

Tota la seva trajectòria vital i literària queda recollida a *Rebeliones y revelaciones* (Txalaparta, 2018), perquè, com afirma Laura Mintegi a la introducció d'aquesta edició, "ningú com ella ha analitzat realment qui és **Gioconda Belli**. I ho ha fet de la manera més femenina que es pot concebre: pensant a través dels seus afectes i de les seves intuïcions. Perquè la literatura femenina és això, escriure des del que s'és, des del fet de ser dona". Una introspecció profunda i sense misericòrdia del seu ésser dona.

Activitat organitzada amb l'editorial **Txalaparta** i la **Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona**. Hi col·labora el **Casal Pou de la Figuera**.

Dimarts 22 de maig

Desembarcament 'queer/cuir': Dissidències sexuals llatinoamericanes

Taula rodona que aborda les aportacions efectuades des de l'Amèrica Llatina a teories com la *queer/cuir* que reflexionen sobre les complexitats de la diversitat i la dissidència sexual. Hi intervenen Larry La Fountain-Stokes, Marcia Ochoa, Arnaldo Cruz-Malavé i Diego Falconí.

Als anys 90, en el marc de la crisi del VIH/sida, les teories i polítiques *queer* (que podrien ser traduïdes com *rare* o *transmaricotortilleras*) van calar en els discursos feministes, gais i lèsbics dels Estats Units d'Amèrica. Així, els pensadors *queer* van plantejar polítiques radicals per buidar l'essència de les identitats sexuals i reconceptualitzar les accions polítiques dels diferents cossos.

Aquesta taula rodona reuneix estudiosos llatins que des de la diàspora han ajudat a traduir i repensar els coneixements *queer* per *loca-litzar-los* a l'Amèrica Llatina i donar un registre propi (*marica, tortillero, medio-medio*) a aquest pensament, ara anomenat *cuir*. Hi intervenen:

Marcia Ochoa. Investigadora que, des d'una perspectiva feminista i *queer*, ha reflexionat sobre qüestions com les ciutadanes *locas* i els *regnats de bellesa* a l'Amèrica Llatina.

Arnaldo Cruz Malavé. Investigador especialitzat en les interseccions entre ètnia, raça i colonialitat en identitats gais llatines i migrants als EUA.

Larry La Fountain-Stokes. Acadèmic, escriptor de ficció i performer artístic (a través del seu personatge *Lola von Miramar*) que en totes les seves facetes indaga sobre les dissidències sexuals, especialment les diaspòriques.

Diego Falconí: Acadèmic especialitzat en les dissidències sexuals des de perspectives decolonials i llatinoamericanistes.

Activitat organitzada amb el **Grup de treball feminista/queer de les Amèriques** i la col·laboració de la **Llibreria Nollegiu**.

Dimarts 22 de maig

Presentació de llibres sobre crims contra la humanitat: 'La mort del botxí' i 'L'exdetingut-desaparegut com a testimoni dels judicis'

Presentació a Barcelona dels llibres *La muerte del verdugo. Reflexiones interdisciplinarias sobre el cadáver de los criminales de masa* (Miño y Dávila editores, 2016), dirigit per Sévane Garibian, especialista en dret internacional penal, i *El ex detenido-desaparecido como testigo de los juicios por crímenes de lesa humanidad. Una aproximación a su problemática* (Fundación Eduardo Luis Duhalde, 2015), escrit per la psicòloga Fabiana Rousseaux amb Eduardo Luis Duhalde (1939–2012), advocat i historiador que va ser secretari de Drets Humans de l'Argentina.

La muerte del verdugo és una obra que suma reflexions des del Dret, la Història, l'Antropologia, la Sociologia, la Literatura i la Psicologia per pal·liar la carència d'estudis publicats sobre què passa amb els criminals de massa un cop morts. Ho fa a partir de tres temàtiques principals: les modalitats de la mort del botxí, el tractament *post mortem* del seu cos i la qüestió de la patrimonialització davant les exigències de justícia

i reparació.

El ex detenido-desaparecido como testigo de los juicios por crímenes de lesa humanidad parla de reparació integral, respecte, comprensió, seqüeles del terror, clandestinitat dels torturadors, subjectivitat com a valor de prova, com abordar el testimoni de víctimes de lesa humanitat... El llibre sorgeix de la decisió que pren Duhalde quan, en assumir la secretaria de Drets Humans a l'Argentina (2003), entén que cal treballar el tema de les conseqüències psicològiques de les víctimes. La família de l'advocat va descobrir el disseny del llibre en el seu ordinador després de la seva mort. Va deixar escrit l'índex i el nom dels dos autors, el seu i el de **Fabiana Rousseaux**. També hi va afegir una introducció de **Victoria Martínez**, experta en salut mental de la secretaria.

Sévane Garibian és professora de Dret en les universitats de Ginebra i Neuchâtel (Suïssa), i directora del programa d'investigació *Right to Truth, Truth(s) through Rights: Mass Crimes Impunity and Transitional Justice* a la Facultat de Dret de Ginebra.

Fabiana Rousseaux és psicòloga i dirigeix l'*Associació Civil Territoris Clínics de la Memòria*. Va fundar i dirigir el *Centre d'Assistència a víctimes de violacions de Drets Humans Doctor Fernando Ulloa* de la secretaria de DD.HH. de l'Argentina.

Presenta la sessió **Alfons Aragoneses**, professor de Dret de la Universitat Pompeu Fabra (UPF). Activitat organitzada per la **Universitat Pompeu Fabra amb Casa Amèrica Catalunya**.

Divendres 25 de maig

LATcinema: 'Revolució je t'aime. Cinema i ruptures del 68' (Xile, Brasil, Cuba)

Dins del cicle de cinema *Revolució je t'aime. Cinema i ruptures del 68* amb projecció de tres curtmetratges i migmetratges sobre les lluites revolucionàries a Xile, Brasil i Cuba entre 1968 i 1973. Aquest cicle, que commemora els 50 anys del Maig del 68, es celebra als Cinemes Girona de Barcelona del 22 de maig a l'1 de juny. Projecció de:

On vous parle du Chili. Ce que disait Allende (França/Xile, 1973, VOSE, color, 16'), dirigit per **Chris Marker**, que va ser escriptor, fotògraf, documentalista i artista multimèdia francès. El film aborda l'esperança generada a Xile per la victòria a les urnes del Front Popular de Salvador Allende.

On vous parle du Brésil: Tortures (França/Xile, 1969, VOSE, color, 24'), dirigit per **Chris Marker**, sobre la brutalitat de la repressió exercida per la dictadura militar al Brasil.

En la otra isla (Cuba, 1968, VE, b/n, 41'), dirigit per Sara Gómez, que va ser cineasta, guionista, música i periodista cubana. El documental mostra la construcció d'una nova societat a Cuba deu anys després del triomf castrista.

Presentació a càrrec d'Óscar Aguilera (Universitat de Xile) i Silvia Borelli (Universitat Catòlica de Sao Paulo), tots dos membres de *Latin American Studies Association (LASA)*.

Revolució je t'aime. Cinema i ruptures del 68 està organitzat pel **Comissionat de Programes de Memòria de l'Ajuntament de Barcelona** i el **Departament de Comunicació de la Universitat Pompeu Fabra (UPF)**, amb la col·laboració de la **Latin American Studies Association (LASA)**, **Casa Amèrica Catalunya**, **Filmoteca de Catalunya**, **Filmoteca Universidad Nacional de México** i **Cinemateca de Cuba**.

Divendres 25 de maig

'L'home orquestra. L'aventura dels músics catalans a Amèrica'

Projecció del documental *L'home orquestra. L'aventura dels músics catalans a Amèrica* (Espanya, 2017, 78'), dirigit per Carles Riobó i Àlex Gómez-Font, que presenten la sessió. El film dibuixa la figura de Jesús Peyrón, que va triomfar *fent les Amèriques* i és un dels protagonistes del naixement del jazz a Catalunya a més de màxim exponent d'una generació de músics amb gran talent que van quedar en l'anonimat.

Multinstrumentalista superdotat, **Jesús Peyrón** –conegut artísticament com a **Jesús Moreno**- se'n va anar als anys 50 a viure a Amèrica, on va esdevenir un músic de referència, sol·licitat per acompanyar figures com Frank Sinatra (tocava el piano a la immortal *Strangers in the night*), Nat King Cole o Edith Piaf, entre d'altres. **Peyrón** va estar en el lloc precís en el moment precís. Encara actiu avui dia, i ben apassionat als seus 87 anys, en aquest documental ell mateix ens acosta una època fascinant i irrepètible.

Projecció en el marc del **Festival de Cinema LASA** (*Latin American Studies Association*), que per primer cop té lloc a Barcelona del 23 al 26 de maig i que es realitza de forma conjunta amb els Congressos de LASA cada any, des del 1983.

Dimarts 29 de maig

Dialog obert amb els escriptors Leonardo Padura (Cuba) i Ángel Esteban (Espanya)

El reconegut i aclamat escriptor cubà Leonardo Padura dialoga amb Ángel Esteban, Catedràtic de Literatura Hispanoamericana i autor de *El hombre que amaba los sueños. Leonardo Padura entre Cuba y España*, llibre de divulgació de la trajectòria i obra de Padura i del seu reconeixement a nivell acadèmic i universitari arreu del món.

En aquesta xerrada, **Leonardo Padura** parlarà de la seva última obra, **La transparencia del tiempo**, la seva novel·la més transatlàntica en què la peça clau de la trama és la pèrdua i recerca d'una verge negra d'origen català.

Per la seva banda, **Àngel Esteban** ha estudiat amb especial èmfasi la incidència de l'obra de Padura al món anglosaxó, així com l'èxit de públic i crítica obtingut per les seves últimes creacions. L'especialista també ha analitzat el retrat sociològic de la Cuba actual que reflecteixen tant la literatura de Padura com les adaptacions al cinema que s'han dut a terme.

Leonardo Padura (l'Havana, 1955) va treballar com a guionista, periodista i crític, fins a aconseguir el reconeixement internacional amb la sèrie de novel·les policiaques protagonitzades pel detectiu Mario Conde: *Pasado perfecto*, *Vientos de cuaresma*, *Máscaras*, *Paisaje de otoño*, *Adiós*, *Hemingway*, *La neblina del ayer* i *La cola de la serpiente*, traduïdes a nombrosos idiomes i mereixedores de premis com el Café Gijón, el Dashiell Hammett, el Premi de las Islas i el Brigada 21.

També ha escrit *La novela de mi vida*, el llibre de relats *Aquello estaba deseando ocurrir* i *El hombre que amaba a los perros*, una trepidant reconstrucció de les vides de Trotski i Ramon Mercader, traduïda a deu idiomes, amb els seus drets venuts al cinema i mereixedora, entre d'altres, del Premi de la Crítica a Cuba.

El 2012, Padura va rebre el Premi Nacional de Literatura de Cuba. La seva novel·la *Herejes* ha merescut el Premi de Novel·la Històrica *Ciudad de Zaragoza* i ha estat finalista dels premis francesos Médicis i Fémina. El 2015 va rebre el Premi Princesa d'Astúries de les Lletres.

Àngel Esteban és Catedràtic de Literatura Hispanoamericana a la Universitat de Granada, on coordina el Màster en Estudis Llatinoamericans, i *Visiting Professor* a les de Delaware (des del 2003) i Montclair State (des del 2009). També ha estat professor convidat en més de 30 universitats europees, americanes i asiàtiques.

Entre les seves publicacions destaquen *Cuando llegan las musas (cómo trabajan los grandes maestros de la literatura)* (2002), *Gabo y Fidel: el paisaje de una amistad* (2004), *Literatura cubana entre el viejo y el mar* (2006), *De Gabo a Mario: la estirpe del boom* (2009), *Madrid habanece* (2011), *El flaco Julio y el escritor: Julio Ramón Ribeyro y Mario Vargas Llosa cara a cara* (2014), *El escritor en su paraíso: 30 grandes autores que fueron bibliotecarios* (2014) i *La estirpe de Babel* (2016), la seva primera novel·la. Les seves obres han estat traduïdes a 9 idiomes.

Dijous 31 de maig

Concert de música prehistòrica per Rosa Sánchez (Costa Rica)

La cantant i compositora costa-riquenya Rosa Sánchez protagonitza un concert envoltat de màgia i poder ancestral amb música i instruments prehistòrics en el marc de l'exposició *Xamans i Esperits. Tresors del Museo del Jade de Costa Rica* que es pot visitar al Museu Arqueològic de Catalunya fins l'1 de juliol. L'acompanyen els músics Octavio Beltrán i Héctor Serrano.

Rosa Sánchez ha dedicat part de la seva vida a recórrer Llatinoamèrica. En el decurs dels seus viatges ha anat descobrint i aprenent els seus sons amb el propòsit de projectar-los a través de la seva veu, plena d'expressió i d'ampli registre. És una veu i una expressió agermanada amb la seva terra i el seu poble.

L'exposició ***Xamans i Esperits*** està organitzada pel **Museu d'Arqueologia de Catalunya** i el **Museu del Jade i de la Cultura precolombina del Instituto Nacional de Seguros de Costa Rica** amb la col·laboració de **Casa Amèrica Catalunya** i el **Museu Etnològic de Barcelona**.

JUNY

Divendres 1 de juny

Presentació de llibre: 'Kitschfilm', de Carlos Piegari (Argentina)

El periodista argentí Carlos Piegari, presenta la seva novel·la *Kitschfilm*, un relat que explica la vida d'Adolf Neunteufel, un caçador, pintor, ornitòleg i afiliat al partit nazi alemany que va viure abans i després de la Segona Guerra Mundial a la zona de la triple frontera de l'Alt Paraná. Acompanyen a l'autor l'escriptor Carlos López-Aguirre, els artistes Sonia Abian i Grzegorz Baczak i l'editora Pilar Márquez.

Al 1932 Adolf Neunteufel, "Nou diables" en alemany, amb una motxilla, un fusell i un carnet del partit nazi emigra des d'Àustria fins a l'Alt Paraná, terres del Paraguai que limiten amb Brasil i Argentina. Durant vuit anys es busca la vida caçant i despatxant cap a museus i zoològics europeus milers d'animals vius, embalsamats o escorxats. També estudia i classifica els ocells de la regió, referència científica fins al dia d'avui. Es casa amb una filla de colons alemanys. Iniciada la Segona Guerra Mundial torna il·lusionat a Europa. S'allista en la Wehrmacht. El 1945 deserta i, amb la seva dona i dos fills, retorna a l'Alt Paraná com apàtrida. Subsisteix reencarnat en el "pintor de la natura" venent quadres naïf. Amb la seva família malviu en un lanchón amarrat al port de la ciutat de Posades.

Cap a mitjans del 2007, a una llibreria de vell a la ciutat de Kassel, és trobat un llibre: *I així-Yateré. Acht Jahre Tierfang und Jagd im Urwald von Paraguai* (I així-Yateré. Vuit anys de captura i caça d'animals a la selva de Paraguai), la primera edició de 1941 publicada per la famosa editorial Brockhaus, enterrada en el passat i mai traduïda a l'espanyol. L'autor, Adolf Neunteufel.

Set anys després, els qui troben aquell llibre perdut, localitzen a la vora del riu Paraná, als dos fills de Neunteufel i desempolsen un àlbum amb fotos de l'ornitòleg durant la Segona Guerra Mundial. Investiguen tres anys a Sud-amèrica i Europa. Documents, traduccions, cartes i testimonis giren al cronològic. Escenes editades a cops de matxet d'un Kitschfilm rodat a les Cataractes de l'Iguazú.

La novel·la inclou fotografies de Joaquín Núñez Abian i imatges de Sonia Abian i Grzegorz Baczak.

Sobre Carlos Piegari: Tot va començar a Buenos Aires uns mesos abans que Perón assumís el seu segon mandat. Sis anys després ho van internar en un conservatori musical. Va aconseguir escapar, va ser capturat i ho van embarcar a Itàlia. Va tornar, va guanyar algun premi literari i va compondre cançons. Una mica d'això va tenir èxit. Després els Blue Meanies van prendre el poder i es va comprar un tiquet to ride a Espanya. Va tornar a casa per Nadal. Va estudiar Filosofia i altres coses més. En el joc de rols el dau li va assignar ser redactor, músic, productor artístic i buròcrata de la cultura. Reencarnar diverses vegades. Des del Y2K viu a Barcelona. Fa uns anys va tornar a escriure.

Activitat organitzada per **Ediciones el Transbordador** amb la col·laboració de la **Llibreria Gigamesh** i **Casa Amèrica Catalunya**.

Dissabte 2 juny



Ruta 'Barcelona americana'

Després de l'excel·lent acollida en el primer recorregut, repetim la ruta *Barcelona americana*. Un passeig per la ciutat que revela detalls sobre els estrets vincles que la capital catalana guarda amb Amèrica, des d'Alaska fins a la Terra del Foc. La ruta, dissenyada i conduïda per l'escriptor i periodista Héctor Oliva, proposa mirar a Barcelona amb *ulls americans*.

Aquesta nova ruta convida a trobar-se amb una Barcelona desconeguda. El recorregut ens desvetlla edificis masònics, una rèplica exacta de l'Estàtua de la Llibertat, l'origen guatemalenc de **La Pedrera**, les veritats i les mentides que s'hi amaguen darrere el **Monument a Colom** i la petjada que certs personatges llatinoamericans van deixar al seu pas per la ciutat. Una relació fructífera que va fer possible construccions i espais carismàtics i famosos, avui símbols de la ciutat, però la història dels quals no és tan coneguda.

Es tracta de mirar la ciutat amb altres ulls. Acostar-se a edificis com el **Palau de la Virreina**, el **Palau Güell**, els **Porxos d'en Xifré**... i conèixer la seva profunda relació històrica amb el continent americà. Davant nostre hi apareix una ciutat nova, secreta, desconeguda i apassionant.

La ruta arrenca a l'**Edifici de Correus**, al final de la **Via Laietana**, i després d'uns 3 km de recorregut finalitza a la **Cocteleria Boadas**.

Dilluns 4 de juny

La dona indígena paraguaiana

Presentació del projecte educatiu *Jornades d'Interculturalitat i Formació de la Dona Indígena paraguaiana a Europa*, que té la finalitat de sensibilitzar i donar a conèixer la gran aportació lingüística i cultural dels Pobles Originaris de Paraguai, a partir de l'intercanvi intercultural.

Dins d'aquest marc és que es realitzen les jornades d'educació indígena a Europa, en què participen mares de diferents comunitats indígenes de Paraguai. En l'acte es mostraran els llibres de text escolar que s'han traduït a les seves llengües natives.

Activitat organitzada pel **Centre UNESCO de Múrcia** i el **Ministeri d'Educació de Paraguai**, amb el suport de **Casa Amèrica Catalunya**.

Divendres 8 de juny

LATcinema: II Festival de curts llatinoamericans Lasfiba

Projecció de curtmetratges de la secció oficial del *II Festival de curts llatinoamericans Latin American Short Film Festival (Lasfiba)*, que ofereix un espai per a l'exhibició de cinema de qualitat i la reunió de professionals del sector. En aquesta sessió es lliura el Premi Enllaç al cineasta català Ventura Pons, per la seva trajectòria en l'establiment de ponts entre Catalunya i Amèrica en l'àmbit cinematogràfic.

Aquest 2018 Casa Amèrica Catalunya se suma a les diverses seus de la ciutat de Barcelona on es realitza el festival entre els dies 2 i 9 de juny. S'hi projecten una cinquantena de curtmetratges provinents de tota l'Amèrica Llatina.

Les categories en competència oficial són: curtmetratge de ficció, curtmetratge escolar, curtmetratge d'animació, curtmetratge documental i curtmetratge de temàtica indígena.

Dilluns 11 de juny

Mercamèrica. IV Jornades de Gastronomia: Mèxic, del blat de moro a l'insecte (1)

Sessió inaugural de **Mercamèrica. IV Jornades de Gastronomia de Casa Amèrica Catalunya. Debat** sobre la cuina mexicana amb els xefs **Jaime Lieberman** i **Graciela de León** i l'expert en polítiques culturals **Carlos Villaseñor**. Modera **Rosi Morales**, especialista en cultura del menjar.

A dia d'avui, quatre gastronomies han estat declarades Patrimoni immaterial de la humanitat per la UNESCO: la dieta mediterrània i les cuines tradicionals francesa, japonesa i mexicana. En aquesta edició parlarem de la gastronomia com a patrimoni cultural, i ho farem amb convidats de Mèxic.

Carlos Villaseñor, consultor internacional en matèria de polítiques culturals per al desenvolupament sostenible, ens guiarà en un viatge de productes, pràctiques alimentaries i rituals per les diverses rutes gastronòmiques de la història i la geografia del món. **Villaseñor** forma part del grup d'experts del Fons UNESCO de Diversitat Cultural i és soci de la *Latin American Studies Association (LASA)*, entre moltes altres contribucions en entitats internacionals.

Graciela de León és la cuinera principal de *La cocina de Graciela* del barri de Santa Eulàlia de L'Hospitalet de Llobregat, una petita fonda mexicana que ofereix la cuina de tota la vida: amb gust a casa, a família, a terra natal. Fins ara amb el seu marit Manolo, que va faltar recentment. La seva saviesa ens acostarà a les millors receptes tradicionals de Mèxic: *tamales, pozole rojo, ceviche con salsa huichol, tacos, quesadillas, nopales frescos, sopa azteca, de frijol, tostadas, enchiladas verdes y rojas...*

Jaime Lieberman, xef del restaurant *Spoonik* de Barcelona, ens explicarà que la cuina és sobretot una percepció sensorial: parlarem doncs de neurogastronomia, del ple ús dels cinc sentits, de l'estimulació a través de la imatge, la textura o l'aroma... per aconseguir una experiència gastronòmica plena. A més de cuiner, Jaime es fotògraf i artista. Al costat de Jon Giraldo, ha estat reconegut amb el Premi Nacional a la Innovació 2017 (Espanya).

Rosi Morales, especialista en cultura del menjar, moderarà la taula de debat. Ha col·laborat amb diversos projectes i institucions vinculant art i alimentació, entre els quals *Sabores y Lenguas de Miralda-FoodCulturaMuseum* en 7 ciutats d'Iberoamèrica. Té estudis universitaris en gastronomia i història de l'art i actualment dirigeix *La Gestadora*, empresa dedicada a la gestació de projectes culturals i socials plantejats des de l'economia circular.

Les **IV Jornades sobre Gastronomia de Casa Amèrica Catalunya** s'inauguren enguany amb una revisió de la cuina més enllà dels fogons i les receptes, per pensar-la en termes patrimonials, com un conjunt de pràctiques culturals pròpies d'una comunitat i un element fonamental en la construcció d'identitats i tradicions dels pobles.

Dimarts 12 de juny

Mercamèrica. IV Jornades de Gastronomia: 'Cuinar entre pàgines... amb Màrius Serra' (2)

En aquesta segona sessió de **Mercamèrica. IV Jornades de Gastronomia de Casa Amèrica Catalunya**, convidem a participar en un joc gastronòmic i literari de la mà d'un dels xefs més *enigmàtics* del món de les lletres... un escriptor que del **MAR** en

descarta el bacallà I que amb els seUS jocs de paraules ens ajuda a no tenir el cap ple de **SERRA**dures... poseu-vos el davantal i veniu a preparar junts un suculent repertori culinari. El degustarem tots plegats.

En aquesta sessió es cuinen tradicions gastronòmiques i experiments mol·leculars. Provant la sopa de lletres i aprenent les millors receptes de llibrets de llom. I sense estar-nos de res: per postre, un pastís de mil fulles amb crema. Un joc gustos per a tots els gustos acompanyat de magdalenes amb te.

Màrius Serra (Barcelona, 1963) és escriptor, llicenciat en Filologia Anglesa i membre de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. Les seves creacions giren al voltant de la literatura, la comunicació i el joc. La seva obra literària, guardonada amb premis com el Ciutat de Barcelona, Serra d'Or, Lletra d'Or, Ramon Llull o Sant Jordi, comprèn novel·les com *Mon oncle*, *Farsa*, *De com s'escriu una novel·la*, *Plans de futur* o *Res no és perfecte a Hawaii*, relats com *La vida normal*, assajos com *Verbàlia* o *D'on trec el temps* i llibres tan personals com *Quiet*, en el qual retrata la vida al costat del seu fill discapacitat. Acaba de publicar *La novel·la de Sant Jordi*, la seva primera incursió en la novel·la *satíricocriminal*. Col·labora a Catalunya Ràdio, La Vanguardia, i la revista Esguard.

Divendres 15 de juny

LATcinema + Mostra FIRE!: 'Hoy partido a las tres' (Argentina)

Estrena a Espanya de la pel·lícula *Hoy partido a las tres* (Argentina, 2017, 96'), dirigida per Clarisa Navas. Es tracta d'una comèdia dramàtica que competeix en la secció oficial de llargmetratges del *FIRE! 23ena Mostra Internacional de Cinema Gai i Lèsbic*, que té lloc del 7 al 17 de juny a diversos espais de Barcelona.

Sinopsi: L'equip de futbol *Las Indomables* espera amb impaciència l'inici del torneig esportiu del districte, enmig d'una migdiada molt pròpia del litoral argentí. En el transcurs d'aquesta espera lànguida i mandrosa, tenen lloc situacions, passions, amors, enfrontaments i conflictes que amenacen l'intens i sincer desig de jugar a futbol a qualsevol preu.

Una pel·lícula subtil, íntima i seductora que ens mostra l'univers hiperrealista i precís de les relacions humanes en un equip de futbol femení, en el qual es reproduïxen les inquietuds i els conflictes de qualsevol col·lectivitat, la competitivitat, la lluita pel poder, l'amor i els afectes, l'esforç col·lectiu... Una metàfora de la vida i l'amor que utilitza l'àmbit de l'esport com a camp de joc.

La Mostra de Cinema del Casal Lambda es fixa enguany més que mai en el procés de créixer i d'aprendre, en el descobriment de la pròpia identitat. Aborda la infància, l'adolescència i la joventut des d'una mirada respectuosa, atenta, sensible i tendra. I en positiu.

Dissabte 16 de juny



Mercamèrica. IV Jornades Gastronomia: Recorregut sensorial per les cuines llatinoamericanes (i 3)

En la darrera sessió de **Mercamèrica. IV Jornades de Gastronomia**, proposem un **viatge a través dels sentits**. D'una forma íntima i poètica, descobrim o ens retrobem amb olors, textures i sabors d'Amèrica Llatina. Històries que ens fan connectar amb emocions i records vinculats al menjar.

Aquesta experiència surt d'un rescat emotiu del menjar. Proposa als espectadors fer un viatge íntim per les olors, les textures, els sons i els sabors de les cuines llatinoamericanes. Un recorregut per acostar-nos als detalls que fan part de la nostra memòria i de la memòria culinària dels nostres països.

Ens aturem en un gest, en un record, en diverses històries o en una gran història. Una experiència per viatjar en l'espai i en el temps a través del menjar. Espectacle per a públic major de 16 anys.

Dimecres 20 de juny

Tango i folk argentí amb l'harmonicista Franco Luciani

Franco Luciani, el major referent de l'armònica en la música popular de l'Argentina, es presenta a Barcelona en el marc de la seva gira europea per oferir al costat del guitarrista Raúl Chiochio i el contrabaix Emilano Roca una inèdita i especial nit de tango i folk argentí.

El músic **Franco Luciani** ha aconseguit consolidar l'empremta de l'armònica en el tango tant pel seu domini tècnic com pel sentit estètic que hi aporta, tot entrelaçant el llegat de dos referents mundials d'aquest instrument, l'argentí Hugo Díaz (tango) i el belga Toots Thielemans (jazz).

L'armònica és un instrument que emet frases, que sona i que canta. En el tango, la seva sonoritat és propera al bandoneó però també conserva la intencionalitat del cantant, amb la força de la veu com a motor i origen del so. Dins de la seva gira europea, **Franco Luciani** s'atura a Barcelona per presentar una nit de tango i folklore en format trio.

Luciani és considerat per la crítica i la premsa argentines com un dels músics més notables i talentosos de la nova generació. Nascut a Rosario el 1981, nodrit amb

referents tan diversos com poden ser Hendrix, Vivaldi, Piazzolla i la música del litoral argentí. És cultor de la música popular argentina, amb un amor per igual a la rural i a la urbana.

Des de jove ha recollit reconeixements al festival de música popular de Cosquín, Argentina. Compta amb set discos realitzats amb diferents formacions i ha compartit escenaris amb artistes com Mercedes Sosa, Fito Páez, Raúl Carnota o León Gieco, entre d'altres.

"Luciani podia aparèixer amb la seva harmònica cromàtica en qualsevol recital, ja sigui com a convidat anunciat o imprevist. En l'ambient es va arribar a sospitar que hi havia més d'un Franco Luciani". "Hi influïen diversos factors: és un instrument molt apreciat, puc dur-lo en una butxaca i al pujar a l'escenari, no em cal endollar res, explica Luciani, defugint modestament les seves virtuts musicals. Un esperit de col·laboració que es tradueix en participacions en més de 60 discos, dels quals només cinc són propis".
Carlos Bevilacqua.

Divendres 29 de juny

Presentació de llibre: 'Crónica de una paz incierta. Colombia sobrevive', d'Aitor Sáez

Aitor Sáez, *Premi APM al millor Periodista Jove* del 2016, presenta el seu llibre *Crónica de una paz incierta. Colombia sobrevive*, on aprofundeix en un exercici de memòria i dignificació de les víctimes. Amb les eines del millor periodisme narratiu, Sáez s'endinsa en territoris on gairebé ningú hi arriba. Dialeg amb l'autor la periodista de la *Revista 5W*, Marta Arias.

Sobreviure significa viure després de la mort d'algú altre. A Colòmbia, més de dues-cents mil persones van morir i més de set milions van haver de desplaçar-se forçosament durant mig segle de conflictes armats. Però ningú es commou per un número. Importa la història. El testimoni que resumeix tot el dolor d'aquell conflicte. Aquest llibre no tracta de la mort, ni tan sols de la violència, sinó de les causes i sobretot, dels seus efectes. Perquè hi ha alguna cosa més aterridor que la pitjor de les barbàries: normalitzar la tragèdia.

Crónica de una paz incierta parla de l'ésser humà. Sense banderes, sense ideologies. Accepti el lector les meves disculpes per endavant si en qualsevol moment ho percep d'una altra manera. La narrativa també intenta sobreviure als errors. Aitor Sáez descriu, amb les eines del millor periodisme narratiu, alguns dels fets que es llegeixen amb l'avidesa de la millor novel·la. Entrant en territoris on gairebé ningú s'atreveix a arribar, l'autor s'endinsa en un exercici de memòria i de dignitat de les víctimes, persones que en les circumstàncies més dramàtiques van poder aferrar-se a l'esperança.

Sobre l'autor: "Periodista jove, intrèpid, apassionat i compromès, podrien ser alguns

dels qualificatius per descriure l'**Aitor Sáez**, professional al qual l'Associació de la Premsa de Madrid (APM) ha reconegut amb el *Premi APM al Periodista Jove* de l'any 2016. Amb 27 anys, **Sáez** ha estat reconegut per l'encomiable tasca en la cobertura de diversos esdeveniments a Amèrica Llatina, com el procés de pau a Colòmbia, la mort de Fidel Castro i la situació a Veneçuela, així com la crisi dels refugiats en el seu diàspora per Europa, tots ells enfocats amb rigor i sensibilitat amb el dolor humà". Carlos Alsina, en el lliurament de premis de l'APM, 2017.

Activitat organitzada per la llibreria **Nollegiu** amb la col·laboració de **Casa Amèrica Catalunya**.

Divendres 29 de juny

Hip Hop per la Pau

En el marc del *Dia Mundial de les Persones Refugiades* es celebra la *Trobada de Hip Hop per la Pau* amb la participació de Diana Avella i Leonard Rentería (Colòmbia); LA STRAWMC (El Salvador) i MC KOCO (Hondures).

El dia anterior, dijous 28 de juny, al Casal de Barri Pou de la Figuera (c/ Sant Pere Més Baix, 70. Barcelona), aquests artistes participen en una taula rodona sobre el Hip Hop com a eina de transformació social i superació de conflictes.

En la ***Trobada de Hip Hop per la Pau*** del divendres 29 també es realitza un taller i exhibició de graffiti, un *showcase* a càrrec de *Tribade* i *Fetitxe 13*, sessió de DJ's amb *Llobregat Block Party* i la xerrada *Rapejar contra les violències*.

Activitat organitzada per l'**Institut Català Internacional per la Pau (ICIP)** i **Versebrant**.

JULIOL

Diumenge 1 juliol



Concert de Pascuala Ilabaca i 'Fauna' (Xile)

La cantant i compositora xilena Pascuala Ilabaca, referent de la renovada música tradicional i popular llatinoamericana, ofereix un concert acompanyada de la formació *Fauna*.

Natural de Valparaíso, **Pascuala Ilabaca** va autoeditar l'any 2008, al costat de Jaime Frez i Cristian Retamal, el seu primer disc com a cantant en homenatge a la gran Violeta Parra. Gràcies a aquest treball, Pascuala Ilabaca va poder mostrar la seva música en moltes parts de Xile i finalment a l'Índia, país en el qual va viure entre el 2008 i el 2009, etapa en què va estudiar cant amb Pandit Pashupati Nath Mishra a Varanasi. D'aquest llarg viatge neixen dos discos al 2010: "Perfume o Veneno" i "Diablo Rojo Diablo Verde".

Des del 2011, el segell discogràfic *Petit indie* edita i produeix a Europa el treball de **Pascuala Ilabaca**.

Dissabte 7 juliol

Concert de Ceferina, 'la reina del bullerengue' (Colòmbia)

Concert de la *cantadora* Ceferina Banquez, considerada una de les grans representants del *bullerengue*, ritme típic de la costa del Carib de Colòmbia. Amb un ampli domini dels diferents registres d'aquest gènere musical, Ceferina evoca amb la seva música cants ancestrals *afro* de resistència i llibertat i convida a ballar al so dels tambors.

D'origen africà, el *bullerengue* és una dansa, pràctica musical i festiva, característica de la població afrocolombiana que habita a la regió d'Urabà i a les costes dels departaments de Córdoba i Bolívar. A més, comparteix un passat històric que el connecta amb la província del Darién, al Panamà. Pel seu caràcter representatiu de l'afrocolombianitat, aquesta pràctica cultural constitueix una important aportació com a expressió de la diversitat cultural del país.

Ceferina Banquez, versàtil *cantadora* del *bullerengue* en totes les seves expressions, *chalupa*, *fandango* i *son de negro*, va néixer a Guamanga, Colòmbia, el 1943. La seva veu recull tota la tradició *afro* de *cantadoras* reconegudes mundialment com ara Petrona Martínez o Etelvina Maldonado. Va començar a cantar des que tenia 8 anys, però no és fins al 2007 quan es consagra a la música.

Als seus *bullerengues*, **Ceferina Banquez** narra les seves experiències quotidianes, inclosa la lluita constant de la gent de camp, el conflicte armat paramilitar i el control dels cultius de drogues. A causa de la violència a Colòmbia va ser desplaçada del seu lloc d'origen durant gairebé dues dècades. L'any 2007 va poder tornar a casa i començar a compondre els *bullerengues* que avui conformen el seu repertori. Durant el seu exili va enregistrar el seu primer àlbum *Cantos ancestrales de Guamanga*.

L'aportació cultural d'aquesta mestra del *bullerengue* de gairebé 80 anys d'edat ha estat reconegut pel Ministeri de Cultura de Colòmbia amb el Premi Nacional a la dedicació de l'enriquiment de la cultura ancestral de les comunitats afro-colombianes 2013.

Al seu pas per Barcelona, el diumenge 8 de juliol **Ceferina Banquez** oferirà un **Taller sobre cants ancestrals afrocolombians**.

Dilluns 9 juliol

Recital: El llegat del Carib colombià a la música lírica universal

La soprano Laura Saldarriaga Cupidan i la pianista Yamira Rodríguez Núñez protagonitzen un recital sobre el llegat del Carib colombià a la música lírica universal. Amb la intervenció de la musicòloga i soprano Patricia Caicedo com a convidada especial.

La colombiana **Laura Saldarriaga** i la cubana **Yamira Rodríguez**, soprano i pianista respectivament i docents de la Universitat de l'Atlàntic (Colòmbia), treballen des del 2014 per contribuir a l'estudi i creació del patrimoni cultural musical vinculat als mestres clàssics del Carib colombià. Una proposta que vol apropar la obra de grans músics a les noves generacions i contribuir-ne al seu reconeixement dins del repertori de la lírica internacional. En aquesta ocasió, el duet realitza un recital per difondre l'obra dels compositors de música lírica més representatius d'aquesta zona de Colòmbia: Jaime León, Adolfo Mejía, Hans Federico Neuman i Alberto Carbonell.

Laura Saldarriaga Cupidan: Lírica i directora de cors. Candidata a Doctora en Ciències de l'Art a la Universitat de les Arts (ISA), a l'Havana, Cuba. Es va graduar amb recital d'honor com Magister professional en Música amb èmfasi en Cant de la Universitat de Costa Rica. És també llicenciada en Educació Musical amb èmfasi en Direcció de Cors de la Universitat de l'Atlàntic, amb estudis d'Aprofundiment en Cant a la Universitat d'Antioquia sota la guia del mestre alemany M.M Detlef Scholz. En l'actualitat és docent de planta a la càtedra de cant a la Universitat de l'Atlàntic i investigadora del grup Art-Acció, on lidera el planter Cant Acadèmic Carib.

Yamira Rodríguez Núñez: El 1993 va acabar estudis de nivell superior a l'Institut Superior d'Art de l'Havana (I.S.A.), Universitat de les Arts, on va obtenir amb guardó d'or el títol de llicenciada en Música amb especialització en Piano. El 2006 va obtenir els títols de postgrau especialista en Educació Artística de la Universitat de l'Atlàntic i Màster en Art, Menció: Música al I.S.A. El 2010 va obtenir el títol de doctora en Ciències sobre l'Art en la modalitat d'Història, Teoria i Crítica de la Música, a la Universitat de les Arts de l'Havana. Des del 1998 roman vinculada a la Facultat de Belles Arts de la Universitat de l'Atlàntic com a directora del grup de recerca Art-Acció i docent de planta a la càtedra de piano.

Activitat organitzada pel **Consolat General de Colòmbia a Barcelona** i **La Casa degli Italiani di Barcellona**.

Dimarts 24 juliol

Teatre: 'Mujer de preñez húngara' (Xile)

La companyia xilena *Mafia Rosa* presenta *Mujer de preñez húngara*, una escenificació que qüestiona els conceptes de cos i gènere i que creua performance poètic i teatre de la crueltat en una particular estètica provocadora i innovadora. L'obra parla d'un ésser solitari, abusat i fracturat que intenta esborrar de la seva memòria un passat marcat per un país al qual odia i pel record difuminat d'un amor tempestuós.

Mujer de preñez húngara proposa una teatralitat molt particular i amb molt de caràcter on una dona fragmentada s'autoexilia de la seva pàtria/identitat i es sotmet a un tractament per disseccionar la seva memòria i afectes. La fugida d'una dona que és en realitat l'intent desesperat per oblidar dolors propis, per escapar de si mateixa, del seu cos, per mutar en un altre cos... o no mutar en res.

Veu femenina i masculina entrelaçada en un sol cos; una dona deconstruïda a través de diversos cossos pròpiament masculins; un transvestisme que avança per capes; la veu vetllada d'una dona que és alhora la veu de moltes dones que volen escapar del cos *objectualizat* i *normativitzat*. Tot plegat compona una escenificació que barreja diversos llenguatges i que reflexiona sobre la solitud, l'exili, el conflicte de la memòria, les dificultats de la identitat sexual, el gènere i els límits del que és ser home i dona.

Activitat organitzada per **Escènic del Centre Cívic Parc-Sandarú** amb la col·laboració del **Ministeri de les Cultures, les Arts i el Patrimoni de Xile** i **Casa Amèrica Catalunya**.

Diumenge 29 juliol

Concert del guitarrista argentí Luis Salinas

Concert de l'argentí Luis Salinas, guitarrista de gran subtileza, descomunal vertígen i enorme capacitat d'improvissació. "Salinas és un dels millors guitarristes del món", afirma *Tomatito*, el talentós guitarrista espanyol de flamenc.

Elogiat pel públic i la premsa internacional del món del jazz, **Luis Salinas** ha actuat per a 30 mil persones al costat de Chucho Valdez a L'Havana i ha passat pels escenaris del Festival UMEA a Suècia, Montreux Jazz Festival i Festival Patrimoni de Còrsega, entre altres esdeveniments.

Salinas ha publicat 14 discos i 5 DVD i ha rebut 7 premis Gardel, un Konex i dues nominacions per als premis Grammy Llatí.

Tomatito descriu **Luis Salinas** de la següent manera: "Quan el vaig conèixer, Luis va il·luminar la meua carrera. Sóc un enamorat de la seva música i del seu talent. A més, de Luis he après que la música és més que una expressió, que és una manera de desenvolupar-se artística i personalment. Luis és un dels millors guitarristes del món, tècnicament i pel que fa al gust personal. És simplement complet".

SETEMBRE

Divendres 7 setembre



Concert de Melina Moguilevsky (Argentina)

Melina Moguilevsky, cantant i compositora argentina, acompanyada per Tomás Fares al piano i els cors, presenta les cançons del seu darrer disc, *Mudar*, que plasma una estètica molt personal vinculada a una intensa recerca en l'ús instrumental de la veu.

Melina Moguilevsky aprofundeix en la paraula amb lletres directes que mostren el món intern de la jove compositora. La temàtica que embasta les seves cançons té relació amb allò que muta, canvia, es mou de lloc o es transforma. El repertori també inclourà alguns temes del seu primer disc, *Arbola*, i versions de grans compositors de la música universal com Hermeto Pascoal i Egberto Gismonti.

L'univers de **Melina Moguilevsky** situa la cançó com a protagonista, tot i que travessat per diferents influències, des de l'harmònic o el rítmic (jazz, folklore, pop), que, tot i així, no permeten encasellar-lo. Es tracta de cançons que convoquen el públic a escoltar-les i introduir-se en un paisatge particular i innovador.

Dissabte 8 setembre

Ruta 'Barcelona americana'

Nova sessió de la ruta *Barcelona americana*, un passeig per la ciutat que revela detalls sobre els estrets vincles que la capital catalana guarda amb Amèrica, des d'Alaska fins a la Terra del Foc. La ruta, dissenyada i conduïda per l'escriptor i periodista Héctor Oliva, proposa mirar a Barcelona amb *ulls americans*.

Aquesta ruta convida a trobar-se amb una Barcelona desconeguda. El recorregut ens desvetlla edificis masònics, una rèplica exacta de l'Estàtua de la Llibertat, l'origen guatemalenc de **La Pedrera**, les veritats i les mentides que s'hi amaguen darrere el **Monument a Colom** i la petjada que certs personatges llatinoamericans van deixar al seu pas per la ciutat. Una relació fructífera que va fer possible construccions i espais carismàtics i famosos, avui símbols de la ciutat, però la història dels quals no és tan coneguda.

Es tracta de mirar la ciutat amb altres ulls. Acostar-se a edificis com el **Palau de la Virreina**, el **Palau Güell**, els **Porxos d'en Xifré**... i conèixer la seva profunda relació històrica amb el continent americà. Davant nostre hi apareix una ciutat nova, secreta,

desconeguda i apassionant.

La ruta arrenca a l'**Edifici de Correus**, al final de la **Via Laietana**, i després d'uns 3 km de recorregut finalitza a la **Cocteleria Boadas**.

Dimarts 11 setembre

Homenatge a Barcelona a Salvador Allende, president de Xile

El dimarts 11 de setembre, la Plaça Salvador Allende de Barcelona torna a ser escenari de l'homenatge ciutadà al president de Xile entre 1970 i 1973 en el 45è aniversari del cop d'estat militar que va enderrocar el seu govern legítim, jornada en el decurs de la qual Allende va morir.

Amb parlaments d'**Eulogio Dávalos**, president del Centro Salvador Allende de Barcelona; **Rosa María Calaf**, periodista, i **Leandra Brunet**, escriptora, poeta i dissenyadora xilena resident a Noruega on hi va arribar de petita arran l'exili de la seva mare per la dictadura de Pinochet.

Com ja és tradició, audició de les darreres paraules pronunciades pel president Allende des de l'assetjat Palau de la Moneda; els himnes de Xile i Catalunya així com el *Venceremos*, i una salva i traca a càrrec dels *Trabucaires d'en Perot Rocaguinarda* i components de *FOC*. L'actuació musical de la coral *Primavera per la Pau* clou l'acte.

Organitzen **Centro Salvador Allende de Barcelona** i **Comitè Ciutadà per l'Homenatge a Salvador Allende**.

Col·laboren **Districte d'Horta-Guinardó** de l'Ajuntament de Barcelona i **Casa Amèrica Catalunya**.

Dijous 13 setembre

Concert de Rodrigo Carazo (Argentina)

Després de l'excel·lent acollida de públic obtinguda al Festival BarnaSants 2018, Rodrigo Carazo, músic, cantautor i productor musical de la ciutat argentina de Córdoba, torna a oferir el concert *Canciones y Viajecitos musicales*.

Rodrigo Carazo compta amb dos discos a l'esquena: *Ríe Río* (2013) i *Oír e ir* (2016). Ha recorregut bona part de l'Amèrica Llatina presentant unes cançons que evocuen melodies i lletres que ens fan viatjar pels diferents paisatges que Carazo dibuixa de manera magistral.

Rodrigo Carazo interpreta a Barcelona les cançons del disc *Oír e ir* que ell mateix

defineix com "un manifest. Reflexions i experiències dels darrers anys. Retrat universal i singular del que és propi".

Divendres 14 setembre

LATcinema: 'Está todo bien' (Veneçuela)

Estrena del film *Está todo bien*, dirigit per Tuki Jencquel, que aborda la crisi sanitària veneçolana des d'un punt de vista documental i dramàtic. Sessió organitzada en col·laboració amb *Salud para Venezuela*, associació sense ànim de lucre ni filiació política que recapta medicaments i fons per enviar-los a Veneçuela.

Sinopsi: En la mesura que el sistema de salut pública es col·lapsa, un farmacèutic, un traumatòleg, un activista social i dos pacients amb càncer s'enfronten als mateixos dubtes que milions de veneçolans que tracten de sobreviure en un país submergit en el caos: Protestar o rendir-se? Emigrar o aguantar? Perdre tota esperança o agafar-se a la fe?

La recaptació es destina a l'enviament de medicaments a Veneçuela.

Dilluns 17 setembre

Melanie Smith. Pathosformel i imatge supervivent' (Mèxic)

El filòsof i historiador de l'art mexicà, José Luis Barrios, professor de la Universidad Iberoamericana i de la Universidad Nacional Autónoma de México (UNAM), pronuncia la conferència *Melanie Smith. Pathosformel i imatge supervivent* sobre l'esmentada artista britànica, l'obra de la qual s'ha desenvolupat a Mèxic des dels anys noranta.

Malgrat que **Melanie Smith** (Regne Unit. 1965) no es defineix com a pintora i treballa amb una gran varietat de mitjans, tots estan impregnats d'una singular i persistent referència a la pintura. En la seva obra interrelaciona temes com els efectes i residus de la industrialització, l'economia i l'estètica de l'abstracció, la urbanització, el colonialisme, la natura i l'entropia.

Res no caracteritza tant seva poètica com la manera en què elabora la seva crítica de la modernitat i la contemporaneïtat artística, a partir del fet de mostrar la supervivència d'expressions, motius i afectes estètics i formals que es nuen i es despleguen en contextos socials on sembla que no tinguin cabuda. El seu treball explora com aquestes «imatges supervivents» es troben latents en les formes vitals i existencials de llocs que tendeixen a ser llegits merament pel seu exotisme.

Fins al 7 d'octubre, el **MACBA** presenta *Melanie Smith. Farsa i artifici*, la més àmplia exposició institucional que s'ha organitzat mai a Europa del treball de l'artista, que inclou assemblatges, pintures, vídeos, fotografies i instal·lacions.

Organitzada pel **Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA)**, la conferència compta amb la col·laboració de **Casa Amèrica Catalunya**.

Dilluns 17 setembre

Escena: 'Ensayo para una renuncia' (Argentina)

De gira per Europa, l'actor argentí Gerardo Schwartzman presenta en clau d'humor l'unipersonal *Ensayo para una renuncia*, peça teatral que parla dels amors, la família, l'amistat i la responsabilitat per viure el temps que ens toca.

Sinopsi: A partir del consell del seu terapeuta, i atès el profund afecte que sent pel seu cap, Pedro munta un dispositiu a la cuina de casa mitjançant el qual assajarà possibles arguments per justificar davant l'Ernesto la seva decisió de renunciar al lloc de treball. Però aquest moment privat i secret es veu interromput de forma recurrent i misteriosa pel telèfon. Els que truquen -les persones més properes- exposen al Pedro les seves pròpies afliccions i el protagonista va descobrint que en els comentaris i consells per als altres hi apareix una saviesa que derrumba els seus arguments per abandonar la feina.

Després del seu ampli recorregut per l'Argentina amb 92 funcions realitzades des de la seva estrena l'any 2015, *Ensayo para una renuncia* inicia la seva gira europea declarada d'**Interès Cultural** pel Senat de l'Argentina. L'obra es presentarà a Barcelona, Madrid, Girona i París amb l'auspici de l'**Institut Nacional de Teatre de l'Argentina**.

Activitat organitzada amb la col·laboració de **La Casa Elizalde, Instituto Nacional del Teatro** (Argentina) i el **Consolat General de l'Argentina a Barcelona**.

Dimarts 18 setembre

Presentació de llibre: 'Fábrica de colores', de Carlos Chimal (Mèxic)

El químic, narrador i editor Carlos Chimal presenta *Fábrica de colores. La vida del inventor Guillermo González Camarena*, text que explica l'apassionant vida d'aquest creador mexicà que, entre d'altres artefactes, va dissenyar un dels primers sistemes de transmissió a color per a la televisió. Presenta la sessió Lluís Reales, periodista i divulgador científic, presentador i director del programa de Barcelona Televisió *Einstein a la platja*.

Carlos Chimal és considerat un dels escriptors científics més importants per la Real Acadèmia de la Llengua Espanyola. Part de la seva activitat relacionada amb la comprensió pública de la ciència es troba en llibres com *Luz interior. Conversaciones sobre ciencia y literatura* (Planeta México), *Creaturas de fuego* o *Futurama. Literatura y ciencia a través del tiempo*, aquests dos darrers editats per Fondo de Cultura

Económica (FCE).

A **Fábrica de colores** (FCE), Chimal relata els antecedents familiars, socials i tecnològics que van fomentar el precoç interès de González Camarena per l'electricitat i l'electrònica; els principals avenços tecnològics que li van donar fama mundial i el paper que va jugar en el desenvolupament de la radiodifusió a Mèxic. I també la seva tràgica mort, als 48 anys d'edat, en un accident automobilístic.

Carlos Chimal (Mèxic. 1953) és narrador i editor. Va estudiar llengua i literatura hispàniques a la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic (UNAM). Va ser becari del Taller de Narrativa de l'INBA durant el curs 1974-75 i redactor i investigador de la col·lecció *Colibrí*; a més va treballar com a editor a l'editorial *Máquina de Escribir* i a les revistes *Avances* i *Perspectiva*. Ha col·laborat a *Punto de Partida*, *El Caballo Verde*, *Juglar*, *El Cuento*, *Tres*, *Libreta universitaria*, *Zeppelin compartido*, *Nexos*, *La Gaceta del FCE*, *Obús*, *El día*, *Excélsior* i *Sábado*.

Activitat organitzada per **Casa Amèrica Catalunya**, **Fondo de Cultura Económica de España**, **Biblioteques de Barcelona** i la col·laboració del **Consolat General de Mèxic a Barcelona**.

Projecte recolzat pel **Fondo Nacional para la Cultura y las Artes (FONCA)** de Mèxic.

Dijous 20 setembre

Cinema 'Mostra Dia del Brasil': 'Baronesa'

En el marc de la celebració a Barcelona de la Mostra Dia del Brasil, passi del film *Baronesa* (2017. 70'. VOSE), de Juliana Antunes. La pel·lícula aborda com dues dones afronten perills quotidians a Belo Horizonte. Projectió en portuguès amb subtítols en castellà.

Sinopsi de *Baronesa*: Andreia vol mudar-se de casa. Leidiane espera pel seu marit, que és a la presó. Totes dues són veïnes d'un barri a les afores de Belo Horizonte i intenten allunyar-se dels perills d'una guerra del narcotràfic i evitar les tragèdies que arriben amb la pluja. La vida de la favela apareix alhora lluminosa i crua.

Divendres 20 setembre

Presentació de llibre: 'Pablo Neruda, ensayo biográfico inédito de la infancia, adolescencia y juventud', de José Daniel Barquero

Als 45 anys de la mort de Pablo Neruda, un dels més grans poetes del segle XX, recordem la figura de l'escriptor xilè i el seu llegat literari i polític amb la presentació

del llibre *Pablo Neruda, ensayo biográfico inédito de la infancia, adolescencia y juventud*, de l'acadèmic i investigador José Daniel Barquero.

Neftalí Ricardo Reyes Basoalto, conegut com **Pablo Neruda**, va deixar una empremta important en l'àmbit literari i polític. Avui, 45 anys després de la seva mort, la figura del premi Nobel de Literatura segueix despertant interès i passió. La seva lluita contra l'opressió i misèria dels pobles i el seu activisme segueixen interpel·lant les noves generacions sobre la necessitat i urgència --també en aquests temps-- del compromís en la construcció de societats més justes i igualitàries.

En el seu llibre, el professor **José Daniel Barquero** s'aproxima a la figura del poeta, en especial als seus anys d'infància i joventut, per convidar el lector a comprendre i valorar la magnitud del personatge amb els seus claroscurs. El llibre també ofereix una rica galeria de documents inèdits: dedicatòries de **Pablo Neruda** a figures rellevants com la cantautora Violeta Parra o l'escriptor Julio Cortázar; cartes com la que va escriure a Volodia Teitelboim, presidenta del partit comunista xilè, o les portades de llibres imprescindibles en el llegat literari de l'escriptor com *Nuevas odas elementales* o *Canto general*.

Divendres 21 setembre



LATcinema + 'Mostra Día de Brasil': 'Café com canela'

En el marc de la celebració a Barcelona de la *Mostra Día de Brasil*, passi del film *Café com canela* (Brasil. 100'. 2017. VOSE), d'Ary Rosa i Glenda Nicácio. La pel·lícula, premiada en diversos festivals, narra com el retrobament de dues dones iniciarà un procés de transformació de les seves vides. Projectió en portuguès amb subtítols en castellà.

Sinopsi de *Café com canela*: Margarida viu sola a São Félix, interior de Bahia, després de perdre el seu fill. Violeta segueix la seva vida a la propera Cachoeira, entre les adversitats del dia a dia i els traumes del passat. Quan es retroben, comença un procés de transformació marcat per visites capaces de crear noves amistats i despertar antics amors.

"La pel·lícula té com a punts forts les excel·lents actuacions del ventall d'actors i les atrevides ruptures amb el registre realista. El muntatge, que trenca el temps cronològic, confereix suspens a la narrativa ... No seria exagerat dir que ***Café com canela*** aconsegueix la proesa de transformar als seus espectadors ". Diari *Folha de São Paulo*.

"La pel·lícula es sustenta en una imaginació i fabulació superbes que fan impossible preveure el següent moviment ... El que sorprèn a **Café com canela** és justament aquesta autorització extrema per ésser, per canviar els seus formats, aquesta ortodoxa absència de por com a manera de procedir". *Revista Cinética*.

Dissabte 22 setembre

'Mostra Dia del Brasil': 'Capoeira, um passo a dois'

En el marc de la celebració a Barcelona de la *Mostra Dia del Brasil*, passi del film *Capoeira, um passo a dois* (2016. 72'. VOSE), de Jorge Itapuã. La pel·lícula relata la complexa relació entre un home i una dona, tots dos practicants de *capoeira*, que viatgen arreu del món. Projectió en portuguès amb subtítols en castellà.

Sinopsi de *Capoeira, um passo a dois*: Dos jugadors de *capoeira* emprenen un viatge al voltant del món per conèixer el moviment en altres països. Mentre Itapuã fa les demostracions, Ella filma cada etapa de l'aventura amb la càmera. No obstant això, el contacte amb diferents cultures desperta en ella el desig de convertir-se també en mestra de l'esport. Alhora que Ella considera la idea de no seguir darrere de la càmera, la relació amb el seu mestre experimenta importants transformacions.

Diumenge 23 setembre

Cinema 'Mostra Dia del Brasil': 'Ela volta na quinta'

En el marc de la celebració a Barcelona de la *Mostra Dia del Brasil*, passi del film *Ela volta na quinta* (2015. 108' VOSE), d'André Novais Oliveira. La pel·lícula, que es projecta per primer cop a Catalunya, aprofundeix en la complexitat de les relacions humanes en el marc de la família. Projectió en portuguès amb subtítols en castellà.

Sinopsi de *Ela volta na quinta*: El matrimoni de la Maria José i el Norberto és en crisi. Ella decideix viatjar per decidir si el divorci és la millor opció. Això influeix en la vida dels seus dos fills, que tenen plans de futur amb les seves respectives parelles. Amb els membres de la seva família com a actors, el director crea un retrat naturalista de les relacions humanes i de la profunda solitud d'aquelles persones incapaces de tractar amb les seves pors i desitjos.

Divendres 28 setembre

LATcinema: 'Los años azules' (Mèxic)

Projectió de *Los años azules* (Mèxic, 100', 2017), dirigida per Sofia Gómez Córdova. Opera prima de la directora mexicana, *Los años azules* és una pel·lícula sobre la diversitat cultural i els reptes personals que cal afrontar per sentir-se a casa quan som

Iluny de la pròpia casa. Presentació a càrrec de Julián Cajas, crític de cinema de Persiana Americana.

Sinopsi: Un gat esquerp anomenat *Schrödinger* i una vella casa del centre de Guadalajara (Mèxic) són testimonis dels drames que viuran cinc joves de cultures i procedències diferents amb l'arribada d'una extravagant llogatera que trenca l'aparent harmonia i els converteix en una família fugaç.

Nominada a *Millor Pel·lícula* als Premis Ariel 2017.

Dissabte 29 setembre



Ruta literària: El boom llatinoamericà a la ciutat de Barcelona

Nova sessió de la *Ruta del Boom Llatinoamericà*. Aquesta experiència impulsada per Casa Amèrica Catalunya convida a conèixer els escenaris, personatges i conceptes d'un dels majors moviments literaris del segle XX que als anys seixanta i setanta es va instal·lar i va triomfar a Barcelona.

A través de la **Ruta del Boom** ens apropem a la vida de grans noms de la literatura com **Gabriel García Márquez, Mario Vargas Llosa, José Donoso** o **Julio Cortázar** durant la seva estada a Barcelona.

Recorrerem carrers i visitarem alguns dels llocs que freqüentaven els autors del Boom: el Bar Glaciari, el Pastís o El Molino; els restaurants Amaya, Los Caracoles o Casa Leopoldo, entre altres espais que van servir de trobada a la nova fornada d'escriptors.

La **Ruta del Boom** recupera patrimoni cultural de Barcelona, tot remarcant la seva tradició editorial i literària, condició determinant per a que la UNESCO decidís l'any 2015 incloure la capital catalana en les *Ciutats Literàries del Món*.

Activitat amb la col·laboració de **Biblioteques de Barcelona** i **Conèixerbcn**.

OCTUBRE

Dimarts 2 d'octubre



Presentació de llibre: 'Camas y Famas', de Daniel Samper (Colòmbia)

El periodista i escriptor colombià Daniel Samper Pizano presenta *Camas y Famas: Las más raras y genuinas historias de amor* (Penguin Random House Grupo Editorial, 2018), llibre amb il·lustracions del caricaturista Julio César González *Matador* sobre un seguit d'escàndols amorosos dels darrers 500 anys protagonitzats per coneguts personatges i que la història oficial intenta ocultar.

Amb l'humor com a constant indispensable, les deu històries que s'expliquen en aquest llibre sumen una trentena de personatges. El més antic és el sultà turc Solimà el Magnífic, nascut l'any 1494, i el més recent -i únic viu- és el futbolista Zlatan Ibrahimovic, de la collita del 1981. El període històric que s'abraça arriba, doncs, al mig mil·lenni. En aquest sentit, i qüestions amoroses a banda, destaca la preocupació de l'autor per parlar d'èpoques i de costums, de la història política i cultural d'una dotzena de països.

Camas y Famas s'ocupa d'amors verídics, la majoria dels quals corresponen a episodis escandalosos que la història oficial procura ocultar. A més dels dos esmentats, Lucrecia Borgia, Caterina la Gran, Honoré de Balzac, Violeta Parra o Antoine de Saint-Exupéry també en són protagonistes.

Daniel Samper Pizano, guardonat amb prestigiosos premis internacionals, ha escrit més de trenta llibres d'assajos, humor i ficció. És autor de *Breve historia de este puto mundo*, el llibre d'història universal en broma més venut dels últims anys en espanyol.

Dijous 4 d'octubre

Aigua, Societat i Territori: 'Gestió compartida: Una nova relació camp ciutat', per Luisa Paré (Mèxic)

Nova sessió del cicle de conferències *Aigua, Societat i Territori* que impulsen la Fundació We Are Water i Casa Amèrica Catalunya amb la intervenció *La gestió compartida de conca i una nova relació camp ciutat: una experiència a la província de Veracruz, Mèxic* a càrrec de Luisa Paré, antropòloga, doctora honoris causa en Lleis, excomponent de l'Institut d'Investigacions Socials de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic (UNAM), especialista en desenvolupament social i conservació del medi ambient i membre del col·lectiu *Sendas Asociación Civil*.

La ponència de **Luisa Paré** explica com en una regió propera a Xalapa, la capital de l'estat mexicà de Veracruz, existeix des de fa una dècada ***Acuerdos por nuestra Agua***, una relació de col·laboració entre el govern municipal, pagesos i una organització de la societat civil basada en la gestió, integral i compartida entre societat i govern, de l'aigua de Xalapa.

"Les ciutats depenen dels serveis ambientals que els proporcionen les àrees rurals adjacents: matèries primeres, aliments i, per descomptat, l'aigua i la regulació del clima", assenyala l'experta, que sosté que "una visió estrictament hidràulica o

d'enginyeria de la gestió de l'aigua a les ciutats, a més de no garantir la seguretat hídrica a mitjà i llarg termini, ha ocasionat en moltes regions conflictes socioambientals que, de vegades, amenacen la continuïtat en l'abastiment d'aigua".

Divendres 5 d'octubre

LATcinema: 'Tempestad' (Mèxic), de Tatiana Huezo

En el marc de les jornades internacionals *Drogues, polítiques i violències*, que organitzades per Casa Amèrica Catalunya i l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) es celebren els dies 23 i 24 d'octubre, projecció de *Tempestad* (Mèxic, 2016, 105'), film de Tatiana Huezo sobre l'impacte del crim organitzat mexicà en la vida de les persones.

Tempestad aborda la tragèdia del crim organitzat i la justícia a Mèxic a través de la història de dues dones, Miriam i Adela, la primera injustament acusada de tràfic de persones i condemnada a una presó dominada per un càrtel del narcotràfic, mentre la segona porta deu anys buscant la seva filla desapareguda.

Llargmetratge seleccionat per l'Acadèmia Mexicana de les Ciències i Arts Cinematogràfiques per competir al Premi Oscar (EUA) i el Premi Goya (Espanya) a les edicions del 2018. Film guardonat a la categoria de Millor direcció als Premis Ariel (Mèxic) 2017.

Dissabte 6 d'octubre

Per què es un risc defensar els drets humans a Amèrica Llatina?

Sessió *Per què és un risc defensar els drets humans a Amèrica Llatina?* amb intervencions d'activistes d'Hondures, Mèxic i l'Argentina. Aquest diàleg forma part de la 8ª edició de la trobada *Ciutats Defensores dels Drets Humans* la qual té lloc del 30 de setembre al 6 d'octubre a Barcelona i altres localitats de la seva doble corona metropolitana, a més de Girona.

Organitzat per l'**Institut Català Internacional per la Pau (ICIP)** i **Casa Amèrica Catalunya**, ***Per què és un risc defensar els drets humans a Amèrica Llatina?*** aborda qüestions com ara els reptes i perills que aquestes persones han d'afrontar, les desaparicions forçades, el medi ambient i territori o la llibertat d'expressió. Hi intervenen **María San Martín, Karen Isolda Taxilaga, Janahuy Paredes, Gustavo Germano, Milthon Robles, Jacob Morales, Ramón Esono.**

Ciutats Defensores dels Drets Humans és un projecte conjunt entre el **Fons Català de Cooperació al Desenvolupament**, la **Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat**, l'**Institut de Drets Humans de Catalunya** i l'**Institut Català Internacional per la Pau** amb la participació d'altres municipis i institucions catalanes que vol donar a conèixer la feina dels defensors i defensores els drets humans, ajudant a conscienciar la ciutadania de

les ciutats participants sobre la necessitat d'integrar la defensa dels drets humans en la nostra tasca quotidiana.

Dimarts 9 d'octubre

Presentació de llibre: 'El futuro. Poesía reunida (1979-2016)', de Bruno Montané (Xile)

Presentació de *El futuro. Poesía reunida (1979-2016)*, de Bruno Montané Krebs. El llibre és un complet recull de gairebé quatre dècades de trajectòria del poeta xilè, un dels fundadors, al costat de Roberto Bolaño i Mario Santiago Papasquiaro, de l'*Infrarrealisme*, el moviment poètic contracultural mexicà mitificat a *Los detectives salvajes*, la llegendària novel·la de Bolaño. Amb la participació del periodista cultural Ignacio Echevarría, autor del pròleg del llibre.

El futuro. Poesía reunida (1979-2016), publicat pel segell Candaya, proposa una immersió en profunditat en el singular univers d'un poeta imprescindible per comprendre el cànon de la poesia llatinoamericana dels últims quaranta anys.

Impregnat d'un estoic i discret malestar existencial, **Bruno Montané** va traçant, des de la concisió i lleugeresa dels seus poemes, una col·lecció de abismes quotidians amb la qual és impossible no sentir-se'n identificat. Però *El futuro. Poesía reunida (1979-2016)* és també ple de troballes lluminoses, extasiades davant la bellesa del món, i de moments d'un erotisme fulgurant i sanador: l'intent de remuntar una vida malmesa a través del llenguatge i la memòria.

Bruno Montané Krebs va néixer a Valparaíso de Xile al 1957. Va residir a Mèxic entre 1974 i 1976 on va fundar al costat d'altres poetes com Mario Santiago i Roberto Bolaño, el moviment poètic *infrarrealista*. Des del 1976 resideix a Barcelona.

Ha publicat *Helicón* (1987), *Cuenta* (1998), *El maletín de Stevenson* (2002 i 2012), *El cielo de los topos* (2002), *Mapas de bolsillo* (2013) i *Setanta-set poemas* (2013). Traduït al català i alemany, ha estat inclòs en diverses antologies i revistes de Mèxic, Xile, França i Espanya com ara *Revista de Bellas Artes*, *Berthe Trépat*, *Correspondencia Infrarrealista*, *Rimbaud vuelve a casa*, *Trilce*, *La zorra vuelve al gallinero* o *Litoral*.

Activitat organitzada per **Editorial Candaya** i **Llibreria Laie** amb la col·laboració de **Casa Amèrica Catalunya**.

Dijous 11 d'octubre

Taula rodona: 'Què fou de les bandes? El 'model Barcelona', 13 anys després'

Tretze anys després de l'inici de l'anomenat *model Barcelona*, el procés de constitució en associacions culturals dels dos principals grups de joves llatins a la ciutat, *Latin*

Kings & Queens i *Ñetas*, els protagonistes d'aquesta iniciativa pionera a Europa debaten els pros i contres i aborden la situació actual d'aquests grups a Catalunya.

Hi participen **Erika Jaramillo**, expresidenta de la *Organización Cultural de Reyes y Reinas Latinos de Cataluña*; **David Segarra**, exportaveu de la *Asociación Cultural, Musical y Deportiva Ñetas*; **Josep Maria Lahosa**, exdirector dels serveis de Prevenció de l'Ajuntament de Barcelona; **Lluís Paradell**, dels Mossos d'Esquadra; **David Brotherton**, de la City University of New York, i **Carles Feixa**, de la Universitat Pompeu Fabra. Modera **Sílvia Barroso**, subdirectora del *Diari ARA*.

El novembre del 2005 es va presentar al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) l'estudi *Joves llatins a Barcelona. Espai públic i cultura urbana*, encarregat per l'Ajuntament de Barcelona a un equip dirigit per **Carles Feixa**. Durant la jornada les dues principals organitzacions juvenils del carrer -*Latin Kings & Queens* i *Ñetas*- van sortir a la llum i van proclamar la seva voluntat d'iniciar un camí de diàleg. Durant els dos anys posteriors es van constituir associacions que encara existeixen: la *Organización Cultural de Reyes y Reinas Latinos de Cataluña* i la *Asociación Cultural, Musical y Deportiva Ñetas*.

Aquest procés, en el qual van participar membres de tots dos grups, representants de l'administració, de les ONGs, dels cossos policials i del món acadèmic, va tenir repercussions internacionals, amb efectes a Itàlia, els Estats Units i l'Equador. Tretze anys després, amb motiu de l'inici del projecte d'investigació **TRANSGANG** (*Bandes transnacionals com a agents de la mediació: experiències de resolució de conflictes en les organitzacions juvenils del carrer al sud d'Europa, nord d'Àfrica i Amèrica*), convoquem als protagonistes a una taula rodona per debatre els pros i contres de l'anomenat **model Barcelona** i la situació actual dels grups llatins a Catalunya.

Activitat impulsada per la **Universitat Pompeu Fabra** i el **Consell Europeu d'Investigació** amb la col·laboració de l'**Institut Català Internacional per la Pau (ICIP)** i **Casa Amèrica Catalunya**.

Dimarts 16 d'octubre

Presentació de llibre: 'Poemas y Poetas Argentinos'

Presentació del llibre *Poemas y Poetas Argentinos*, una antologia que busca donar testimoni del pas per Espanya d'alguns dels escriptors i escriptores considerats rellevants en el panorama actual de la poesia del país austral. Hi intervenen la poetessa Ana Lurba i el filòleg Hernán Franzese.

Poemas y Poetas Argentinos recull l'obra de les poetesses i poetes argentins que han llegit llurs textos durant els anys 2014, 2015 i 2016 en diversos cicles de poesia argentina organitzats per l'Ambaixada a Espanya de la República Argentina. Els poetes publicats en aquesta antologia aconsegueixen fer de la poesia un espai de llibertat i, com tantes vegades s'ha demostrat en la història, de refugi en temps difícils.

El llibre es presenta en el marc del cicle **Entre versos** de la **Biblioteca Guinardó-Mercè Rodoreda**, un espai de trobada dels lectors de poesia amb els autors, crítics, estudiosos i artistes i de descobriment de noves veus que fan d'aquest gènere literari una experiència única.

Activitat organitzada pel **Consulado General y Centro de Promoción de la República Argentina en Barcelona**, la **Biblioteca Guinardó - Mercè Rodoreda** i **Casa Amèrica Catalunya**.

Dimecres 17 d'octubre

Concert de guitarra de Gustavo Ripa (Uruguai)

Gustavo Ripa, *el guitarrista de la calma*, visita Barcelona. Aquest uruguaià nascut el 1959 reelabora per a guitarra solista la música popular del Riu de la Plata. Una notable selecció de cançons d'Eduardo Mateo, Alfredo Zitarrosa, Fernando Cabrera, Jaime Roos, María Elena Walsh, o Rubén Rada troba espai en la calmada seqüència d'un repertori en el qual Ripa també inclou alguns temes propis.

A la dècada dels 80, **Gustavo Ripa** va ser integrant dels grups *Rumbo* i *Canciones para no dormir la siesta*. També va formar part de la bandes d'acompanyament d'artistes importants del seu país. A partir del 2010, **Ripa** s'ha produït 4 discos com a solista obtenint un clar èxit en el públic del seu país. Les seves versions respiren enmig d'una gran massa d'aire i conviden a la calma i la introspecció.

Amb la col·laboració d'**Ibermúsicas** i el **Ministeri d'Educació i Cultura de l'Uruguai**.

Dijous 18 d'octubre

'Ciutat: democràcia o ficció?', diàleg entre Laura Restrepo i Diego Falconí

En el context de la *Biennial del Pensament Ciutat Oberta* que promou l'Ajuntament de Barcelona, diàleg entre l'escriptora i periodista colombiana, Laura Restrepo, i l'advocat equatorià expert en Drets Humans, Diego Falconí. La davallada dels sistemes de benestar comporten, entre d'altres impactes, que la població vagi normalitzant la pèrdua dels avenços socials adquirits. La ciutat esdevé un eix fonamental per promoure el progrés i, per tant, hauria de potenciar els mecanismes que permetessin aturar els processos involutius que ens amenacen en aquest primer quart de segle.

Ens adonem realment dels perills d'aquest retrocés? Hi ha resignació per esgotament? Què hi ha de cert, d'il·lusió o d'autoengany en el context urbà que vivim? Hem caigut en la trampa de l'aparador que impedeix veure el fons de la qüestió?

Amb experiència vital en diverses ciutats, **Laura Restrepo**, escriptora i periodista,

premi Alfaguara 2004, i **Diego Falconí**, advocat amb enfocament en Drets Humans i doctor en Teoria de la Literatura, premi Casa de las Américas 2016, conversen sobre la ciutat democràtica i la ciutat ficció.

Divendres 19 d'octubre

LATcinema: 'Cocaine Prison', de Violeta Ayala (Bolívia)

Nova sessió prèvia a la celebració els dies 23 i 24 d'octubre de les jornades internacionals *Drogues, polítiques i violències* organitzades per Casa Amèrica Catalunya i l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) amb l'estrena del documental *Cocaine Prison* (Bolívia/Austràlia/França/EUA. 2017. 90'), dirigit per Violeta Ayala, que presenta la sessió junt amb el productor Daniel Fallshaw. El film és un drama sobre les contradiccions de l'economia de les drogues i les seves dramàtiques conseqüències.

Sinopsi: A Bolívia, els grans barons de la droga estan en llibertat mentre que delinqüents de pa sucat amb oli com l'Hernán i el Mario poden passar anys a la superpoblada presó de San Sebastián, on més de 700 reclusos conviuen entre murs estrets i comparteixen només 8 banys. Sense haver-ne estat condemnats encara, l'Hernán i el Mario veuen com el seu judici es posposa un i altre cop. Fora de la presó, l'adolescent Deisy parla amb els advocats per intentar alliberar el seu germà Hernán i s'endinsa també en el món de la cocaïna.

La documentalista **Violeta Ayala** va aconseguir introduir càmeres a la presó de San Sebastián. Allà, els protagonistes d'aquesta història van filmar escenes commovedores sobre les dramàtiques conseqüències del negoci de les drogues.

Dissabte 20 d'octubre



L'experiència política de Sergio Fajardo (Colòmbia)

Sergio Fajardo, candidat en les presidencials de Colòmbia de 2018, alcalde de Medellín (2004-2007) i governador del departament d'Antioquia (2012–2015), dialoga amb la periodista Zulma Sierra sobre la maquinària política a Colòmbia, l'impacte de les xarxes socials i les *llicions apreses* durant la seva trajectòria, entre altres temes. Activitat de la *Biennial del Pensament Ciutat Oberta* que promou l'Ajuntament de Barcelona.

Presentada i conduïda per la periodista colombiana resident a Espanya des del 2003, **Zulma Sierra**, experta en Comunicació política i cultural, l'activitat promou que **Fajardo** indagui sobre temes com ara les polítiques independents i alternatives. En aquest sentit, sobresurten el que ell mateix subratlla com les *llicions apreses a Medellín*,

Antioquia i Colòmbia.

Nascut a Medellín (1956), **Sergio Fajardo** és Matemàtic per la Universitat de los Andes, Doctor en Matemàtiques per la Universitat de Wisconsin-Madison i Doctor Honoris Causa per la Universitat Internacional Menéndez Pelayo (Espanya) i la Universitat Nacional de Córdoba (Argentina). Columnista i col·laborador en diversos mitjans de comunicació, va ser sotsdirector del diari *El Colombiano*.

Dimarts 23 d'octubre

Seminari Internacional 'Drogues, polítiques i violències': Inauguració i 1^a sessió

Inauguració i primera jornada del Seminari Internacional *Drogues, polítiques i violències. Del consens global a nous enfocaments* en què una vintena d'experts iberoamericans i d'altres països analitzen el moment actual i les conseqüències de les polítiques globals en matèria de drogues i debaten sobre possibles alternatives.

Inauguració: Video de salutació de **Ricardo Lagos**, president de Xile (2000-2006) i membre de la *Comissió Global de Polítiques de Drogues*.

Taules rodones:

12:00h. ***El control de drogues i el seu llegat avui. Perspectiva històrica.***

Amb **María Azucena Martí Palacios**, delegada del Govern d'Espanya per al Pla Nacional sobre Drogues; **Joan Colom**, sotsdirector general de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya; **Araceli Manjón-Cabeza**, directora de la Càtedra Extraordinària de la Universitat Complutense de Madrid *Drogas siglo XXI*; **David W. Murray**, codirector del centre d'Investigació sobre l'Abús de Substàncies del Hudson Institute (EUA). Modera **Marta López**, periodista.

16:00h. ***Noves polítiques de drogues: més enllà del prohibicionisme.***

Amb **Ernesto Samper**, president de Colòmbia (1994-1998); **Joao Castel-Branco Goulau**, coordinador nacional per als Problemes de Drogues a Portugal; **Augusto Vitale**, exdirector de l'Institut de Regulació i Control del Cannabis a l'Uruguai; **Constanza Sánchez**, coordinadora de l'àrea legal de l'International Center for Ethnobotanical Education, Research & Service. Modera **Milagros Pérez Oliva**, periodista.

20:00h. ***El diner de les drogues i el seu circuit a l'economia mundial.***

Amb **Ana Lilia Pérez**, escriptora i Premi Nacional de Periodisme de Mèxic; **Luis Jorge Garay**, director Acadèmic de l'Observatori sobre Xarxes Il·lícites Transnacionals; **Marco Antonio Jiménez**, sergent del cos de Mossos d'Esquadra de Catalunya especialitzat en tràfic de drogues. Modera **Rosa María Artal**, periodista.

El Seminari Internacional *Drogues, polítiques i violències. Del consens global a nous enfocaments* està organitzat per l'**Institut Català Internacional per la Pau (ICIP)** i **Casa Amèrica Catalunya**.

Dimecres 24 d'octubre

Seminari Internacional 'Drogues, polítiques i violències': 2^a sessió

Segona jornada del Seminari Internacional *Drogues, polítiques i violències. Del consens global a nous enfocaments* en què una vintena d'experts iberoamericans i d'altres països analitzen el moment actual i les conseqüències de les polítiques globals en matèria de drogues i debaten sobre possibles alternatives.

10:00h. **Narcotràfic i captura de l'Estat.**

Amb **Luis Jorge Garay**, director acadèmic de l'Observatori sobre Redes Ilícitas Transnacionales; **Araceli Manjón-Cabeza**, directora de la Càtedra Extraordinària de la Universidad Complutense de Madrid *Drogas siglo XXI*. Modera **Esther Vera**, periodista.

12:00h. **Violències en les polítiques de drogues.**

Amb **Rodrigo Uprinmy**, membre del Comité de Naciones Unidas sobre Derechos Económicos, Sociales y Culturales; **Orlando Zaccone**, comissari de policia a Ríó de Janeiro, Brasil; **Lisa Sánchez**, directora general de México Unido contra la Delincuencia. Modera **Isabel Galí**, periodista.

16:00h. **Drogues a les ciutats.**

Amb **Jordi Riba**, investigador del Departament de Neuropsicologia i Psicofarmacologia de la Universitat de Maastricht, Holanda; **Rafael Maldonado**, investigador científic del Laboratorio de Farmacología Química Molecular del INSERM; **Orlando Zaccone**, comissari de policia en Ríó de Janeiro, Brasil; Modera **Marta Monedero**, periodista.

18:00h. **Debat: Oportunitats i perills davant possibles escenaris de legalització.**

Intervenien tots els ponents convidats al Seminari.

20:00h. **Cloenda.**

Divendres 26 d'octubre

LATcinema + 18 Festival Cinema Gai Lèsbic: 'Cola de mono' (Xile)

Sessió de cloenda del *18 Festival Internacional de Cinema Gai i Lèsbic de Barcelona*, amb la projecció de la pel·lícula *Cola de mono* (Xile, 2018, 102'), dirigida per l'escriptor i cineasta Alberto Fuguet.

Sinopsi: És la Nit de Nadal del 1986 i el Borja és un adolescent precoç amb una passió pel seu germà. **Cola de mono** narra aquesta història hipnòtica de Xile que és alhora un melodrama familiar temptador i un *thriller* eròtic explícit sobre les formes en què la passió i el desig controlen les nostres vides, des de les nostres preferències per la cultura pop fins a les nostres fantasies sexuals.

Dissabte 27 d'octubre

Teatre: obra 'La incapaz' (Uruguai)

Nova entrega del programa de teatre *E299SCENA* amb l'obra *La incapaz*, del dramaturg Carlos María Domínguez. Una peça que aborda la història de Clara García Zúñiga, més coneguda com *La fantasma del Museu Blanes* de Montevideo. Dona de classe alta que va viure a l'Uruguai del segle XIX i que pel seu caràcter transgressor va ser aïllada i declarada boja.

Clara García de Zúñiga, dona avançada a la seva època i amb una vida agitada de romanços i violència cobra vida a l'obra ***La incapaz***, que busca humanitzar-la i esborrar els mites sobre la seva figura.

En aquesta tràgica història, *La fantasma* va ser reclosa per la seva família en un altell construït expressament per aïllar-la d'una societat de valors victorians que la jutjava pel seu caràcter llibertí i que encorsetava a la majoria de la gent en uns costums i codis molt establerts.

A la pell de l'actriu **Denise Daragnès** i sota la direcció de **Cecilia Baranda**, ***La incapaz*** ens apropa a la figura d'aquesta dona inquieta, d'esperit lliure i obligada a casar-se per interessos polítics a l'edat de 9 anys amb un senador de la República Argentina molt més gran que ella qui la va sotmetre a diversos abusos i violència.

Gràcies al suport del **Ministeri de Relacions Exteriors de l'Uruguai**, l'obra, declarada d'interès cultural pel **Ministeri d'Educació i Cultura** del mateix país, estarà de gira a l'octubre per diverses ciutats espanyoles.

Activitat organitzada amb la col·laboració de la **Casa de l'Uruguai a Barcelona**.

NOVEMBRE

Dimarts 6 de novembre



Conferència 'Revolucionar la democràcia i democratitzar la revolució: el repte de les esquerres avui'

A poc més d'una setmana del triomf de Jair Bolsonaro a les presidencials al Brasil, el sociòleg Boaventura de Sousa Santos visita Barcelona amb motiu de la publicació del seu llibre *Izquierdas del mundo, ¡uníos!* (Icaria, 2018). Boaventura de Sousa Santos

oferirà la conferència *Revolucionar la democràcia i democratitzar la revolució: el repte de les esquerres avui*.

Presentació de l'acte a càrrec de Joan Subirats, comissionat de cultura de l'Ajuntament de Barcelona, que conversa amb l'autor i l'acadèmica Maria Eugènia R. Palop, investigadora i professora titular de Filosofia de la Universidad Carlos III de Madrid.

Izquierdas del mundo, ¡uníos! sorgeix de l'anàlisi de l'actualitat política de Portugal, Espanya, Colòmbia, Brasil i Mèxic. L'autor planteja que les forces de l'esquerra han de ser més humils i més ambicioses al mateix temps.

"Més humils perquè han d'actuar en un món on l'objectiu de construir un sistema globalment alternatiu al capitalisme, al colonialisme i al patriarcat no està a l'agenda política. No obstant això, alhora ha de ser més ambiciosa perquè, tenint en compte el panorama actual, només les esquerres poden salvar la humanitat dels efectes més destructius i de l'immens patiment humà derivats d'una catàstrofe social i ambiental que no sembla estar lluny. Cal defensar la dignitat humana i la natura a través de la radicalització de la democràcia, d'alta intensitat i necessàriament posliberal. Serà un procés històric llarg. La proposta és: revolucionar la democràcia i democratitzar la revolució".

Acte organitzat per ICARIA EDITORIAL amb la col·laboració de Casa Amèrica Catalunya.

Dimecres 7 de novembre

Diàleg amb el periodista colombià Alberto Salcedo Ramos

Alberto Salcedo Ramos, un dels periodistes més reconeguts a Colòmbia, conversa amb el professor universitari de Periodisme Cultural, Quim Noguero, sobre la crònica llatinoamericana, entesa com el gènere gran del periodisme narratiu.

Cronista de referència de la Colòmbia actual, compromès amb el moment històric i la cruïlla que viu el seu país després de la signatura dels acords de pau, el periodista **Alberto Salcedo Ramos** dialoga amb **Quim Noguero**, professor de periodisme cultural, sobre la crònica llatinoamericana, entesa com el gènere gran del periodisme narratiu que captiva cada cop a més lectors i que fa que una història que podria semblar efímera sobrevisqui el pas del temps.

Amb una llarga trajectòria com a director de tallers especialitzats en periodisme narratiu i cultural, Salcedo Ramos és un imprescindible de la crònica, gènere que com ell mateix afirma, "es va inventar per resguardar el periodisme de l'envelliment".

Salcedo Ramos dóna compte de la bona crònica en els seus nombrosos escrits en què aborda temes relacionats amb la cultura popular de Colòmbia, -celebrat és el seu text *La eterna parranda de Diomedes*, sobre el cantant i compositor de vallenatos Diomedes Díaz-, però també en històries plenes d'esplendor i d'ombra, de dolor i

esperança, en cròniques com ara *El pueblo que sobrevivió a una masacre amenizada con gaitas*. Relats de perdedors, bufons, oblidats i éssers irrepetibles protagonitzen les cròniques d'aquest brillant periodista guardonat amb prestigiosos premis.

Activitat organitzada per Casa Amèrica Catalunya, Biblioteques de Barcelona i Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna.

Dijous 8 de novembre

Aigua, societat i territori: 'Construint la Governança de l'Aigua al Perú'

L'expert en gestió de recursos hídrics Ronald Ancajima imparteix la conferència *Construint la Governança de l'Aigua al Perú*, enmarcada en el cicle *Aigua, societat i territori*, que Casa Amèrica Catalunya organitza junt amb la Fundació We are Water.

Després de més de 40 anys, al Perú canvia una antiga Llei d'Aigües anomenada Llei de Recursos Hídrics, sobre la qual s'estan duent a terme avenços puntuals però no sostinguts, amb una Autoritat Nacional de l'Aigua que ha tingut moments importants, però que per la interferència política no aconsegueix enlairar-se.

Un dels seus majors èxits ha estat definir una Política i Estratègia Nacional dels Recursos Hídrics, un Pla Nacional de Recursos Hídrics, i haver formulat plans de Gestió de Recursos Hídrics a Conques. Ronald Ancajima ha participat en la formulació del Pla de Gestió de la Conca del Riu Chancay, una conca petita al nord de Lima, que és com un rebost de Lima.

Tot i haver seguit metodologies participatives i tenir el temps suficient per a la planificació de la gestió dels recursos hídrics al país, amb una inversió per sobre dels 40 milions de dòlars, no s'ha aconseguit avançar en el procés d'implementació d'aquests plans. Però ja hi ha propostes per seguir en el camí de la planificació.

En els processos de construcció de la Gestió Integrada de Recursos Hídrics, cal buscar l'equilibri entre els aspectes econòmics, socials i ambientals. Al llarg d'aquests anys d'experiència en la facilitació de processos, l'equip de treball de Ronald Ancajima ha identificat que la base d'aquest triangle del desenvolupament han de ser els aspectes culturals dels pobles, saber els seus sabers, coneixements i creences, per aconseguir un desenvolupament sostenible.

Divendres 9 de novembre

LATcinema + Festival Internacional de Cinema de Medi Ambient: 'Rush Hour' (Mèxic)

En el marc del *Festival Internacional de Cinema del Medi Ambient de Barcelona (FICMA)*, projectem el llargmetratge documental *Rush Hour*, que aborda l'odissea que representen els desplaçaments laborals en tres grans ciutats: Los Angeles, Istanbul i Ciutat de Mèxic.

Rush Hour és un acostament íntim a les històries personals de tres viatgers que passen moltes hores de les seves vides anant de casa a la feina i viceversa. Una reflexió sobre una realitat compartida per milers de milions de persones: quin impacte tenen en la seva qualitat de vida? Què els impulsa realment a fer aquest viatge cada dia? Què explica això de les nostres ciutats i la nostra forma de vida?

Dilluns 12 de novembre

El Còdex Maia de Mèxic: el manuscrit més antic d'Amèrica

Un equip pluridisciplinar liderat pel mexicà Instituto Nacional de Antropología e Historia (INAH) ha confirmat que el manuscrit trobat a Chiapas el 1964 es el còdex maia més antic que s'ha conservat fins als nostres dies. Part d'aquest equip investigador presenta a Barcelona el contingut d'aquest fascinant document.

L'any 1964 els saquejadors de tresors arqueològics van descobrir a Chiapas un curiós document que va ser identificat com un còdex maia. No obstant això, les estranyes condicions en què va ser trobat, així com les particularitats de la seva manufactura que el diferenciaven de la resta de còdexs maies, van dur alguns investigadors a dubtar de la seva autenticitat.

El manuscrit va ser estudiat a partir de 2017 per un equip pluridisciplinar liderat per l'Institut Nacional d'Antropologia i Història (INAH) i els seus resultats han sortit a la llum recentment.

Les anàlisis duts a terme per aquest grup d'investigadors no només confirmen la seva autenticitat, sinó que a més demostren que és el còdex maia més antic que s'ha conservat fins als nostres dies.

Part de l'equip que va investigar el document viatja a Barcelona per presentar en el marc de les activitats de l'Institut de Cultures americanes Antigues (ICAA) els periples dels seus estudis i el contingut d'aquest fascinant document.

Conferenciants: Sofia Martínez del Campo, Coordinació Nacional de Museus i exposicions de l'INAH; Fernando Sánchez Martínez, Centre INAH – Morelos; Susana Xelhuantzi López, Laboratori d'arqueobotànica de l'INAH; i José Luis Alvarado, Laboratori de arqueobotànica de l'INAH

Dimarts 13 de novembre

Taula rodona: 'Operación Masacre', de Rodolfo Walsh (Argentina)

Amb motiu de la reedició a Espanya d'*Operación Masacre*, fita fundacional del periodisme narratiu llatinoamericà, Nora Catelli, Rodrigo Fresán i Plàcid García-Planas

conversen sobre aquesta obra de l'argentí Rodolfo Walsh i amb pròleg de la periodista Leila Guerriero.

Taula rodona sobre ***Operació Masacre***, llibre del periodista i escriptor argentí **Rodolfo Walsh** i que va suposar la fita fundacional del periodisme narratiu llatinoamericà. Intervenien en la sessió la crítica literària i docent de la Universitat de Barcelona **Nora Catelli**, l'escriptor **Rodrigo Fresán** i el periodista **Plàcid García-Planas**.

Operación Masacre recull l'arriscada i obsessiva investigació de **Walsh** per destapar l'operació clandestina que va dur a terme la dictadura cívico-militar argentina per eliminar a un grup d'opositors al règim el 1956.

Des de la seva publicació el 1957, ***Operación Masacre*** ocupa un lloc destacat en la història de la literatura i la política argentines i ha estat celebrat per Gabriel García Márquez, Julio Cortázar, Eduardo Galeano o Mario Benedetti, que va dedicar al periodista els versos "Rodolfo va convertir la realitat en la seva obra mestra".

Rodolfo Walsh va néixer el 1927 a la localitat de Choele-Choel, a la província de Río Negro. Cinquanta anys més tard, va passar a engrandir la llista de desapareguts durant la dictadura militar argentina.

Esdeveniment organitzat per **Biblioteques de Barcelona, Casa Amèrica Catalunya i Libros del Asteroide**.

Divendres 16 de novembre



LATcinema + Festival de Drets Humans: 'La libertad del diablo' (Mèxic)

Projecció del documental 'La libertad del diablo' (Mèxic, 2017, 74'), dirigit per Everardo González, que investiga el fenomen de la violència a Mèxic al segle XXI, donant veu a víctimes i botxins. Premi Ariel al Millor llargmetratge documental i Premi Amnistia Internacional a la Berlinale.

Presentació i debat a càrrec de la periodista mexicana Majo Siscar, guanyadora del Premi internacional de periodisme Manuel Alcántara el 2017; i Arturo Landeros, investigador de drets humans i membre de la Taula per Mèxic.

Sinopsi: Documental psicològic que ens acosta a algunes de les maneres en què el fenomen de violència s'ha inserit en l'inconscient de la societat mexicana. Una d'elles la por. El detonant de la història és l'aparició d'un cos violentat i és a partir del

testimoni dels personatges propers, tant al cos violentat com a les causes de la violència, que ens endinsem en l'inconscient d'aquesta societat.

Everardo González és una de les veus més sòlides del gènere documental a l'Amèrica Llatina. De la seva filmografia destaquen *La canción del pulque* (2003), *Los ladrones viejos* (2007), *El cielo abierto* (2011), *Cuates de Australia* (2011) i *El Paso* (2015), pel·lícules projectades i premiades en diversos festivals com IDFA, Tolosa, Locarno, Montréal, BAFICI, Sarajevo, Guadalajara i Morelia.

Dimarts 20 de novembre

Falsos positius: Tertúlia amb el sociòleg colombià Omar Rojas

Després de deu anys d'entrevistar-se amb desenes de militars i policies involucrats en investigacions per execucions extrajudicials, Omar Rojas Bolaños, sociòleg i coronel retirat de la Policia Nacional de Colòmbia, reflexiona sobre l'escàndol dels anomenats "falsos positius".

Un dels capítols més dolorosos -i alhora menys aclarits- de la història recent de Colòmbia són els anomenats "falsos positius" o execucions extrajudicials. El sociòleg colombià Omar Rojas Bolaños reflexiona sobre aquest escàndol que implica no només a membres de l'Exèrcit de Colòmbia en l'assassinat de civils innocents, fent-los passar com a guerrillers morts en combat.

A la tertúlia, el ponent presenta la seva recerca i publicació *Ejecuciones extrajudiciales en Colombia, 2002-2010: Obediencia ciega en campos de batalla ficticios*. El llibre revela com els "falsos positius" no han estat producte d'errors militars, ni d'actuacions aïllades d'individus pertanyents a les Forces Militars, sinó que constitueixen una pràctica sistemàtica, una empresa criminal en què van participar molts altres actors.

Rojas Bolaños té un màster en Seguretat Pública, és especialista en servei de policia i seguretat i en gerència de recursos humans, a més d'escriptor i coronel retirat de la Policia Nacional de Colòmbia. Ha estat docent en universitats públiques i privades i investigador de l'Institut d'Estudis Soci-Històrics Fray Alonso de Zamora de la Universitat Santo Tomás i de la Universitat Nacional de Colòmbia.

Activitat organitzada per Casa Amèrica Catalunya i l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP).

Dijous 22 de novembre

Presentació de llibre: 'No pidas nada' (Argentina)

L'escriptor i periodista argentí Reynaldo Sietecase presenta la seva novel·la *No pidas nada*, un thriller que conjuga dues trames paral·leles: el passat recent i més dolorós del

Con Sur, i les relacions entre el poder, el periodisme i la justícia. Dialogarà amb l'autor Matías Néspolo, escriptor i periodista cultural. Presenta Gerardo Pisarello, primer tinent d'Alcaldia de Barcelona.

Hi ha moltes maneres de negar la realitat, i una d'elles és el suïcidi. Tano Gentili, periodista d'investigació, descobreix que les morts de diversos militars acusats de participar en la repressió durant la darrera dictadura, estan relacionades i van ser induïdes, i viatja a Río de Janeiro a la recerca de dos repressors que van aconseguir escapar.

En el seu intent per desvelar aquesta trama sinistra, no dubta en infiltrar-se, junt amb un col·lega, en una de les favel·les més poblades i perilloses de la ciutat. Narcotràfic, sessions espiritistes, carnaval i esquadrans de la mort s'entrelliguen en una història violenta i al·lucinant.

De mentres, a Buenos Aires l'advocat Mariano Márquez rep la visita d'una diputada que li demana investigar el general Martín Belziuk, acusat de l'assassinat dels seus pares. No hi ha proves suficients per condemnar el militar, però aquesta és una frontera que Márquez està acostumat a creuar.

Reynaldo Sietecase conjuga aquestes dues trames paral·leles per oferir una poderosa novel·la que lliga realitat i ficció. Un thriller que desborda el gènere policial per avançar sobre el passat recent i més dolorós del Con Sur, i que col·loca un focus sense pietat sobre les relacions entre el poder, el periodisme i la justícia.

Activitat organitzada per Casa Amèrica Catalunya i Penguin Random House Grupo Editorial. Amb la col·laboració de la Casa del Llibre i l'Ajuntament de Barcelona.

Divendres 23 de novembre

LATcinema: projecció de 'Los perros' (Xile)

Projecció de la pel·lícula 'Los perros' (Xile, 2017, 94'), dirigida per Marcela Said i protagonitzada per Antonia Zegers i Alfredo Castro. El film representa Xile als Premis Goya 2019. Presenten la directora, Marcela Said, i la periodista Violeta Medina.

Sinopsis: Mariana, de 42 anys, és una dona que prové de la burgesia xilena, i rep classes d'equitació amb Juan, de 60 anys, ex coronel de l'exèrcit. Fins que un dia venen a buscar el coronel per la seva participació en crims durant la dictadura.

Premis:

2018: Premis Platino: Millor actor (Alfredo Castro)

2017: Festival de San Sebastián: Premi Horizontes (Millor pel·lícula llatinoamericana)

2017: Premis Fénix: Nominada a Millor actriu (Antonia Zegers)

"Té una figura central fascinantement repulsiva: una dona inquietant en el seu rostre

angulós i embaucador (...) la pel·lícula, volcànica i subtil, potser també difícil per a determinades sensibilitats, es materialitza en el seu vigorós simbolisme". Javier Ocaña: Diari El País.

Dijous 29 de novembre

Presentació de llibre: 'Historia del chocolate', de l'historiador franco-veneçolà, Nikita Harwich

Presentació a Barcelona d'Historia del chocolate (Pensódromo [21], 2018) de Nikita Harwich Vallenilla, l'historiador més important de la xocolata. El llibre, traduït i actualitzat d'edicions anteriors, ofereix novetats en temes com ara els que vinculen la xocolata amb l'economia i amb el món hispànic en particular.

Considerada beguda dels déus en el panteó mitològic de les civilitzacions maia i asteca, la xocolata va conquerir el favor dels humans ben aviat. Portada a Europa pels conqueridors i missioners espanyols per al seu consum com a beuratge, la xocolata va mantenir un núvol de misteri durant prop de tres segles sobre les seves virtuts reals i suposades. Consumida massivament a partir del segle XX, res ha alterat l'enigmàtic poder de fascinació que posseeix.

Nikita Harwich és llicenciat en Història per la Universitat de Duke (EUA), catedràtic d'Història i civilització d'Amèrica a la Universitat de París Nanterre i doctor en Economia per la London School of Economics. Ha estat el coordinador de la Enciclopedia del chocolate y de la confitería (2002 – 2018), obra col·lectiva de referència. També és autor de nombroses obres i treballs sobre l'economia i els moviments revolucionaris d'Amèrica del Sud.

Hi intervenen Nikita Harwich; José Enrique Ruiz-Domènec, historiador especialista en Edat Mitjana; i Henry Odell, editor.

Divendres 30 de novembre

LATcinema: projecció de 'Jericó, el infinito vuelo de los días' (Colòmbia)

Projecció del documental 'Jericó, el infinito vuelo de los días' (Colòmbia/França, 2016, 78'), dirigit per Catalina Mesa, que ret homenatge a vuit dones colombianes habitants del pintoresc poble de Jericó (Antioquia, Colòmbia).

L'expressivitat de la música, la força dels colors i de les converses d'aquestes dones, representen en aquest documental l'ànima més íntima d'aquest poble de 8.000 habitants, fins a convertir-lo en una celebració de l'esperit femení de la cultura colombiana.

"El narcotràfic, les guerrilles i la corrupció han estat els protagonistes de Colòmbia en els últims anys —ha dit la directora Catalina Mesa—. Els joves pensen que Colòmbia és

Pablo Escobar perquè només han viscut això. Però quan jo vaig créixer, la Colòmbia de les nostres àvies era la dels boleros, el camp, la finca, les tertulies religioses, el sortir al carrer i cuinar juntes també. La guerra empobreix la cultura i jo no volia quedar-me amb això, per això he anat 20 anys enrera”. ‘Jericó, el infinito vuelo de los días’ va ser presentat a la secció oficial del DocsBarcelona 2017 i va guanyar el Premi del Públic.

DESEMBRE

Dimarts 4 de desembre



Concert de Nicolás Ospina. Piano sol (Colòmbia)

Casa Amèrica Catalunya tanca l'any de programació musical amb la visita del pianista, compositor i arranjador colombià Nicolás Ospina, en un concert de piano solo. En un repertori d'arranjaments per a piano sol, abordarà ritmes llatinoamericans i sonoritats modernes com el jazz i la música contemporània.

Ospina es passeja de manera valenta per músiques de Veneçuela, Argentina, Brasil, Portugal i alguns estàndards de jazz. No es conforma amb apropiar-se de 'Tonada de Lluna Lluna' de Simón Díaz, sinó que amplia aquesta mirada a la riquesa musical d'Amèrica Llatina, tocant obres d'autors no tan coneguts com Cantalici Rojas i Ezequiel Cuevas.

El seu piano cantusseja amb la curiositat del viatger i dóna nova vida a músiques populars i també contemporànies com les de Mário Laginha o Egberto Gismonti. També dialoga amb autors clàssics com Monk o Michel Legrand, i ho fa amb la ironia de qui coneix els ressorts de l'humor. I és que Nicolás Ospina forma part del dúo 'Inténtalo Carito', autor del clàssic Qué difícil es hablar el español, un dúo que ja va participar a la Setmana de l'Humor de Casa Amèrica Catalunya.

Amb la col·laboració del Reial Cercle Artístic.

Dijous 6 de desembre

LATcinema: 'Humberto', de Carlos Barba (Cuba)

En el desè aniversari de la mort d'un dels grans referents del cinema cubà, Humberto Solás (1941 – 2008), projecció del documental 'Humberto' (Cuba-Mèxic-Espanya-França-Veneçuela, 2013, 111'), dirigit per Carlos Barba Salva, que introdueix la sessió.

El documental reuneix a familiars, col·laboradors, actors i tècnics per recordar aspectes de la trajectòria artística del que és considerat com un dels màxims exponents de la cinematografia cubana. Entre d'altres, intervenen en el documental Imanol Arias, Adela Legrá, Jorge Perugorría i Elia Solás.

Premi Nacional de Cinema, director de pel·lícules tant destacades com ara 'Lucía' (1968), reconeguda com una de les més importants de la història del cinema iberoamericà, i un dels fundadors del moviment Nou Cinema Llatinoamericà, Humberto Solás va crear el Festival de Cinema Pobre al 2003, certamen que va comptar amb el suport de Casa Amèrica Catalunya: "El cinema pobre és un cinema de llibertat", va destacar en la nostra institució el 2006, quan va venir a Barcelona per presentar el seu llargmetratge 'Miel para Oshun'.

Dimarts 11 de desembre

Presentació de llibre: 'Sudakas & Eurakas' (Colòmbia)

L'escriptor colombià Yezid Arteta Dávila presenta Sudakas & Eurakas (Ediciones Ícono, 2018), una antologia de relats que recreen la trashumància de llatinoamericans i europeus. L'autor dialoga amb l'escriptora Núria Amat.

La memòria d'Yezid Arteta conserva noms, llocs, fets. Una cançó la transporta al passat. El so d'un petard al carrer el relaciona amb un fet terrible del que va ser testimoni. Al passar pel vell edifici de la Presó Model de Barcelona, recorda els anys que va ser a la presó.

Quan va fins la biblioteca del barri, observa a les estanteries llibres que anys enrere llegia en veu alta a un grup d'homes i dones asseguts sobre troncs, recolant els fusells a terra, mentre miriades d'insectes voletejaven al voltant d'una vela. Una bandada d'ocells que observa des d'una finestra o una flor que neix en una de les plantes al balcó de casa seva el transporten fins la serralada dels Andes o la selva amazònica.

Yezid Arteta Dávila va néixer a Barranquilla, Colòmbia. Va estudiar dret i sociologia. El 1984 es va vincular a la guerrilla. Durant el seu període de trashumància guerrillera va recórrer la geografia colombiana. El 1996, enmig d'un combat amb l'exèrcit, va ser capturat ferit en un paratge de l'Amazònia i traslladat a presó, on es va estar deu anys i dotze dies.

El 2006 va recuperar la seva llibertat i desde llavors es dedica a escriure i treballar per la pau i la reconciliació del seu país. Part de la seva obra va ser escrita a la presó. Autor de relat, novel·la i assaig. És columnista de la revista *Semana*. *¡Descansen Armas!* i *La mala reputación* són els seus dos últims assaigs.

Activitat organitzada per Casa Amèrica Catalunya en col·laboració amb el Centre Cívic Pati Llimona i Ediciones Ícono.

Dimecres 12 de desembre

El Salvador: Dona i Drets Humans, amb Morena Herrera

L'activista feminista i defensora dels Drets Humans salvadorenca, Morena Herrera, reflexiona sobre l'evolució i estat actual al seu país de temes tan determinants com ara els drets de les dones, la violència sexual, els femicidis o la penalització absoluta de l'avortament.

Membre de la Iniciativa Mesoamericana de Defensoras, també aporta la visió de les feministes centreamericanes pel que fa a la crisi política que afecta Nicaragua i valora les denúncies de violació dels Drets Humans que recauen sobre el govern d'aquest país.

Llicenciada i candidata al doctorat en Filosofia, màster en Relacions de Gènere i en Desenvolupament Local, Morena Herrera presideix l'Agrupación Ciudadana por la despenalización del Aborto i és integrant de la Colectiva Feminista para el Desarrollo Local. L'any 1990 va ser sòcia fundadora de l'organització feminista Las Dignas, associació de dones per la llibertat i la vida. Va militar en el Frente Farabundo Martí para la Liberación Nacional (FMLN), on va assumir responsabilitats polític-militars.

L'any 2015, Morena Herrera va participar en les jornades 'Amèrica és femení' que va organitzar Casa Amèrica Catalunya. Ja aleshores denunciava, per exemple, que en els tres primers mesos de l'any s'havien suïcidat 68 menors embarassades a El Salvador: "Sense poder decidir sobre el nostre cos, no se'ns reconeix com a persones", va subratllar.

Morena Herrera participa en el Seminari sobre Fonamentalismes i Drets Sexuals i Drets Reproductius que organitza 'Calala. Fondo de Mujeres' a l'IBEI - Institut Barcelona Estudis Internacionals entre l'11 i el 13 de desembre.

Dijous 13 de desembre

Inauguració: 'Otro modo de ser'. Festival de poetes

Otro modo de ser. Festival de poetes, convida a conèixer la diversitat de dones poetes que conviuen a Barcelona i a fomentar el diàleg al voltant de la difusió de la poesia. Impulsat per Lubi Prates, Tania Pleitez, Meri Torras i Begoña Ugalde, reuneix una vintena de poetes, a més d'editors, llibreters i crítics literaris.

Sessió inaugural del festival *Otro modo de ser*, amb sessions que inclouen lectures, performances i diàlegs al voltant dels reptes de la publicació i la distribució de la poesia; la creació de xarxes; les diferents poètiques; les transgressions escripturals i la traducció. Ja que també es vol reflectir la diversitat que caracteritza Barcelona, les lectures seran multilingües i participaran poetes llatinoamericanes, nord-americanes i espanyoles.

A la sessió inaugural intervenen les poetes Neus Aguado (Argentina), Lola Nieto (Catalunya), Lubi Prates (Brasil), Teresa Shaw (Uruguai) i Pia Sommer (Xile).

El festival compta amb la col·laboració de Casa Amèrica Catalunya, l'Associació Cultural Puerta Roja, la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat de Barcelona. I el suport dels projectes d'investigació: 'Les poetes hispanoamericanes: identitats, feminismes, poètiques (segles XIX-XXI)' de la Universitat de Granada, 'Literatura hispanoamericana i literatura mundial: anàlisi de correspondència múltiple de les xarxes transatlàntiques actuals' de la Universitat de Barcelona y del Grup d'investigació Cos i Textualitat.

Divendres 14 de desembre

LATcinema + Festival Lebu: Terra, música i somnis maputxes

Com cada any, Casa Amèrica Catalunya és subseu del Festival Lebu, ubicat a la regió xilena de Bío-Bío, en la projecció dels Curts de pobles originaris. Enguany aprofundim en la cultura maputxe i el públic fa de jurat. Projectem:

AYULEMN MAPU: ENAMORADO DE MI TIERRA

DIRECTOR: Felipe Novoa

PRODUCTOR: Daniela Carrillo

DURADA: 29 min. 35 seg.

CIUTAT: Hornopirén

SINOPSI: A Hornopirén, un grup de dones confirma la comunitat Ayulemn Mapu, comparteixen vivències i territori, tenen diferents edats però una premissa en comú, conèixer i recuperar la seva arrel maputxe-huilliche. Enmig d'aquesta recerca neix la pregunta: ¿què és viure en comunitat?

KUIFI KIMÜN AUKANTUN KIMELTUWÜN MEU: JUEGOS MAPUCHE

DIRECTOR: Carolina Kürrüf (Carolina Poblete)

PRODUCTOR: Héctor Cumilaf Huentemil, Nevenka Leiva Hurtado, Alberto Moreno

DURADA: 18 min.01 seg.

CIUTAT: Padre las Casas

SINOPSI: És la valoració cultural del joc en algunes experiències de la comunitat escolar i maputxe a Padre las Casas. Aukantun Mapuche involucra els jocs: Palin, Kechukawe, Awarkuzen, Inao, Komikan, Maumillan.

RICARDO MELIÑIR, LONKO

DIRECTOR: Millarrewé Huilcaman/Gerardo Berrocal

PRODUCTOR: ADKIMVN Cine y Comunicación Mapuche

DURADA: 06 min.

CIUTAT: Comunidad Quinquen

SINOPSI: Ricardo Meliñir és Lonko del Lof Kmkeñ (comunitat Quinquen), rol que va heretar del seu pare. Els seus antecessors li van deixar el Mapudungun (idioma Maputxe) i li van lliurar coneixements que encara li transmeten a través dels Pewma (somnis), per tal de guiar la seva comunitat i defensar el Pewen (araucaria), arbre que li dóna l'aliment i gràcies al qual segueixen vivint com a Pewentxe.

JUAN CURAQUEO, MACHI

DIRECTOR: Millarrewé Huilcaman, Gerardo Berrocal

PRODUCTOR: ADKIMVN Cine y Comunicación Mapuche.

DURADA: 6 min.

CIUTAT: Comunidad Colihuinca

SINOPSI: Juan Curaqueo porta el seu coneixement com a Filew (Matxi) per tot el territori Maputxe, tot i que pateix les conseqüències de l'avanç de les plantacions forestals que estan afectant l'aigua, assecant els Menoko i els Trayenko, i fent escassejar el Lawen (herbes), que necessita per al seu treball. Però el seu Newen (força espiritual) el porta a defensar el territori, els éssers de la terra i dels boscos.

COLELO HUECHE

DIRECTOR: Francisco Bascur

PRODUCTOR: Francisco Basur, Frontera Sur Spa

DURADA: 08 min. 06 seg.

CIUTAT: Padre las Casas

SINOPSI: Pablo Sandoval Hueche, més conegut com Colelo, neix a la comunitat Maputxe Witramalal, població de Padre las Casas, a l'anomenada Regió de l'Araucanía. Toca des de ben petit la música d'arrel maputxe, difón la seva feina en presentacions de nivell regional i nacional, amb més de 4 registres musicals i també amb gires per Europa. Amb més de 15 anys de trajectòria, posseeix un ampli reconeixement dins la música contemporània Maputxe, essent un referent del cant i del sentir del seu poble.

Divendres 21 de desembre



LATcinema: 'Los perros' (Xile), nominada als Goya

Projecció de 'Los perros' (Xile, 2017, 94'), dirigida per Marcela Said i protagonitzada per Antonia Zegers i Alfredo Castro. El film ha estat nominat a Millor Pel·lícula Hispanoamericana als Premis Goya 2019, que se celebren el 2 de febrer a Sevilla.

Sinopsis: Mariana, de 42 anys, és una dona que prové de la burgesia xilena, i rep classes d'equitació amb Juan, de 60 anys, ex coronel de l'exèrcit. Fins que un dia venen a buscar el coronel per la seva participació en crims durant la dictadura.

Premis:

2018: Premis Platino: **Millor actor (Alfredo Castro)**

2017: Festival de San Sebastián: Premi Horizontes (**Millor pel·lícula llatinoamericana**)

2017: Premis Fénix: **Nominada a Millor actriu (Antonia Zegers)**

"Té una figura central fascinantement repulsiva: una dona inquietant en el seu rostre angulós i embaucador (...) la pel·lícula, volcànica i subtil, potser també difícil per a determinades sensibilitats, es materialitza en el seu vigorós simbolisme". Javier Ocaña: Diari El País.